

BAYPROJE Yayın No: 5

BAYPROJE Koordinatörlüğünde
Bayburt Valiliği, Bayburt Belediyesi, Bayburt Üniversitesi
ve
Bayburt Ticaret ve Sanayi Odası İşbirliğiyle

Bayburt Kalkınma Dinamiklerini Sorguluyor:
**BAYBURT'A YATIRIM YAPAN
GİRİŞİMCİ ÖYKÜLERİ
KONGRESİ**

18 Mayıs 2012



Aralık 2012

DETAY YAYINLARI : 510
1. Baskı : Aralık 2012
ISBN : 978-605-5216-21-4
Yayıncı Sertifika No : 13188

© Copyright Detay Anatolia Akademik Yayıncılık Ltd. Şti.

Her hakkı saklıdır. Yazarından ve yayınevinden yazılı izin alınmaksızın bu kitabın fotokopi veya diğer yollarla kısmen veya tamamen çoğaltılması, basılması ve yayımlanması yasaktır. Aksine davranış, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu gereğince 2 yıldan 6 yıla kadar para cezasına çevrilemeyen hapis, 10 bin TL'den 150 bin TL'ye kadar para cezaları ile fotokopi ve basım aletlerine el konulmasını gerektirir.

Dizgi : Detay Yayıncılık
Kapak Tasarım : Mimar Damla Manolya Yıldız Sevinç
Kapak Resimleri : Akın Bayrak
Baskı ve Cilt : Sözkese Matbaacılık



GENEL DAĞITIM ve İSTESE ADRESİ

DETAY ANATOLIA AKADEMİK YAYINCILIK LTD. ŞTİ.

Adakale Sokak No: 14/1 Kızılay/ANKARA

Tel : (0.312) 434 09 49 • Faks: (0.312) 434 31 42

Web: www.detayyayin.com.tr • e-posta: detayyay@gmail.com

ÖNSÖZ

Bayburt Bilgi Paylaşım ve Proje Üretim Derneği (BAYPROJE) olarak, bir buçuk yıldan beri Bayburt'un sanayi, turizm ve tarım-hayvancılık tesislerinin tümünü görmeye çalıştık. Bunun sonucu olarak 36 sayfalık bir **gözlem ve inceleme raporu** hazırladık. Ayrıca tarım sektörüne yönelik çiftçi eğitim seminerleri düzenledik ve bu faaliyetimizle ilgili 7 sayfalık **değerlendirme raporunu** da konuyla ilgi tüm kesimlere ilettik.

Bu çalışmalar sonucunda bir kongre düzenleyerek, Bayburt'a yatırım yapan girişimcilerin yatırım öykülerinin kamuoyuyla paylaşılmasının yararlı olacağını düşündük. "**Başkalarının deneyimlerinden faydalanmayacak kadar akılsız değilim.**" veciz sözünün anlamıyla örtüşecek bu faaliyeti, Valiliğimiz, Belediyemiz, Üniversitemiz ve Ticaret ve Sanayi Odamızla işbirliği içinde gerçekleştirdik.

Bu konunun ilgilileri/sorumluları arasında en başta **yerel yöneticiler ve siyasi temsilciler** bulunmaktadır. Çünkü kamu kaynakları, bu kaynakları yönlendirme ve kullandırma yetkisi onlardadır. Bölgesel dengesizlik gibi Bayburtlunun iradesi dışındaki faktörlerin neden olduğu geri kalmışlık olgusunun telafisinde, komu otoritesinin ve siyasilere tercihleriyle, yetki ve sorumlulukları belirleyicidir.

Bununla beraber konunun diğer bir ilgili kurumu **genelde üniversiteler, özelde ise Bayburt Üniversitesi**dir. Ayrıca Türkiye genelindeki **Bayburtlu üniversite hocalarının** da önemli sorumlulukları vardır. Çünkü araştırma ve eğitim-öğretim kurumları ve onların akademisyenleri, çağımızın en önemli üretim faktörü olarak kabul edilen bilim ve onun türevi olan teknolojiyi üretmek ve toplumsal faydaya dönüştürebilmek gücüne sahiptirler. Üniversiteler mal ve hizmet üreticilerinin ihtiyaç duydukları kalifiye elemanları da yetiştirmek sorumluluğundadırlar. Bu manada

üniversiteler, universal niteliklerini koruyarak, bulundukları yörenin sorunlarının çözümüne katkıda bulunmayı öncelikleri arasına almak durumundadırlar.

Yatırım yaparak, işletmelerinin kar etmesini ve karların yeniden yatırıma dönüştürülerek topluma mal ve hizmet üretme ve istihdam sağlama sorumluluğunda bulunan **girişimciler**, fiilen riski yüklenen kesim olarak çok önemli görev yerine getirmektedirler. Bu nedenle Bayburt gibi, büyük pazarlara uzak, kalifiye elemanı çok kıt, doğa şartları ağır bir yörede kar edebilecek yatırımların yapılabilmesi zordur. Yukarıda belirttiğimiz siyasi iktidar gücünün, Bayburt Valiliği'nin, Bayburt Belediyesi'nin ve Bayburt Üniversitesi'nin; Bayburt'a bilgi sermayesiyle, nakdi sermayesiyle yatırım yapmaya karar veren girişimcilerin destekçileri olması, onlarla toplumsal sorumluluk anlamında işbirliği içine girmeleri zorunludur.

Bu **sinerjinin** yaratılması ve Bayburt'a yatırım yapan başarılı girişimcilerin öykülerinin dinlenmesi suretiyle; neden, nasıl yatırım yaptıkları, karşılaştıkları zorluklar ve geleceğe yönelik planlarının, beklentilerinin neler olduğunun anlaşılması sağlanacaktır. Ayrıca bu öyküler yeni girişimcilere/yatırımcılara ışık tutacak ve ilgili kamu kuruluşlarından, üniversiteden beklentilerinin neler olduğu hususunda öğretici olacaktır.

Öte yandan bu öykülerin iyi analiz edilmesinin, **Bayburt'un cazip yatırım alanları** hakkında fikir geliştirilmesinde de yol gösterici olacağını düşünüyoruz.

Bu kitaptaki öykülerin, Bayburt için yeni projelerin üretilmesine, yeni yatırımların gerçekleştirilmesine, yerel yöneticilerin yapılan ve yapılacak yatırımlara daha duyarlı ve yardımcı olmasına katkıda bulunmasını temenni ediyoruz. Saygılarımızla...

29 Ekim 2012

BAYPROJE YÖNETİM KURULU

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ: BAYPROJE Yönetim Kurulu	3
AÇILIŞ KONUŞMALARI.....	7
Prof. Dr. Rıfat YILDIZ (BAYPROJE Adına)	8
İbrahim YUMAK (Bayburt Tic. San. Odası Bşk.).....	12
Haci Ali POLAT (Bayburt Bel. Bşk.).....	15
Hasan İPEK (Bayburt Valisi).....	21
 BİRİNCİ OTURUM	 43
Oturum Başkanı: Akın BAYRAK.....	44
 KONUŞMACILAR.....	 45
Salim ASLANHAN	45
Feramuz TORLAK.....	53
Orhan İŞİ.....	55
Mehmet YILMAZ	58
 Diğer Konuşmacılar	 61
Ebamüslim ÇORUH.....	61
İsmail ÖKSÜZ.....	62
Doç. Dr. Rahmi DUMLUPINAR	64
Hasan OKUR.....	67

İKİNCİ OTURUM.....	75
Oturum Başkanı: Prof. Dr. Rıfat YILDIZ	77
 KONUŞMACILAR.....	 77
Prof. Dr. Hüsamettin KOÇAN.....	77
Hanefi TÜRKER.....	86
Rüştü AKKOYUNLU.....	90
Ömer GACIR.....	92
 Diğer Konuşmacılar	 97
Prof. Dr. Atilla DURSUN.....	97
Hasan HAFIZOĞLU	102

AÇILIŞ KONUŞMALARI

Sunucu

Sayın Belediye Başkanım, Saygıdeğer Katılımcılar, Sevgili Öğrenciler, Bayburt Valiliği, Bayburt Belediyesi, Bayburt Üniversitesi, Bayburt Ticaret Ve Sanayi Odası'yla işbirliği içerisinde BAYPROJE koordinatörlüğünde **Bayburt Kalkınma Dinamiklerini sorguluyor: Bayburt'a Yatırım Yapan Girişimci Öyküleri Kongresi'**ne hoş geldiniz.

Efendim programımız saygı duruşu ve İstiklal Marşımızın seslendirilmesiyle başlıyor. Gazi Mustafa Kemal Atatürk, ebediyete intikal etmiş Türk Büyükleri ve istiklal mücadelemizin aziz şehitlerinin huzurunda saygıyla eğiliyor, hepinizi saygı duruşu ve ardından İstiklal Marşımızı seslendirmeye davet ediyorum. Buyurun efendim.

Sunucu

Teşekkür ederiz. Değerli katılımcılar programın açılış konuşmasını yapmak üzere BAYPROJE Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Sayın Rıfat Yıldız'ı kürsüye davet ediyorum. Değerli hocam buyurun.

Prof. Dr. Rıfat YILDIZ

BAYPROJE Yön. Kur. Bşk.

Sayın Vali, Sayın Belediye Başkanı, Sayın Rektör Yardımcısı, Sayın Ticaret ve sanayi Odası Başkanı, Şehir Dışından Gelen Değerli Davetliler, Bayburt'a Yatırım Yapan Değerli Girişimciler, Değerli Öğretim Elemanları, Değerli Misafirler, Sevgili Öğrenciler ve Sayın Basın Mensupları

BAYPROJE'nin 3 yıllık stratejik planında ve yıllık çalışma programında yer verildiği gibi, bugün siz kıymetli üyelerimiz, hemşe-

rilerimiz ve paydaşlarımızın destekleriyle gerçekleştirdiğimiz, iki ayrı stratejik hedefimize yönelik faaliyetlerimizle ilgili toplanmış bulunuyoruz.

Bunlardan birincisi, ortaöğretim öğrencilerimiz arasında düzenlediğimiz günlük tutma yarışmasıdır. Bu yarışmada dereceye giren öğrencilerimizi bu toplantıda açıklayacak ve ödülleri dağıtacağız.

Bu projemizi çok anlamlı buluyoruz; çünkü Bayburt'un gelecek edebiyatçılarının tohumunun atılmasına katkıda bulunacak bir proje olduğunu düşünüyoruz. Değerlendirme jürisi üyeleri de, Bayburt'un edebiyatçı adayları hakkında çok ümitli tespitlerde bulunmuşlardır.

Bu projemizi uygulamakta, Bayburt Milli Eğitim Müdürlüğü gibi gönülden destekleyici bir paydaşla birlikte çalıştık.

Bu projemiz için kolay kaynak bulduk; çünkü İstanbul'da yaşayan Bayburt sevdalısı hemşerilerimiz, Bayburt'un geleceğinde gençlerimizin belirleyici rolüne inanarak maddi destek sağlamışlardır.

Kıymetli Misafirlerimiz

Bugünkü kongremizin diğer konusunu ise, dört aşamalı ve kapsamlı bir proje olarak tasarladığımız **Bayburt Yenilik (İnovasyon) Merkezinin Kurulabilirliği**'nin ikinci adımı oluşturmaktadır. Bu konuda **Yenilikçilik Açısından Yerel Dinamiklerin Önemi** konulu açılış konferansı sunulduktan sonra, başarılı girişimcilerin yatırım öykülerini dinleyeceğiz. Söz konusu yenilikçi, girişimci yatırımcılar Bayburt'ta örnek işletmeler, tesisler kurmuşlar, olumsuz doğa koşullarına, yetersiz fiziki ve beşeri altyapıya rağmen başarılı bir şekilde hayata geçirmişlerdir.

Bu değerli yatırımcılarımızı iyi tanımalıyız; onlardan neleri ve nasıl yaptıklarını, yatırım sürecinde hangi sorunlarla karşılaştıklarını ve şu anda hangi durumda bulunduklarını öğrenmeliyiz.

Bayburt'un genç potansiyel girişimci adaylarının, onlardan ilham ve cesaret almasını sağlayacak bir tanışma ortamı ve onların sorunlarına çözüm için bir düşünce ve fikir üretme platformu oluşturarak, önemli katkı sağlayacağımıza inanıyoruz.

Acaba farklı düşünen, yenilikçi ve yaratıcı düşüncelere sahip bu girişimciler; Bayburt sivil toplum kuruluşlarından, yerel yönetimlerden, üniversiteden, siyasi otoriteden, meslek odalarından, il bazındaki kamu kuruluşlarından gerekli desteği alabilmişler midir? Bu bağlamda yenilikçi ve girişimci düşüncenin önündeki engeller nelerdir? Bunların aşılması için ilgili taraflar ne düşünüyorlar?

Kongre bu boyutuyla, bir yandan başarılı örneklerin öykülerini dinleyerek, Bayburt'ta yenilikçi, yaratıcı, girişimci düşüncüyü ön plana çıkarmaya yardımcı olmak ve genç neslin dikkatini bu konuya çekmek, öte yandan da girişimci ruhun gelişmesine ve girişimlerin önündeki engellerinin aşılmasına katkıda bulunmak amacını taşımaktadır.

Kıymetli Hemşerilerimiz,

Bugünkü toplantının sonuçlarını da en kısa zamanda kitaplaştırarak sizlere ulaştıracaktır. Bundan sonra, **Bayburt Yenilik (İnovasyon) Merkezinin** diğer bir ifadeyle **Bayburt İl Yenilik Platformunun** oluşturulması yolunda, Valilik, İl genel Sekreterliği, Belediye, Üniversite, Kudaka, Ticaret ve Sanayi Odası ve ilgili sivil toplum kuruluşlarımızla birlikte sağlam ve emin adımlarla, projemizin amacına uygun olarak, nitel ve nicel açılardan güçlenerek devam edeceğiz. Üçüncü aşamada ise, inşallah Bayburt Yenilik Platformunun fizibilite çalışmalarını başlatacağız.

Dereceye giren öğrencilerimizin ödülleri, İstanbul'da yaşayan hemşerilerimizden **Sayın Hüsamettin ELÇİ, Sayın Lütfü ÜÇOK ve Sayın Selim KUTLU**; yayın masrafları ise **Sayın Fahrettin EVSEN** tarafından karşılanmıştır. Bu değerli hemşerilerimize en kalbi teşekkürlerimizi sunuyoruz. Böylesine hayırsever ve Bayburt sevdalısı hemşerilerimiz gayretlerimize destek verdikçe,

BAYPROJE'nin Bayburt'a yönelik hizmetleri artarak devam edecektir.

İl Milli Eğitim Müdürümüz Sayın Seydi DOĞAN'a ve Bayburt Milli Eğitim camiasına, projeyi önemsedikleri ve gerekli katkıları sağladıkları için teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Değerlendirme jürisi üyelerimiz **Sayın Prof. Dr. Hülya ARGUNŞAH'a, Sayın Yrd. Doç. Dr. Şahika KARACA'ya, Sayın Yahya AKENGİN'e, Sayın Ali Kemal TEMUÇİN'e ve Sayın Ayhan DURSUN'a** ayırdıkları değerli zamanları ve hizmetlerinden dolayı şükranlarımızı sunuyoruz.

Değerli Konuklar,

Bütün projelerimizi, BAYPROJE'nin ismine ve misyonuna uygun olarak çeşitli özel, kamu kurum ve kuruluşlarıyla ve sivil toplum örgütleriyle işbirliği içinde yürütüyoruz ve bunun yarattığı sinerjiden de çok memnunuz.

Bugün burada toplanmamıza vesile olan Bayburt Yenilik Merkezinin Kurulabilirliği projemizi, Valiliğimiz, Belediyemiz, Üniversitemiz, Ticaret ve Sanayi Odamızla işbirliği içinde başlattık. Desteklerinden dolayı **Valimiz Sayın Hasan İpek'e, Belediye Başkanı Sayın Hacı Ali Polat'a, Rektör Sayın Prof. Dr. Murat Mollamahmutoğlu'na ve Ticaret ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Sayın İbrahim Yumak'a** en kalbi teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Bu toplantımızı davetimiz üzerine onurlandıran, günlükleri değerlendirme **jürisi başkanı Sayın Prof. Dr. Hülya Argunşah'a, Yenilikçilik Açısından Yerel Dinamiklerin Önemi** başlıklı açılış konferansını sunacak olan, Sabancı Üniversitesi Rekabet Forumu Başkanı ve ülkemizde yenilik konusunda önde gelen uzmanlardan **Sayın Selçuk Karaata'ya** çok teşekkür ediyoruz.

Kongremizin Bayburt'umuz ve ülkemiz için hayırlı olmasını diliyor, BAYPROJE Yönetim Kurulu adına saygılarımı sunuyorum.

Sunucu

Değerli katılımcılar, şimdi görüş ve düşüncelerini almak üzere Bayburt Ticaret Ve Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Sayın İbrahim Yumak'ı kürsüye davet ediyorum. Buyurun sayın başkanım.

İbrahim YUMAK

Bayburt Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı

Sayın Valim, Sayın Belediye Başkanım, Rıfat Hocam, Değerli Katılımcılar hepinizi en derin saygı ve sevgilerimle selamlıyorum. Önce kongrenin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum ve derece alan öğrenci arkadaşlarımızı da tebrik ediyorum. Bu projeye katıldıkları için, başta Rıfat Hocam olmak üzere, fahri olarak bu hizmeti yürüten değerli çalışma arkadaşlarını tebrik ediyorum. Çünkü Bayburt'ta bu tip yenilikleri gündeme getirip de bundan netice alma şansı çok zayıf. Daha önce bunların tecrübelerini yaşamıştık ama hocam inatla bu işi, gerçekleştirmek adına sürdürüyor. Biz de Sayın Valim, Belediye Başkanım, Üniversite ve Sivil Toplum Kuruluşları olarak son derece destek oluyor, yardımcı olmaya çalışıyoruz. Bu salonun yeteri kadar dolu olamaması biraz toplantı yoğunluğundan olsa gerek. Özellikle konunun bilimsel boyutuyla ele alınıyor olması da davetlilerin icabet etmemesine sebep olmuş olabilir. Hocamız sakın yanlış anlamasın. İnşallah bundan sonra çok güzel örnekleri ortaya koyacağız. Bizim defalarca söylediğimiz gibi, biz bir şeyi deneme yanılma usulü ile öğreniyoruz. Bu deneme yanılma usulü ve başarı hikâyelerini gördükten sonra fazla miktarda da katılımda bulunuyoruz. Ben inşallah ümit ediyorum bu başarılı girişimcileri ödüllendirme konusunda BAYPROJE'nin yapmış olduğu bu çalışmanın neticesinde, başka arkadaşlarımıza da örnek olur. Bu memleketin ayağa kalkması konusunda yani inanın gecemizi gündüzümüze katarak hepimiz çalışmaktayız. Başta Sayın Valim ve Belediye Başkanım olmak üzere kamu çalışanlarının tamamı

bu son teknolojiyle zaten kimsenin bir yerde durup dinlenmesi söz konusu değil. Çünkü seyyar çalışma ofisleri, herkes elinde tabletleriyle doluyor artık bilgisayarın da ötesinde bunun böyle bilinmesi lazım. Yani insanlar belki toplantılarda yeteri kadar yaptığı çalışmaları ifade etme şansı bulamıyor ama yakın gelecekte Bayburt'la ilgili çok kapsamlı projeler düşünülüyor. İnşallah bunların, bu düşüncelerin bir kısmı hayata geçirilse, ben ümit ediyorum Bayburt çok daha güzel yaşanır hale gelecektir. Dün KUDAKA toplantısında Erzurum'da konu gündeme geldi. Özellikle turizm açısından bu bölgenin değerlendirilmesi söz konusu. Doğrudan Destek kapsamında Sayın Belediye Başkanımızın teklif ettiği Çoruh Nehri'nin çevresinin düzenlenmesi ve turistik alanların oluşturulması bakımından çok kapsamlı bir proje gündeme getirildi. Ve çok heyecan verici bir proje, inşallah bu da bizim desteklerimizle hayata geçirilir. İnanın yerel yönetimler olarak, siyaset olarak, bürokrasi olarak hepimiz müthiş bir işbirliği içerisinde çalışıyoruz. İşte Rıfat Hocam, Allah razı olsun, BAYROJE adı altında böyle bir başta hayali bir eylem içerisine girmişti. Biz inanın ben başta, inan hocam, inşallah netice alırsın diye düşünmüştüm ama şu noktaya getirdi. Kendisini tebrik ediyorum. Bundan sonrası artarak devam eder çünkü bu noktaya gelmesinde çok etkili örnekler var elimizde. İşte sayın başkanım burada BAYSİAD Başkanımız Salim Aslanhan beyefendi, tarım hayvancılık dediğimizde insanlar sadece, bende köylü olduğum için söylüyorum, ahır üç beş tane büyükbaş hayvan ve küçükbaş hayvandan ibaret algılıyorduk hayvancılığı. Tarım dediğimizde, ilkel yöntemlerle yapılan ve ranta vurulmayan tarım gibi algılıyorduk ama gördük ki, tarım ve hayvancılığı çağdaş yöntemlerle yapan herkes para kazanıyor, varlık sahibi oluyor. İşte onlardan en canlı örneklerden biri sayın başkanımız, kendisi hiç sektörün içinde olmamasına rağmen sonradan işe ilgi duydu ve başarılı oldu. Buna benzer çok güzel yatırımcı arkadaşlarımız var. Özellikle sektörlerinde kahramanlık yapan burada bilgi föyünde de okunduğum gibi bir sürü arkadaşımız var; kendi sektöründe başarılı olmuş ve hayat hikâyelerini veya başarı öykülerini sizinle paylaşacak olan. Ben bu toplantıya her ne kadar da katılım az olsa da, ileriye dönük etkilerinin çok büyük olacağını düşünüyorum.

rum. Bu düşüncemden dolayıdır ki hocam hangi noktada destek istediye, biz Bayburt'un yöneticileri olarak üstümüze düşeni fazlasıyla yapamaya çalışıyoruz. Yani bazen yaptığımız işlemleri kanun yönden formülize etmek için de inanın zorlukta yaşıyoruz, gerçekleştirme adına. Ama buna rağmen biz zaman zaman bu riskleri alıyoruz. Bu memleketi ayağa kaldırmak adına bu riskleri alıyoruz. Ben bu konuda yaptıkları çalışmalarından dolayı tekrar hocamı ve ekibini kutluyorum. Dışarıdan gelen değerli misafirlere hoş geldiniz diyorum. Bu projeye katkı sağlayan öğrencilerimizin bu başarılarından dolayı ilgi ve alakalarından dolayı tekrar tebrik ediyorum. Bu toplantının hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum. Hepinize saygılar sunuyorum.

Sunucu

Belediye Başkanımız Sayın Hacı Ali Polat'ı kürsüye davet ediyorum. Başkanım buyurun.

Hacı Ali POLAT

Bayburt Belediye Başkanı

Sayın valim, saygıdeğer mesai arkadaşlarım, kıymetli misafirler, sevgili öğrenciler, basınımızın kıymetli temsilcileri hepinizi ben-deniz samimi duygularıyla selamlıyorum. Toplantıya hoş geldiniz. Kongremizin hayırlı olmasını temenni ediyorum. Başarılı sonuçlar doğurmasını temenni ediyorum. Öncelikle karanlığa küfretmek yerine bir mum yakma cesaretini gösterdiklerinden dolayı BAYPROJE ekibine başta Başkan Rıfat Hocam olmak üzere ekibi gerçekten kutluyorum. Şunu hep söylüyoruz; Bayburtluların %10'u Bayburt'ta yaşıyor, %90'ı dışarıda yaşıyor. Ama şu anda Bayburt'un hali, pürmelâli olması gereken gibi değil maalesef. Bayburt 5000 yıllık bir medeniyet memleketi, üzerinde sayısız medeniyetlerin izleri var tarihi bir şehir, ama bu tarihsellik aynı zamanda bu şehri bu kadar da yormuş. Binalar yorgun, kalemiz yorgun sadece Çoruh yepyeni, çünkü bir devlet bir de nehir aynı anda, aynı dereden aynı anda akmaz, sürekli devir daim içerisinde. Sivil toplum örgütü oluşturma adına Bayburt'la yarışan hiç kimse yok şimdiye kadar, ama soyut sivil toplum kuruluşlarımız çok fazla, bunu somutlaştıran cesur sivil toplum kuruluşlarımızdan birisi gerçekten BAYPROJE ekibi. Her dışarı gidişimizde Bayburt'u, dışarı çıktığımız zaman bize şunu böyle yapın bunu böyle yapın, Bayburt'a 30 senedir gelmeyen hemşerilerimizin "Yahu şu Bayburt'un hali ne?" diye bize sitayiş eden ifadelerini o kadar duyduk ki. "Niye Çoruh hala böyle?" diyorlar. "Şehri Osman'a niye bir şey yapmadınız diyorlar internetten baktım?". "Niye Bayburt'a gelmiyorsun?" diyorum yani sanki batan bir gemiden kaçıp da canını kurtarmak isteyenler, o gemide kalanlara "şunu öyle yapın bunu böyle yapın" diye parmaklarıyla işaret ediyorlar. "Alo heyy! Niye orda duruyorsun?

Şu geminin içindeki suyu boşaltsana niye sen kaçtın?". Şimdi ben öncelikle Bayburt'tan gidenin de, kalanın da, memleket sevdalısının çok üst düzeyde olduğunu biliyorum. Özellikle Bayburt ismini duyan dışarıdaki Bayburtlu hemşerilerimin Bayburt yazısını gören dışarıdaki Bayburtlu hemşerilerimin, gerçekten hücrelerinin böyle harekete geçtiğini biliyorum. Ben hatırlıyorum, Bayburt'tan 7 sene dışarıda kaldım. Ankara Ulus'ta, Bayburt'ta hiç konuşmadığım birisini kalabalığın ortasında gördüm. O bana sarıldı ben ona sarıldım. O benim adımla sonra sordu ben onun adını sonra sordum, önce Bayburtluyduk, sarıldık sonra tanıştık. Şu anda Bayburt'un dışında yaşayan herkes bu psikolojiyi yaşıyor. Şimdi biz bu durumdan bir vazife çıkardık o da şudur; Bayburt, 70'li 80li yıllardan sonra özellikle yoğun şekilde göç verdi. Bu dışarıdaki %90'la nasıl irtibatımızı sağlayabiliriz? Bunların Bayburt'a ekonomik katkı sunmalarını nasıl gerçekleştirebiliriz? Bunun derdine düştük ve özellikle 3 senedir ben görev yaptığım süre içerisinde Bayburt'a turizme ve üniversiteye alt yapı teşkil edici yatırımlara önem veriyorum. Bayburt'un güzelleşmesi gerekiyor Bayburt'un yeniden değişmesi gerekiyor. Tarihi özellik arz eden binaları muhafaza etmek suretiyle diğerlerinin tamamen yenilenmesi gerekiyor. Bayburt'un her yerinin kentsel dönüşüme ihtiyacı var. Bu konuda çaba sarf ediyoruz. Ha şöyle bir psikolojiyi de arz edeyim. 3 senedir kentsel dönüşüm konusunda çaba sarf ediyorum eski sanayi mahallesinde 73.000 m²'lik bir alanın kamulaştırılması gerekiyor. Öncelikle daire karşılığında biz protokol imzalamıştık TOKİ'yle. Sonra vatandaşlarımızdan şöyle bir talep geldi; dediler ki "Bu değerlendirmeler iyi ama bu bedelleri eğer peşin verirsiniz biz buna razı oluruz.", "Tamam mı tamam.". Başbakanımıza Bayburt'a seçimle alakalı geldiği zaman bunu arz ettim biraz nakit para verilmesi konusunda emirlerini istedim. Onu gerçekleştirdim uzun bir çalışmadan sonra ve artı bunlara gittim. "Bakın siz dediniz ki parayı getirirsen bu işi hallederiz." Öyle ifadeler duydum ki adamın arsası normal şartlar altında 300000 Lira, 577000 Lira teklif ediyoruz. Diyor ki "Ben onunla İstanbul'da bir daire alamıyorum ki niye vereyim?". Ve Rıfat Hocam üzülerek ifade edeyim ki, Bayburt'tan giden Bayburtlu hemşeriler daha fazla zorluk çıkarttılar.

İki sebepten dolayı bir; daha fazla para kopartmak için, iki duygusal bağlantı. Buna saygı duyuyorum. Yani diyor ki “ben babamın son arazisi, kalmış orası.”. 50 senedir bu araziye sen hiçbir şey yapmamışsın, şehrin ortasında kalmış. O zaman eğer Bayburt’u seviyorsan; geldiğin zaman Bayburt’ta güzel bir mekân, güzel bir ortam, güzel bir mahalle görmek istiyorsan katkı sun. Ekonomik değeri kesinlikle ederinin üstünde “Eee niye vermiyorsun?”, hık mık ediyor. Hallettik sonuçta araçlar koyduk, adamları bulduk yanına gittik. Ve şunu ifade edeyim bakın sırf bir vatandaşımızla görüşmek için İstanbul’dan Ankara’ya karayoluyla geldim. Arabayı da kendim kullandım bir televizyon programına katıldım sırf bu konuda görüşmek için bir daha İstanbul’a gittim. Kendisiyle de görüşemedim aracısıyla görüşebildik. Sonuçta gerçekleştirdik. Şimdi şuna ben sonuna kadar saygı duyuyorum, özellikle Bayburt’un dışında yaşayıp da Bayburt’un değişmesi adına, Bayburt’un güzelleşmesi kalkınması adına rüya görenin bile rüyasını başımın üstüne koyarım, elini öperim, ayağını öperim. Ve bu konuda düşünen çok, konuşan çok ama somut adım atanların bizim için çok daha kıymeti var onu ifade edeyim. İşte somut adımlardan birisi, derdine düşmüş, Bayburt böyle kalmasın demiş, benim ata dede yurdum bu halde kalmasın, gençleri yetişsin, günlük yarışması yapalım onlar Dede Korkut’un torunları, Şair Zihni’nin torunları yazma özelliklerini geliştirsinler. Eğitime katkı olsun, sanata katkı olsun düşünmüşler ve bu konuda yarışma müthiş bir çaba. Ve başka bir şey, normalde yerelin düşünmesi gereken bir şey aslında Bayburt’a yatırım yapan girişimcilerin hikâyeleri ve onların ödüllendirilmeleri ve kesinlikle bu konuda da sizi takdir ediyorum. Müthiş bir girişim. Bayburt’a yatırım yapmak gerçekten çok zor. Ben İstanbul’da daire sattım, Bayburt’a yatırım yaptım. Ticarete yaptım ve kaybettim. Yani İstanbul’da satıyorsun, Bayburt’a yatırım yapıyorsun ve zarar ediyorsun. Bu risk her zaman Bayburt’ta var. Çünkü hani amorti süresi hesap edilir ya, insanlar yatırım yaparken, Bayburt’ta bu süre daha uzun. Onun için biz şunu diyoruz, Bayburt’un dışındaki zengin hemşerilerimize varlığının tamamını buraya yatırma, hani yumurtaları değişik sepetlere koymak mantığından hepsini buraya yatırma. Ne olur ne olmaz. Ama

malının onda birini gözden çıkar. De ki benim de Bayburt’a bir katkım olsun. Geri dönerse dönsün, dönmeze helal olsun o topraklara diyebileceğin kadar yatırım yap diyoruz. Ama onun daha ötesine geçen arkadaşlarımız var mesela Salim Abi, gerçekten risk aldı geldi Bayburt’ta bilimsel metotlarla hayvancılık nasıl yapılır ve nasıl para kazanılır onu gösterdi. Ama şimdi de ineklere harcama yapmadan nasıl süt alınırın peşine düşmüş zannediyorum ama böyle inek bulmak mümkün değil, mecbur yem yedireceksin ki sütünü de alsın. İnşallah onu da bulursan Bayburt’ta ki kalkınma çok daha farklı hale gelir zannediyorum. Şimdi değişmeyen tek şey değişimin kendisidir. Biz Bayburt’ta bunu gerçekleştirmeye gayret ediyoruz. Esnaflarımızla, zanaatkarlarımızla, ticaret erbabıyla yaptığımız her konuşmada diyoruz ki; hedef kitlemiz değişti dolayısıyla sizde değişsin. Bayburt’tan gidip, Trabzon’dan alışveriş yapan her üniversite öğrencisinin harcaması, Bayburt ekonomisinden kaçan paradır. Bayburt’tan gidip, Erzurum’da ticaret yapan her vatandaşın harcaması, Bayburt’un kasasına girmesi gereken paradır. Peki, niye kaçıyor? Niye gidiyor? O zaman ticaretimizi profesyonelleştirmek zorundayız. İbrahim Bey’de bu konuda dertli, söylüyoruz anlatıyoruz hizmet içi eğitimler veriyoruz, broşürler dağıtıyoruz. Özellikle şuna hazır olmak zorundayız; Bayburt’un turizm potansiyeli çok yüksek. Bunu Bayburt’a dışarıdan gelen objektif gözler tespit ediyor. Şehir merkezinde olsun, ilimizin diğer yerleri olsun. Bizde 20 civarında gölet var, her gölet bir tatil köyü potansiyelini içinde barındırıyor. Şehir merkezi tarih istersen tarih, doğal güzellik istersen doğal güzellik, din turizmi dersen din turizmi, doğa turizmi dersen, kano turizmi dersen o. Hepsi var. Hatta İstanbul’un 7 tepesi var Bayburt’un 6 tepesi var. Bir tanede eksik olsun ne olacak. Ama sonuçta tepemiz var. Karadeniz Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesinden 40 öğrenci ve 3 öğretim görevlisi geçen sene geldiler. Bayburt’u incelemek adına. Aramızda Gümüşhaneli, Erzincanlı, Erzurumlu var mı bilmiyorum ama onların söylediğini söyleyeceğim. Dediler ki; “Biz 4 şehir inceledik, birincisi turizm adına Bayburt, niye?”. Şehit Osman’a çıkardım, İmaret’e çıkardım, Baykent’e çıkardım, Duduzar’ı gösterdim, Kale’ye çıkardım. Dediler ki “bu şehrin adı panoramik şe-

hir, hangi tepeye çıkarsan yine her taraf görünüyor. Eğer bunu ıslah ederseniz, düzeltirseniz turist mantığına göre şekillendirirseniz sonuç gerçekten çok ümitli, ümit var olur.” Ama şöyle bir eksiğimiz var bizim, şimdi güzel şehirlerin güzelliklerinin arkasında %10 ancak kamunun payı vardır. %90 özelin payı vardır. Şimdi Avrupa’daki binaları devlet yapmıyor. Vatandaşın kendisi yapıyor. Güzel binayı vatandaş ortaya koyuyor. Ama bizim binalarımıza bakıyorum; Şehit Osman’dan, İmaret’ten, Kale’den çatılarımız berbat binalarımız boyalı değil, bahçe duvarlarımız iyi değil, kaldırımlarımız da iyi değil, yollarımızda iyi değil. Yani “kel başa şimşir tarak” birazda. Onun için hep beraber, taşın altına hep beraber elimizi koyarsak Bayburt’un içinde yaşayanlar, Bayburt’un dışında yaşayanlar hep beraber bu şehri çok daha görsel ve estetik bir hale getirebiliriz. O potansiyel gerçekten Bayburt’ta var. Biz bu çalışmaları elimizden geldiği kadar yürütüyoruz. Mesela SODES’e yaptığımız bir proje ile 400 tane fakir ailenin binasını boyayacağız. Ama sadece 400 tane, diğerlerine gücümüz yetmiyor. Ve bizde müthiş bir eleştiri kültürü var. Bunu düşünürken Şair Zihni aklıma geldi, hicviye şairidir. Bir şair çıkarmışız, biz bu eleştiri kültüründen eleştiri becerisinden. Yani karanlığın ortadan kalması adına mum yakmak yerine karanlığı kötüleme bilinci bizde çok had safhada. Onun için hep beraber değişime hazır olursak, biz bu şehri değiştirebileceğimize inanırsak, herkesin Bayburt için yapacağı bir şey vardır, diyorum ben. Buna inanırsak Bayburt mutlaka kalkınacak, Bayburt mutlaka gelişecek. Bazen şöyle ifadeler de duyuyoruz özellikle dışarıdaki hemşerilerim tarafından. Geçen birisi geldi, dedi ki “ Ya ben 81 tane ili gezdim Bayburt’tan daha geri kalmış bir yer daha görmedim.”. Dedim “hop bu başlı başına püsküllü yalan. Niye sen doğu tarafına gittin mi ki dedim?”. “Ben geçen hafta başka bir ildeydim oraya gitmedim.”. Hani 81 il diyorsun. Yani bizim kendimiz önce Bayburt’umuzun iyi olabileceğine, şu andaki artlarına inanmak zorundayız. Kara vurmak çok kolay, ne yaptınız ki demek çok kolay, son on yılda Bayburt’a ne yapıldı ki demek çok kolay veya son 50 yılda ne oldu ki demek çok kolay, Bayburt köy oldu demek kolay. “Peki, sen ne yaptım?” olmaması için, “ Hep beraber ne yaptık” olması için. Onun için ümit varım şah-

sen. Şu anda il idaresi olarak; sayın valimizde, sayın milletveklimizde, ticaret odamızda diğer meslek odalarımızda şu anda çok iyi bir sinerjimiz var. Ortak akılla toplam kalite yönetimiyle halledilir diyorum. Birbirimize destek vererek yüzümüzü ağartmanın gayreti içerisindeyiz şu anda. Eğer bu birleşen ellere, yeni eller destek verirse, kuvvet verirse şehrimizin geleceğinin çok iyi olacağına ben inanıyorum. Programda emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Özellikle mesailerini harcıyıp da, dışarıdan Bayburt’a gelen misafirlerimize samimiyetle “Hoş geldiniz” diyorum. Başımızın üstünde yerleri var, yine bekleriz diyoruz. Biz Bayburt’a ümidimizi bağladık biz bu toprakların sonuna kadar başında bekleyeceğiz. Yaşadığımız yeri aslan yattığı yerden belli olurcasına güzelleşmesi adına, düzelmesi adına elimizden gelen her türlü gayreti ortaya koyuyoruz, koyacağız. Sizde katkılarınızdan dolayı size teşekkür ediyorum. Tebrik ediyorum katkılarınızın devamını bekliyorum. Bu konuda bize düşen görev ne varsa, bundan sonra da yapmaya biz hazırız. Yeter ki Bayburt’a dışarıdan el uzatın, gönül uzatın biz bu elleri o gönülleri alıp başımızın üstüne koyarız koymak bizim sorumluluğumuzdur. Hepinize saygılar sunuyorum. Kongremizin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Sunucu

Duygu ve düşüncelerini paylaşmak üzere Bayburt Valisi Sayın Hasan İpek'i kürsüye davetini arz ederim. Buyurun Sayın Valim.

Hasan İPEK

Bayburt Valisi

Sayın Başkan BAYPROJE'nin emektarı Rıfat Hocam ve diğer yönetim kurulu üyesi arkadaşlarım, çok değerli hocalarımız, misafirlerimiz. Şimdi Rıfat Hocamın başladığında salon biraz şeydi şuanda dönüp bakarsanız bayağı iyi hocam moraliniz düzelsin. Yani çok değerli katılımcılar hepinizi saygı ve sevgilerle selamlıyorum. Uzaktan gelenlere "Hoş geldiniz" diyorum. Bugün yenilikçiliğe dayalı, Bayburt'un nasıl kalkındırılabilceğini tartışılacak bunun güzel örnekleriyle ilgili öyküleri birlikte dinleyeceğiz. Şimdi gerçekten Belediye Başkanım olsun, Ticaret Odası Başkanım olsun, Rıfat Hocam olsun Bayburt'la ilgili çok güzel, çok değişik ve yerinde hem tenkitler hem tespitleri bildirdiler. Ben burada Başkanımın dediği gibi, herkes kapısının önünü süpürürse bütün şehir temiz olur. Başından Bayburt Valiliği olarak yaptığımız veya yapmayı düşündüğümüz bir iki şeyi söyleyeceğim. Çünkü bir kere şunu kesinlikle kabul etmek lazım, Başkanımın son sözleriydi. Bayburt Türkiye'nin öyle ne geri kalmış bir şehri ne de yaşanabilirliği düşük olan bir şehir. Çünkü inanılmaz, dün yine en uzak köylerinden birisindeydim. İnsanlar çok güzel evler yapmışlar köylere çok güzel villalar yapmışlar. Ve yazın 4 ay Bayburt'ta geçirmek istiyorlar çünkü Bayburt'un tüm köylerinin yolları asfalt, elektriğimiz var, suyumuz var, kanalizasyonu var, sağlık hizmetlerimizde hiçbir sıkıntı yok. En önemlisi güvenlikle ilgili hiç bir sıkıntımız yok. Yani sizler arabanızı kilitli olmadan, kapısını açıp Bayburt'ta dışarıdan gelen misafirlerimiz için söylüyoruz onu garanti ediyoruz içinden bir şey çalınmayacaktır. Bunlar bir ilin yaşanabilirliği için en önemli kıstaslardan bir tanesidir. Çünkü önce can güvenliğinizi, sağlığınızı ve mede-

ni ihtiyaçlarınızı yani köyde veya herhangi bir yerde olduğunuzda evde elektriğiniz, suyunuz, kanalizasyonunuz varsa bunlar medeni ihtiyaçlardır. Bunun dışında da işte temiz hava lazım, insanların sağlıklı yaşayabilmesi için ve sağlıklı gıdalar lazım. Bunların hepsini Bayburt'ta bulursunuz ve bunu bildiği içinde geçimini sağlayabilmek için dışarıya gitmiş insanlarımızın en az 4 aylığına Bayburt'ta geçirdiklerini hepimiz biliyoruz. Bizde bu yıl bu hizmetlere ilave olarak, 120 km daha köy yolumuzun ikinci kat asfaltını yapmayı düşünüyoruz. Bunu dışında 5 tane köyümüzün içinin köy düzenlemesini farklı olarak yapmayı kararlaştırdık. Bunun dışında inşallah gerçekleşir bu eylül ayında başlayacağız Kop Dağı'ndan Bayburt'a kadar olan tüm vadinin yeşillenmesini sağlayacağız. Onun bir kısmını meyvelerle bir kısmı ağaçlarla yapılacak. Şuanda ki 21 tane göletimize ilave 13 tane göleti mutlaka yapacağız. Bu Devlet Su İşleri olarak, Orman Bakanlığı olarak programa alındı. Bunun gibi müjdeleri sizlerle paylaşıyorum. Güzel şeyler de oluyor ve yapılıyor Bayburt'ta. 20şer kişilik iki tane turizm acentesi kafilesi biri yurtiçi biri yurtdışı ilimize geldi ve bazıları da Bayburt'u tur programına aldılar. Bayburt'un hem kalesini hem yer altı şehrini ciddi anlamda çevre illerden gezmeye başladılar, geliyorlar ve çok da yoğun bir şekilde devam edecek. Bu tur operatörlerinden tur güzergâhına Bayburt eklendi. Ama Bayburtlunun da bundan para kazanmayı öğrenmesi lazım. Maalesef yani hep misafir gibi görüyoruz. Ben bunu doğru bulmuyorum. Yani diyorum ki Aydıntepe yer altı şehrine turist grubu gönderiyorum. Diyor ki Kaymakam "Ben ağırlarım efendim", Belediye Başkanı "Ben ağırlarım" hayır bunları siz para kazanasınız diye gönderiyoruz yani yoksa siz ağırlayasınız diye değil. Benim bu anlamda tabi onlar bizim misafirimizdir ama bu misafirliklerde mutlaka Bayburtlunun ve Bayburt'ta yaşayan burada yani başkanımın dediği gibi hani burayı bekleyen insanların para kazanması lazım. Bu parayı da bunu da öğrenmesi lazım. Bunun içinde projelerimizi geliştiriyoruz. İşte taş işçiliği projelerimiz var. Bununla ilgili süsleme eşyaları yapılabilecek projelerimiz var. SODES'ten bu yıl, 6 milyon TL'lik SODES Projelerini gönderdik Ankara'ya. Çok güzel şeylerde olacak. Geçen yıl 4 milyon TL'lik hem sosyal aktiviteleri hem bu

alanlara yönelik çalışmaların yapılabileceği SODES Projeleri başarıyla devam ediyor. Bunların birçoğunda sizler içinde varsınız. En azından bilmiyorsanız, yan tarafta sinemamız ücretsiz, üstelik mısır cipsini bedava dağıtıyoruz. Bayburlulara kimse demesin ki sosyal hayat yok. Ben buraya her geldiğimde bakıyorum %80'i bayan ve o bayanların yarısına kadar başı kapalı insanlar. Bayburlular çok güzel şeylerde yaşıyorlar. Ben de bunları bahsetmek istiyorum. Bir de 8.5 milyon TL'lik Taş Fabrikası kuruyoruz. Bunları basından duymadıysanız söyleyeyim. Yerlerini düzelttik. Bunun dışında Organize Sanayi Bölgemizde şu anda 7 tane fabrika hizmet görüyor ve inşallah bu kalkınma da öncelikli yörelerin yeniden açıklanmasından sonra talebin çok daha fazla olacağını söylemek istiyorum. Bilmeyenler için söylüyorum, 102 km sonra denize ulaşacağız. İnşallah Araklı tüneli bittiğinde. Kop tünel'imiz bittiğinde de 1 saatte Erzurum'da 50 dk da havaalanında olacağız. Bu anlamda Bayburt iyi bir yer. Güzel bir yer. İnşallah bu güzel öyküleri de dinleyeceğiz. Bu güzel hocalarımızın yaptığı çalışmalarla daha da güzelleşecek ama ben şunu net söylüyorum Bayburt'ta yaşayanlar ve Bayburt'ta oturanlar Bayburt'u güzelleştirecek. Ancak dışarıdakilerin bize bazı destekleri olabilir yoksa biz kapımızın önünü kendimiz temizleyeceğiz. Buna mecburuz bugüne kadar böyle yaptık, destekleri var inkâr etmiyoruz. Ama asıl sinerji Bayburt'ta yaşayanlardan, Bayburt'ta okuyanlardan, Bayburt'ta ekmek kazananlardan, Bayburt'ta memuriyet yapanlardan, Bayburt'u kalkındıracağız. Ben ilin valisi olarak buna inanıyorum. Ve bu tip organizasyonlarla da bunu nasıl yapacağımızı öğreneceğiz, Yapanların tecrübelerini paylaşacağız ve böyle bir toplantıyı düzenledikleri için BAYPROJE'ye ve katılımları için çok değerli mesai arkadaşlarıma ve siz sevgili Bayburlulara çok teşekkür ediyorum. Hepinize sevgiler ve saygılar sunuyorum.

Sunucu

Bu bölümde **Yenilikçilik Açısından Yerel Dinamiklerin Önemi konusunda Sayın Selçuk Karaata** bizlerle birlikte olacak. Şimdi sunumunu gerçekleştirmek üzere Sabancı Üniversitesi Rekabet Forumu Başkanı Selçuk Karaata'yı kürsüye davet ediyoruz.

Selçuk KARAATA

Davetli Konuşmacı

YENİLİKÇİLİK AÇISINDAN YEREL DİNAMİKLERİN ÖNEMİ

Geçtiğimiz yaklaşık 20 yıllık dönem içinde dünya ekonomisi köklü değişimler yaşamıştır. Gelişmeler kendisini yeni ekonomi, bilgi toplumu, öğrenen toplum, bilgi güdümlü ekonomi gibi kavramlar üzerine yansıtarak hissettirmiştir. Diğer yandan, 1990'ların sonundaki yeni ekonomi diye anılan dönemde dahi, dünyada uzun dönemli verimlilik büyümesini güçlendirecek gelişmelere şahit olunmamıştır. Diğer yandan, kolaylıkla ölçülebilir özellikte olmayan bazı gelişmeler izlenmektedir. Örnek verecek olursak; belirli sanayi dallarında hızlı kalite artışları, verimliliğin kolaylıkla ölçülemeyeceği çeşitli ve yeni sanayi dallarının doğması gibi. Gerçekte, bilgi güdümlü ekonomi ile paralel olarak ekonomik performans ve refahı ölçmekte güçlükler artış göstermiş, gelişen yeni durum beraberinde ekonomik performansın, ulusların rekabet gücünün neler olduğuna ilişkin yeni belirleyici faktörleri maskelemek durumunda kalmıştır.

İzlenen önemli değişimler, bilginin yayılım ve kullanımına ilişkin maliyetlerin azalmasıyla beraber hissedilmektedir. Uluslararası ticarete bakıldığında, eğilimin yüksek bilgi ve teknoloji içeren ürünlere doğru bir eğilimi yansıttığı görülmektedir. Benzer gözlemler işletme ve sanayi dalı bazında da takip edilmektedir. Genel bir değerlendirme sonucunda; teknolojinin ve bilgi ve yeteneğin yoğunlaştığı alanların ağırlığının arttığı hissedilmektedir.

Bilgi güdümlü ekonominin gelişimi ile beraber ülkeler ve işletmeler için çeşitli fırsatlar doğmaktadır. Özellikle KOBİ'lerin yeni bilgiyi kullanabilmek, bilişim teknolojilerinin sağladığı imkanlardan yararlanarak mevcut ve potansiyel müşteri ve ortaklarıyla uluslararası temas kurmaları için çeşitli imkanlar daha da artmaktadır. Doğal olarak bu fırsatlar için yeni yeteneklere olduğu kadar organizasyonların bünyesinde de değişimlere ihtiyaç duyulmaktadır. İnternette güveni sağlayacak yapılanmaya, herşeyin ötesinde işletmelerin ve bireylerin dünyanın neresinde olursa olsun yenilik üretmeye, ticari olarak itibarı olan fikirlere sahip olmaya gereksinim duyulmaktadır. Ekonomik büyümenin yeni belirleyicileri kendilerini daha fazla miktarda gösterirken, odaklanmanın artık daha çok yeniliğin rolü üzerinde olduğu görülmektedir.

İnovasyon nedir sorusunun tanımıyla devam etmek yararlı olacaktır: Avrupa Birliği inovasyonu; dönüştürme-transformasyon süreci sonunda ortaya konan, pazarlanabilir, yeni ya da geliştirilmiş ürün, yöntem ya da hizmettir biçiminde tanımlarken, OECD; bir fikri pazarlanabilir bir ürün ya da hizmete, yeni ya da geliştirilmiş bir imalat veya dağıtım yöntemine, ya da yeni bir toplumsal hizmete dönüştürmektir biçiminde tanımlamaktadır. OECD ve Avrupa Komisyonu işbirliği ile hazırlanan Oslo Klavuzu'ndaki tanıma göre; "İnovasyon, yeni veya önemli ölçüde değiştirilmiş ürün (mal ya da hizmet), veya sürecin; yeni bir pazarlama yönteminin; ya da iş uygulamalarında, işyeri organizasyonunda veya dış ilişkilerde yeni bir organizasyonel yöntemin uygulanmasıdır" (Oslo Kılavuzu/OECD, AB-2005).

Bu tanımlama inovasyonun kalkınma, büyüme ve rekabet gücü elde etmekte anahtar bir role sahip olduğunu ortaya koyar. Bu tespitin hemen ardından kalkınma ve inovasyon arasındaki etki-leşime dair küçük bir detay vermekte yarar olacaktır: yeni büyüme kuramcılarının (New-growth Theory) Paul Romer "keşif ve inovasyon süreci yaşam standartlarındaki uzun vadeli iyileştirmeleri yaratan süreçtir" diyerek kalkınmada ve yine kalkınmanın sürdürülmesindeki inovasyonun rolünü tanımlamıştır. Bu çerçevedeki değerlendirmeler arasında OECD'nin bir bulgusu

ilginçtir: 1970 ve 1995 yılları arasında gelişmiş ekonomilerde büyümenin yarıdan fazlasının inovasyona dayandığı belirlenmiştir. İnovasyon yeteneğindeki artış, verimlilik artışını ve rekabetçilik düzeyindeki ilerlemeyi ve kaydedilen bu ivmelenmenin sonunda da, yüksek bir yaşam standardına ulaşmayı getirmektedir. En basit anlamıyla inovasyonu, yeni fikirlerin başarılı bir biçimde kullanımı olarak tanımlamak mümkün. İnovasyonu sadece ürünlere ve teknolojilere indirgemek, inovasyondan elde edilecek olan başarının da sınırlandırılması anlamını taşır. Başarılı yenilikçi uygulamaların büyük bir bölümünün iş yapış süreçlerinde ve işletme yönetiminde gerçekleştiği görülür. Bu tip yenilikler işin yapılış biçimini, hizmetin sunum biçiminin değişimi anlamına gelir. Genellikle yönetim için yeni prensiplerin uygulanmasıyla hayata geçtiği görülür. Örnek uygulamalar arasında dışarıdan tedarik etme (outsourcing), işbirlikleri, merkezi yapıdan çıkarma ve çalışanlara yetki göçertmesi sayılabilir.

İnovasyonun daha çok bir *teknik geliştirme-teknolojik ilerleme* olarak algılandığını belirtmek mümkündür. Ancak yeni bir teknoloji ve/veya teknik üretmenin ötesinde inovasyondaki başarıyı bir ürün veya hizmetin, o ürün ve hizmetin seslendiği kullanıcılar-dan oluşan pazarın kabul etme miktarıyla ölçmek doğrudur. Müşterinin ihtiyaçlarını anlamak, piyasanın dinamiklerini belirlemek, markanın ve pazarlamanın olası rollerini ortaya koyabilmek için önemli yatırımlara ihtiyaç duyulabilir. Bir ürün veya hizmetin işlevi yani neye yaradığı ve şekli yani nasıl sunulduğu, yeni bir ürün veya hizmetin tasarımı ana parçacıklar arasında betimlenir. Tasarım yeni bir ürünün veya bu yeni ürünün yarattığı değer in çekiciliğinde önemli bir unsur olmakla birlikte çoklukla bu özelliğinin azımsandığı izlenir.

İnovasyon girişimciliğin belli bir fonksiyonudur. İnovasyon, girişimcinin yeni kaynaklar yaratarak refah yaratması veya mevcut kaynakların kullanım potansiyelini artırarak refah yaratmasıdır. Günümüzde girişimcilik için yapılan tanımlamalarda bir miktar karışıklık olduğunu kabul etmek gerekir. Bazılarına göre girişimciler sadece küçük işletme kavramıyla örtüştürülürken, bazıları tüm işletmeleri girişimciler tarafından yönetilir kabul etmektedir.

Pratikte ise; girişimciliğin girişimin boyutları, yaşı gibi kıstaslarla belirlemekten çok, içinde bulunduğu faaliyete göre tanımlanması gerekir. Girişimciliğin odağında inovasyon vardır. İnovasyon bir girişimin ekonomik ve sosyal potansiyeline, amaçlı, hedefi belirgin bir biçimde getirilen değişikliktir.

İnovasyonu bir sonuç olarak değerlendirdiğimizde, bu sonuca ulaşma yolunda sadece belirli durumlar için geçerli olabilecek bilinçli, amaçlı bir araştırma faaliyeti ile inovasyon fırsatlarının tespit edilmesi olarak açıklamak mümkündür. Sözü ettiğimiz fırsatlar girişimin kendi içinde olabileceği gibi, ilgili endüstri kolunda da olabilir ve bu fırsatları dört başlık halinde sınıflandırmak mümkündür:

- Beklenmeyen gelişmeler
- Uyuşmazlık ve bağdaşmazlık diye niteleyebileceğimiz durumlar
- İşlem süreçlerinde duyulan ihtiyaçlar
- Endüstri ve piyasa koşullarında değişiklikler

Bu fırsatların yanında girişimin dışında ve sosyal çevresinde oluşan fırsatları üç kategoriye ayırmak mümkündür:

- Demografik değişiklikler
- Algılama farklılıkları
- Kazanılan yeni bilgiler

İnovasyonun kaynağı olarak belirlediğimiz bu durumların bazıları birbirleriyle örtüşebilir. Sözü edilen fırsatlar isimlendirdiğimiz birden fazla kategoride aynı anda bulunabilir. Bu alanla ilgili olarak en basit inovasyon fırsatını düşünelim. 1930'lı yılların ilk dönemlerinde IBM firması ilk modern muhasebe makinesini bankalar için geliştirmişti. Ancak bankalar bu ürüne hiç rağbet etmediler. IBM'i burada kurtaran beklenmedik bir gelişmeydi: New York Halk Kütüphanesinin bu cihazlardan almak istemesi. O dönemlerde kütüphanelerin bankalara nazaran daha fazla parasal kaynağı vardı ve IBM 200'den fazla makine satmayı ba-

şardı. 15 yıl sonra herkesin bilgisayarların sadece ileri düzeyde bilimsel amaçlar için kullanıldığını düşündüğü bir dönemde iş dünyası maaş ödemeleri için bu makinelere beklenmedik düzeyde bir ilgi göstermeye başladı. Univac adlı firmanın ürünü bu alanda en ileri makineye sahipti. Bu arada IBM, bu alandaki ihtiyacı zamanında gördü ve Univac'ın makinesini yeniden tasarlayarak yine beklenmedik düzeyde bir başarı sağlayabildi. Ve bu girişimle birlikte 5 yıl sonra IBM bilgisayar endüstrisinde lider konuma ulaştı.

Türkiye'deki KOBİ'ler ve inovasyon bağlamında değerlendirme yapan IKED adlı İsveç merkezli araştırma merkezinin raporuna göre; Türkiye geçtiğimiz yarım yüzyılda önemli bir dönüşüm süreci yaşamıştır. Bu dönemde ekonomik gelişme sosyal ortamın iyileşmesi anlamında önemli adımların atıldığı izlenmiştir. Ancak bugünün Türkiye'sine bakıldığında, ülkenin kritik bir dönemde olduğu görülür. Rekabetin ve büyümenin güdüleyici öğelerinden olan inovasyon ve bilginin artan ağırlığı, Türkiye için çeşitli fırsatları barındırmaktadır. Türkiye'nin AB üyeliği yolundaki çalışmalarının ekonomik büyüme, siyasi istikrar ve özel sektörün performansı açısından daha önemli boyutta kazanımları güçlendireceği neredeyse kesindir. Ancak bahsedilen süreçlerin tamamlanması için somut ve istikrarlı adımlara ihtiyaç olduğu da kesindir. Tanımlanan kazanımları elde edebilmek için odaklanmanın ve somut ve olumlu hareketin devamına, ayrıca uygun görülen eylemlerin alınması ve sürdürülmesine duyulan ihtiyaç vazgeçilmez bir durum olarak algılanmalıdır. Yaşanan ve yaşanma olasılığı olan yapısal değişimler ışığında, Türkiye'nin gelecekte sahip olabileceği refah ve zenginlik; vatandaşların, işletme ve kurumların bilgiyi üretebilmesine, ulaşmasına ve yararlanmasına bağlı olacaktır. Türkiye'nin bu bağlamda bilgi güdümlü ekonominin taşıdığı potansiyeli değerlendirecek kapasitesi mevcuttur. Alternatif olarak bakıldığında ise; gerek duyulan koşulların yerine getirilmemesi durumunda Türkiye'nin arka planlara düşme riski ile karşı karşıya kalacağı düşünülmekte (IKED, 2004).

Türkiye'nin bölgedeki diğer ülkelerle karşılaştırıldığında sahip olduğu göreceli pozisyon: Türkiye, politik ve ekonomik sistemini iyileştirme yolunda önemli adımlar atmıştır. Halen üzerinde çözüm üretilmesi gereken alanlar olsa da, Türkiye'nin Avrupalı komşuları ile karşılaştırıldığında iyileşme eğilimi ve dinamizm düzeyi açısından iyi bir noktada olduğu söylenebilir. Kaçınılmaz bir biçimde gerek duyulan siyasi ve ekonomik istikrar, Türkiye'nin yabancı ve yerel yatırımcıları çekebilmesinin tek başına koşulu olarak, özellikle bilgi ekonomisine geçişin gereksinimlerini karşılamak adına yeterli olabileceği düşünülmektedir. Türkiye'nin mikro düzeyde bazı konulara daha da odaklanmasında yarar olacaktır. Ar-Ge yatırımları, imalat ve ticaret sektöründeki bilgi yoğunluğu, sermaye piyasalarının gelişimi ve özel sektörün uluslararasılaşması acil eylem içinde olunması gereken başlıklar arasındadır (IKED, 2004).

IKED raporunda öne çıkan bazı bölümleri değerlendirmeye devam edersek; Türkiye'de KOBİ'lerin gelişimi ve inovasyon ortamının etkinleşmesi için aşağıda bulunan alanlara dikkati çekmek gerekir:

1. İnovasyon politikalarının sürdürülmesi için daha koordine ve işlevsel bir yapıyı oluşturmak;
2. Ulusal bilişim altyapısının koşullarını iyileştirmek;
3. İnovasyon için yerel ve bölgesel eylem planları geliştirmek;
4. KOBİ'lerin gelişimi ve girişimcilik aktivitesi için daha iyi koşullar hazırlamak;
5. Mali kaynakların ve yatırımcıların dağıtım kanallarını güçlendirmek;
6. Ekonomik ve siyasi istikrarı sürdürmek; kanunların yapıtırım gücünü etkin kılacak yapıyı devam ettirmek;
7. AB programlarına katılım konusunda farkındalığı artırmak; özellikle sınır ötesi bilgi akımı ve büyüyen idari yüklerin maliyetlerini yeniden yapılandıracak olanakları dengelemek.

Türkiye'de bazı organizasyonel yapıların halihazırda yukarıda sayılan konularda liderlik misyonu üstlendiği ve yürüttüğü izlenmektedir. Bununla beraber, daha yapısal ve iyi koordine edilmiş çabaların sürdürülmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Aynı derecede önemli olan bir diğer husus ise, eylemlerin tek bir aktör tarafından gerçekleştirilmesinin mümkün olmadığı, gerek makro, gerekse de mikro konularda karşı karşıya kalınan sorunlarla baş edilebilmesi için kamu ve özel sektörün birlikte çalışmaları gerektiği açıktır (IKED, 2004).

Bu bölümde firmaların inovasyon performansının artırılması için geliştirilmesi gereken inovasyon politika önerilerini özetleyeceğiz. Dünya Bankası Türkiye Bilgi Ekonomisi Raporu (Dünya Bankası, 2004) bu bölümü üç başlıkta kurgulamıştır. Bu başlıklar: a) inovasyon için genel politika çerçevesini ve altyapıyı geliştirmek, b) inovasyon için finansman imkânlarını geliştirmek ve c) Türk ulusal inovasyon sisteminin kurumsal etkinliğini artırmak şeklinde bir yapı karşımıza çıkmaktadır. Her bir başlığa ilişkin kısa değerlendirmeler ise aşağıdadır:

İnovasyon için genel politika çerçevesini ve altyapıyı geliştirmek: Firma düzeyinde gerçekleştirilen inovasyona uygun çevre koşullarını sağlayabilmek için politik ve hukuki değişiklikleri gerçekleştirmek gerekmektedir. Politik ve hukuki gereksinimlerin yanında araştırmacılarla firmalar arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi, bu süreç içinde de şu anda sadece teknoparklara verilen teşviklerin tüm üniversitelere yaygınlaştırılması önerilmektedir. Bu konuda biraz daha detaylı bilgiye baktığımızda, teknoparklarda çalışan araştırmacılara verilen imkanların tüm üniversitelere yaygınlaştırılması, bir başka ifadeyle teknoparklar dışındaki firmalar için çalışmalar yapan araştırmacıların elde ettikleri gelirlerin %70'ini üniversitelere transfer etmelerine ilişkin kuralın kaldırılması; araştırmacıların sahip olduğu patent haklarının öğrencilere de tanınması; mucit, üniversite ve devlet arasında patent maliyet paylaşım düzenlemelerinin yapılandırılması; aynı zamanda araştırmacılar, araştırma kurumları ve özel firmalar arasında fikri mülkiyet haklarının sahipliğine ilişkin düzenlemelerin netleştirilmesi gereği savunulmaktadır. Bu çer-

çevrede fikri mülkiyet haklarına ilişkin düzenlemelerin yeniden gözden geçirilmesi ve uygulamanın güçlendirilmesi, ilgili mevzuatta AB ve diğer uluslararası kural ve gereksinimlere yakınlaşma salık verilmektedir.

Bu konuda gündeme getirilen ikinci alan işbirlikleri ve iletişim başlığında değerlendirilmiştir. Firmalar, üniversiteler ve araştırma merkezleri arasındaki iletişim ve işbirliğini sağlayan arayüzlerin sayısının ve niteliklerinin artırılması önerilmektedir. Mevcut inovasyon arayüzleri arasında teknoparklar, üniversite sanayi ortak araştırma merkezleri (USAM), teknoloji geliştirme merkezleri (TEKMER) ve son oluşumlardan biri olan sanayi irtibat memurları örnekler arasında sayılmıştır. Rapor, TÜBİTAK'ın kamu ve özel sektör arasındaki işbirliğini artırabilmek adına, kaynak temini için kamu kuruluşlarının üniversiteler ve özel sektör kuruluşları ile konsorsiyum oluşturulmasına ilişkin bir düzenlemenin var olduğunu, aynı zamanda TÜBİTAK'ın genç girişimcilere tohum sermayesi ve teknik yardım sağladığını duyurmaktadır. Uluslararası düzeyde başarılı olarak gözlemlenen programların Türkiye'de dikkate alınabileceğinin altı çizilerek bu örneklerle İsrail'den MAGNET Programı, Finlandiya'dan TEKES, ABD'den ATP Programı örnek olarak verilmiştir.¹

İnovasyon için finansman imkanlarını geliştirmek: Finansman, özellikle inovasyonun ve KOBİ'lerin finansmanı, işletmelerin büyümelerinin önündeki en önemli engellerden biri olarak tanımlanmaktadır. Dünya Bankası Türkiye Raporunda bu konuyu ele alırken özel sektörün Ar-Ge çalışmalarının ve yeni firma kuruluşlarının desteklenmesi için uygulamada olan mevcut programların (mali teşvikler gibi) uluslararası en iyi uygulama ölçütlerinin dikkate alınarak değerlendirilmesini önermektedir. Önemli görülen konulardan biri mali teşviklerin KOBİ'ler üzerinde yarattığı etkinin yeterli düzeyde olmadığıdır. Bunun nedeni olarak da KOBİ'lerin vergi teşviklerinden yararlanabilmeleri

¹ Üniversite ve sanayi işbirliği bağlamında sanayinin Ar-Ge yeteneğinin artırılması amacıyla Anadolu Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesinde uygulanan Lisansüstü Programın da Türkiye'den başarılı örnekler arasında sayılmasında fayda olacaktır.

için yeterli miktarda kar edememeleri ve Ar-Ge harcamalarına ilişkin uygun bir sistem içinde muhasebe kaydı tutmadıkları gösterilmektedir. Hibe ve kredi programları değerlendirildiğinde Finlandiya TEKES örneği, İsrail MAGNET Programı, Hong Kong'da Küçük İşletme Araştırma Destek Programı (SERAP), Malezya'da Endüstriyel Teknik Yardım Fonu (ITAF), son olarak da Şili ve Meksika'da Dünya Bankası tarafından desteklenen Bilim ve Teknoloji Projeleri başarılı örnekler arasında sayılmıştır.

İnovasyon yapmaya yetkin olabilecek yeni firma kuruluşlarının teşvik edilmesi için girişim sermayesini destekleyecek politikaların geliştirilmesi önerilmektedir. Girişim sermayesi alanında mevzuatın gözden geçirilmesi, ayrıca sermaye piyasalarının reformlarının desteklenmesi, böylece borsaların likiditesinin artırılabilirliği önerilmektedir.

Ulusal inovasyon sisteminin kurumsal etkinliğini artırmak:

Raporda ulusal inovasyon sistemi olarak ele alınan kavram; kamu ve özel kurumların oluşturduğu ve birbirleriyle etkileşim içinde oldukları, teknolojiyi geliştiren veya uyarlayan, bu süreci de politika ve stratejiler çerçevesinde ele alan bir ağ sistem olarak tanımlanmıştır. Türkiye'de ulusal inovasyon sistemini (UIS) oluşturan bilim, teknoloji ve inovasyon politikalarından sorumlu tüm ilgili kurumların varlığını kabul etmekle birlikte, Rapor UIS'in etkinliğinin artırılmasını önermektedir. Etkinliğin artırılabilmesi için ise TÜBİTAK'ın misyon ve organizasyonun önemli olduğu, ülkenin coğrafi yaygınlığı ve büyüklüğü göz önünde alındığında merkezden yürütülen politikaların uygulamada yarattığı güçlüklerin olduğu, aşabilmek için ise yerel strateji ve kurumlara ihtiyaç duyulduğu, firmaların inovasyon prosesindeki rollerinin güçlendirilmesi gerektiği, inovasyonun tanımında sadece teknolojik inovasyonun değil, aynı zamanda organizasyonel ve süreç değişikliklerinin de tanımlamada dikkate alınması gerektiği vurgulanmaktadır.²

² İnovasyonun tanımı ve türleri için TÜBİTAK tarafından Türkçesi yayınlanan Oslo Kılavuzundan detay bilgiye erişilebilir (<http://www..tubitak.gov.tr/des-tekler/taral/kilavuz.htm>)

Bugünün hızlı ve zorlu rekabet koşulları yeni iş yapma modellerinin uygulanmasını gerektirmekte. Yeni bir modelin barındırması gereken unsurlar içinde a. piyasanın ve müşterinin ihtiyaçlarını algılayabilme; b. ağ sistemleri (network) içinde bilgiye, yeteneklere ve fikirlere erişebilme; c. yeni fikirlerin ve yaratıcılığın uygulama alanları bularak yeni ve başarılı iş alanlarına dönüştüğü yenilik süreci bulunmaktadır. Tüm bu unsurlara eşgüdüm içinde sahip olunması, bir işletmenin inovasyondan elde edeceği değeri yükseltir.

Başarılı yenilikçi firmaların sıklıkla gündeme taşıdığı dört adet soru olduğu bilinmektedir. İlk soru inovasyon sürecine nasıl başlandığı, ikinci soru yeni fikirlerin kaynaklarının neler olduğu, üçüncü soru, bu fikirlerin hayata geçişini nasıl finanse edeceğinizdir. Dördüncü ve son soru ise inovasyonun içinde var olan riskin en düşük düzeye nasıl indirileceğidir. Bu sorulara bulunan yanıtlar, yanıtların karşılığında işletme için geliştirilen eylem planı, yenilikçiliğin şirket başarısı üzerindeki etkisini artıracaktır.

İnovasyona dair 6 adet yaklaşımdan söz etmek mümkündür. Bu yaklaşımlardan hangisinin seçileceği firmaların stratejik amaçlarına ve yönüne, firmanın yeteneklerine, piyasayı algılamasına ve riske girebileceği yatırım tutarının büyüklüğüne bağlı olarak değişir. Hangi tür yeniliklerle karşı karşıyayız dendiğinde;

- Artımsal: sürekli ürün ve süreç geliştirme;
- Yeni tasarım: katma değer sağlamak için tasarım ve müşterinin ihtiyaçlarına uyumlandırma;
- Yeni iş modelleri: bir ürünü bir hizmetin içinde konumlandırma;
- İşlevselliği artırma: yeni bir yazılımı kullanma;
- Teknolojiye başvurma: katma değer sağlamak için yeni teknolojileri kullanma;
- Atılımlar: yeni bir teknolojiyi yaratma... gibi süreçler çıkmaktadır.

İlk üç seçenek piyasa, son üç seçenek ise teknolojinin dinamikleri ile şekillenir.

İnovasyonda taktiklerin neler olabileceğine ilişkin bir inceleme yapıldığında; yenilikçi bir yapıya bürünmek isteyen işletmelerin iki taktiğe ihtiyacı olduğu ortaya çıkmaktadır. İlk inovasyon yapabilmek için *motivasyonlarını artırmak*, ikincisi *profesyonellik düzeylerini yükseltmek* olarak tanımlanabilir. İşletmelerin düzenli bir biçimde neden yenilikçi ürün ve hizmetler ortaya koyamadıklarına dair araştırmalara bakıldığında; 6 adet engelin varlığı tespit edilmiştir. Üçü motivasyon, üçü inovasyonun uygulamaya alınmasına dair karşı karşıya kalınan zorluklar biçiminde tanımlanır.

Etkin inovasyonlar küçük başlarlar. Sadece belirgin bir şey yaparlar. Örneğin İsveç kibrit konusunda dünyada yaklaşık 50 yıl boyunca tekel-monopol konuma sahip olmuştur. Bunun nedeni; İsveçlilerin kibritleri kutuya dolduracak basit bir cihazı geliştirmiş olmalarıdır. Tam tersine, örneğin bir dalda devrim yapacak türden inovasyonların başarılı olabilmeye ihtimalinin düşük olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Başarılı girişimcilerin beyinlerinin her iki tarafını da kullandıkları söylenmektedir. Bu tip girişimciler hem rakamları dikkate alırlar, hem de müşterisi olsun olmasın, bireylerin fikirlerine önem verirler. Ardından dış çevreyi dikkate alarak potansiyel kullanıcıların beklentilerini test eder, geliştirme yolunda oldukları ürün veya hizmetin kullanıcıların değerlerine ve ihtiyaçlarına yanıt verip vermediğini kontrol ederler.

Pratik hayatta bir inovasyonun ne denli başarılı olacağını önceden tahmin edebilmek pek mümkün değildir. Sonuç ne olursa olsun başarılı inovasyonların başlangıç aşamasından itibaren standartları belirleyici, bir teknolojiye veya bir endüstriye farklı bir yön verebilecek özelliklere sahip olması gerekir. Michael Porter bir inovasyonun liderliği hedeflememesi halinde amaca hizmet etmeyeceğini vurgular. Çok büyük ölçekli kuruluşlar böyle bir hedefe doğru odaklanabilir, ancak piyasa liderliğini hedefle-

meden de başarılı inovasyon süreçleri gerçekleştirilebilir. Çünkü inovasyon için yapılan çalışmalar, işletmelerin inovasyonu öğrenme yeteneklerine katkıda bulunacaktır.

Her şeyin ötesinde, inovasyon faaliyeti zekânın dışında yoğun ve özel bir çabayı gerektirmektedir. İnovasyon bilgi birikimi gerektirmektedir. Odaklanmayı gerektirir. İnovasyon yapabilmeye daha fazla eğilimli kişiler olabilir ve bu kişilerin yetenekleri daha çok iyi tanımlanmış belirli alanlarla sınırlıdır. Tüm sistematik başarılarıyla birlikte Thomas Edison'un elektrik alanına eğildiği herkesçe bilinmektedir.

Bir organizasyonun inovasyon konusunda ciddi olması durumunda müşterisi, kullanıcısı ve piyasası ile sürekli ilişki içinde olması; başarılı yeni fikirleri ortaya koyabilmesi; çalışanlarını yenilikçi olmaya doğru yönlendirmesi gerekir. Yenilikçi olma yolunda hareket eden bir işletmenin yaratıcılığı, hesaplı ve öngörülebilir riski, girişimci ruhu ve genel olarak işletme, özel olarak da proje yönetim ilkelerini bir araya getirebilmesi gerekir. Bir işletmenin koşulları her zaman ince bir biçimde işlemesi, yaratıcılık ve özgürlük ile birlikte kontrol dengesini tutturabilmesi gerekir. Özel olarak bu dengenin sağlanabilmesi, *inovasyon liderliğindeki sanatın* göstergesi olacaktır.

Eko-İnovasyon: Bu bölümde Avrupa Birliği'nin sürdürülebilirlik ve eko-inovasyon bağlamındaki çalışmalarından özet bilgiler sunacağız. Eko-inovasyon, gerek iş dünyası, gerekse de politika yapan kesim için son derece önemli yeni bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Çevreye yararlı inovasyon türlerini ifade etmektedir. Geçmiş dönemlerdeki araştırma alanlarının daha çok hava kirliliğinin kontrol edilmesine ve hava kirliliğinin azaltılmasına dönük eylemlere ve son olarak da çevreyle ilgili ürün ve hizmetlere odaklandığı görülür. Odağın genişletilmesi gerektiği; genişleme için de dikkate alınması gereken konular arasında kaynak kullanımı, enerjide verimlilik, sera gazlarının azaltılması, atıkların minimum düzeylere indirgenmesi, yeniden kullanım ve geri dönüşüm, yeni malzemeler ve eko-tasarım sayılabilir.

Sürdürülebilir Üretim ve Tüketim: AB bünyesinde kaynakların tükenmesi ve ham madde fiyatlarının yükselmesine ilişkin olarak kaygılar tartışılmaktadır. Bu kaygıların ise birleştiği noktada AB'nin ekonomik büyüme konusunda sıkıntı yaşama olasılığını ortaya koymaktadır. AB, sanayi aktivitesinin, üretimin ve tüketim alışkanlıklarının çevreye olan etkisini düşürmeyi hedefleyen çözümler geliştirmektedir. Tüketim malzemelerinin çevreye olan etkisini azaltabilmek için getirilen uygulamalardan biri; enerji harcayan ürünlerin 2005 tarihli Eko-tasarım direktifinin getirdiği standartlara uygun olmasıdır. Bu uygulama kapsamındaki ürünler arasında saç kurutma makinaları, bilgisayarlar, buzdolapları ve ofis ekipmanları örnekler arasında sayılmaktadır.

Sürdürülebilir tüketim ve üretim, aynı zamanda sürdürülebilir bir sanayi politikası için eylem planlarında bulunan önlemlerin neler olduğuna bakıldığında;

- İlgili Direktifin enerji ile ilgili tüm ürünleri kapsar hale getirilmesi,
- Enerji kullanımı ve ürünlerin etkilerine ilişkin olarak etiketlerin kullanımının yaygınlaştırılması,
- Yeşil ürünlerin kullanılmasını özendirecek kamu satın alma politikalarının geliştirilmesi,
- Gönüllü eko-yönetim ve denetim uygulamalarının gözden geçirilmesi.

Yeşil Binalar: AB'nin nihai enerji talebinin %40'ından fazlasını binalar oluşturmaktadır. Bu nedenle, yapılardaki enerji tasarrufu konusu AB'nin iklim değişikliği stratejisinin ana elementlerinden birini oluşturmaktadır. Enerji verimliliği artışı ve farkındalık düzeyini artırmak amacıyla üye ülkelerde binaların yapımı, satışı veya kiralama aşamalarında enerji performansı sertifikalarının elde edilebilmesi salık verilmektedir.

Bilişim ve İklim Değişikliği: Bilişim teknolojilerinin küresel ısınmanın engellenmesi alanında katkısı olabileceği bilinmektedir. Sektör aynı zamanda yarattığı emisyonların azaltılması için

de AB'den baskı görmektedir. Bu emisyonların havacılık sektörünün yarattığı emisyon düzeyi ile karşılaştırılabilir düzeylerde olduğu belirtilmektedir.

Danışmanlık firması McKinsey tarafından yapılan çalışmalara göre akıllı cihazların ve uygulamaların kullanımı ile sektörün CO2 emisyon düzeyinin 2020 yılına kadar %15 oranında azaltılmasının mümkün olabileceği hesap edilmiştir. Bununla birlikte bu tip cihazların kullanımının sakıncalarının olduğu da bilinmektedir. Bilişim teknolojileri AB'nin elektrik tüketiminin %7.8'ini oluşturmakta, yapılan hesaplamalara göre 2020 yılına kadar da bu oranın %10'u geçeceği tahmin edilmektedir.

Brüksel, aynı zamanda üretim süreçlerinin iyileştirilmesi, tasarruf edilmesi ve CO2 emisyonlarının azaltılması için bilişim teknolojilerinin daha çok kullanımının öneminin de altını çizmektedir. Komisyon, Geleceğin Fabrikası İnisiyatifi (Future of Factory Initiative) için 1.2 milyar euro düzeyinde bütçeye sahip bir eylem planını önermiştir. Amaç hangi sektörde olursa olsun özellikle KOBİ'lerin ve AB bünyesindeki tüm üreticilerin teknoloji tabanlarını güçlendirmelerini desteklemektir.

Emisyon düzeyinin düşürülmesinde uzaktan çalışma ve e-ticaretin de pozitif katkılarının olacağı düşünülmektedir. Bir STK olan Climate Group adına yapılan araştırmaya göre; çalışma hayatında teknolojinin daha fazla kullanımı ile 2020 yılına kadar 300 milyon ton CO2 gazı salınımında düşüş sağlanabilecektir. Komisyon, seyahatlerle ilgili enerji maliyetlerinin düşürülebilmesi için telekonferans ile iletişim kurmayı desteklemektedir.

Sürdürülebilir Ulaşım: Avrupa Komisyonu, 2001 yılında ulaştırma politikası ve sektördeki sürdürülebilirlik için bir beyaz kitap yayımlamıştır. Stratejinin odaklandığı ana konular arasında farklı ulaştırma alternatifleri içinde bir denge oluşturmak, mevzuatı gerekli uyuma sahip hale getirmek ve ulaştırma sektöründeki güvenliği sağlamak bulunmaktadır. Elektrikli otomobillerin üretiminde önemli adımlar atılmıştır. Ancak bu araçların katettiği yol kısadır ve radikal bir dönüşüm için elektrik altyapısının

hazırlanması gereklidir. Avrupa Birliği, Yeşil Araç İnisiyatifi için 5 milyar euro tutarında bir kaynak ayırmıştır. Hidrojen ve yakıt hücreleri de AB kamu özel sektör ortak teknoloji inisiyatifini destekleyecek unsurlar barındırmaktadır.

Kamu Satın Alma Politikaları: Sözkonusu alanda yapılan bir çalışmaya göre yeşil ürünlerin kamu tarafından satın alınmasının önünde bazı engellerin olduğu belirlenmiştir. Bunlar arasında;

- (çevre dostu) Yeşil ürünler diğerlerine göre daha pahalıdır.
- Yeşil ürünlerin yararları hakkında farkındalık düzeyi düşüktür.
- Yeşil ürün geliştirme kriterleri hakkında bilgi düzeyinin düşüklüğü; kamu satın alma politikalarına dönük pratik uygulama araçları hakkında bilgi düzeyindeki yetersizlik; satın alma personelinin bu konudaki birikim düzeyindeki yetersizlik.
- Hedeflerin net olmaması, politik düzeyde gereken destek ve yönetim desteği konusunda yetersizlik

İklim Değişikliğine Üç Çözüm: Genel olarak iklim değişikliği krizine yanıt olarak kamu yönetimlerinin alabileceği 3 önlem bulunmaktadır:

- Sera gazı yayılımına neden olan eylemlerin bir bedel ödemelerini sağlamak,
- Bunun için karbon vergileri ve 'cap and trade' programları uygulanmaktadır.
- Yeni bilginin ve mevcut teknolojilerin bütünleştirilmesi ile yeni çözümler ortaya koyabilmenin sağlanması için araştırmanın kamu fonlarıyla desteklenmesi,
- İklim değişimi sorununa en büyük çözümün yeni teknolojilerin yaratılması ve bu teknolojilerin doğru zamanlarda yayımında olduğu kabul edilmektedir.

- Üçüncü önlem daha çok önleyici özellikler barındırmaktadır.
- Teknik ve örgütsel uzmanlığın geliştirilmesi, cesaretlendirilmesi

Kümeler: Küme kavramının özet tanımı ve inovasyon için öneme dair Ulusal Inovasyon Girişimi Inovasyon Çerçeve Raporu'ndan (UİG, 2005) yapılan alıntının resme genel olarak bakabilmek için önemli olduğunu düşünmekteyiz. Rapor, işbirliği ağları oluşturma için inovasyon için önem ve gereğini aşağıda aktarıldığı biçimde tanımlamaktadır: işletmelerin organize bir biçimde bir arada oldukları yapılar olarak anılabilecek olan kümelenmenin (clustering) özellikle KOBİ'lerin rekabet güçleri üzerinde olumlu etkileri olduğu bilinmektedir. Sözü edilen olumlu etkinin kaynaklarına bakıldığında; işlem maliyetlerinin düşürülmesi; Ar-Ge konusunda yeni yeteneklerin ve becerilerin geliştirilmesi; çözüm üretme konusunda sinerji yaratılması; altyapıya göreli daha hızlı ve kolay ulaşılması gibi alanların olduğu görülür. Bu alanlarda küme oluşturma rekabet gücüne olumlu yansımaları olduğu izlenmektedir. Bu çerçeve içinde Türkiye'deki kümelerin haritalarının çıkarılması, ihtiyaçlarının analiz edilmesi ve inovasyona dayalı gelişimleri için stratejilerin ve eylem planlarının geliştirilmesi

- Hem geleneksel hem de teknoloji tabanlı kümelerin belirlenip kümelenme haritalarının çıkarılması;
- Küme aktörlerinin inovasyon faaliyetleri açısından ihtiyaçlarının analiz edilmesi
- Bu ihtiyaçların karşılanmasına yönelik strateji, eylem planı ve mekanizmaların geliştirilmesi ve uygulanması önemlidir.

Dış Ticaret Müsteşarlığı koordinasyonunda Avrupa Birliği tarafından desteklenen Türkiye küme projesinin gereksinimlere hizmet eden boyutları sözkonusudur. Ağyapıların (network) önemi konusunda farkındalık yaratılıp ağyapı oluşturma konularında bilgi ve destek sağlanması, ağa üye firmalar, aracı kişi ve kuru-

luşlar ve ağ yöneticilerinin eğitilmesi, ağyapıların oluşturulması için özel sektör ve sektörel kuruluşların da katkıda bulunmasıyla bir fon oluşturulması, ağyapıların faaliyetlerinden elde edilen etki ve çıktılarının izlenip değerlendirilmesi, etki ve çıktılarının geniş kesimlerle paylaşılması ve başarı örneklerinin oluşturulması, kurulan ağyapıların küresel inovasyon sistemiyle bütünleşmesi için uluslararası ağlarla etkileşim ve işbirliğinin sağlanması önemlidir.

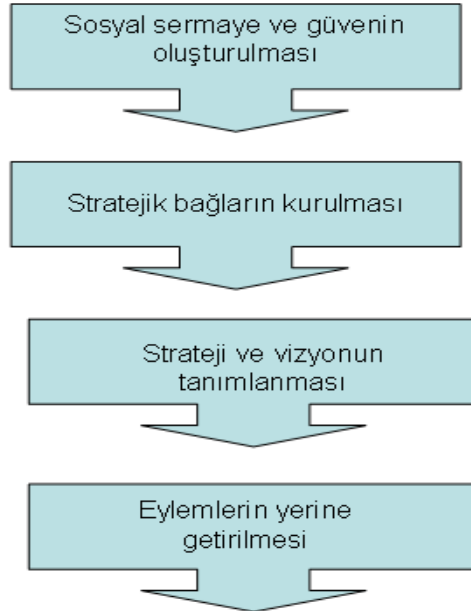
Küme Politikası: Kümelenme politikasının türü ve içeriği ülkeden ülkeye farklılık gösterebilir. Uluslar arası literatür tarandığında genel bir kural olarak genelde üç tip küme türünün olduğu kabul edilmektedir. Bunlar;

1. **Üçlü Sarmal (Triple Helix)** yapının güçlendirilmesi. Üçlü Sarmalı oluşturulan parçaların özellikle endüstri, araştırma ve kamu kurumları arasındaki ilişkinin geliştirilmesi önemli bir alan olarak algılanmaktadır.
2. İkinci tür olarak kabul edilen küme ise daha çok şirketler kesimi ile araştırma kurumlarının arasındaki ilişkinin pekişmesi ve etkinleşmesi için çalışmalar yapar.
3. Üçüncü tür ise sadece şirketler arasındaki işbirliğini desteklemekte ve cesaretlendirmektedir. İşbirliklerinin Ar-Ge kurumları olması veya rakiplerle yatay veya değer zincirinin tümüyle dikey bir biçimde olması mümkündür.

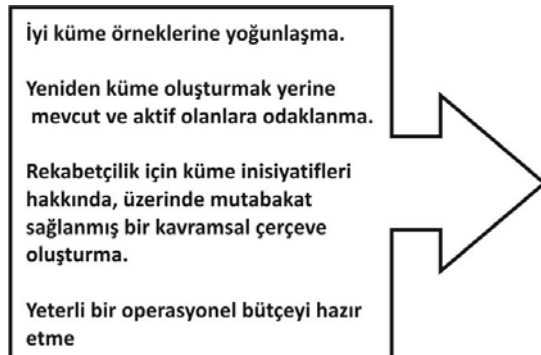
Küme İnisyatiflerinin Yönetimi: Aşağıdaki şemada ifade edilen adımlar küme inisyatifleri için genel kabul görmüş adımları tanımlamaktadır. İnisyatifin kurgulanma süreçleri amaca ve işbirliği içinde olacak şirketlerin içinde bulunduğu yapının sistemin özelliklerine göre önemli oranlarda değişebilmektedir. Tüm bu değişkenliğe karşın aşağıdaki adımların mutlaka düşünülmesi gerekir:

- Fizibilite çalışması: ön analiz ve arka planda varolması gereken bilgiler
- Çerçevenin hazırlanması

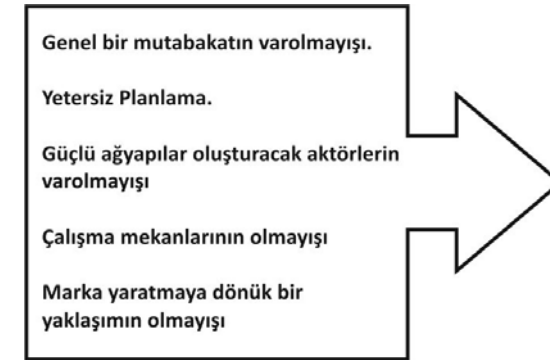
- İç organizasyonun yapılması
- Mali yapının oluşturulması-finance yöntemi
- Küme inisiyatifinin başlatılması



Aşağıdaki şemada bir küme inisiyatifinde başarının ve başarısızlıkların ana nedenleri ortaya konmaktadır. Başarı için dikkat edilmesi gerekenler:



Bir inisiyatifi başarısızlığa götüren nedenler arasında



bulunmaktadır...

BİRİNCİ OTURUM

Sunucu

Sayın Belediye Başkanım, Kıymetli Basın Mensupları, Saygı Değer Katılımcılar, Sevgili Öğrenciler, BAYPROJE Koordinatörlüğü'nde **Bayburt Kalkınma Dinamiklerini Sorguluyor: Bayburt'a Yatırım Yapan Girişimci Öyküleri Kongresi'nin** birinci oturumuna hoş geldiniz. Efendim birinci oturumu yönetmek üzere oturum başkanı Sayın Akın Bayrak'ı sahnedeki yerine davet ediyorum. Buyurun efendim.

Konuşmacılarımızı takdim ediyorum, birinci oturumun paneli için; Sayın Salim Arslandağ Kardelen Et Ve Süt Ürünleri Tesisi, kendini sahnedeki yerlerine davet ediyoruz. Sayın Feramuz Porlak; Sorgunlu Koyuculuk İşletmesi'nden Feramuz Bey buyurun efendim, Sayın Orhan İşi; Akpınar Alabalık Tesisi Orhan Bey buyurun, Sayın Mehmet Yılmaz, Yılmaz Gıda, Çay ve Un Ürünleri Tesisinden Ve Sayın Abdurrahman Şentürk Bayburt Grup HES Santrali. Evet ve ben şimdi oturum başkanına sözü bırakıyorum buyurun efendim.

1. OTURUM BAŞKANI: Akın BAYRAK

Sayın Valim, Sayın Belediye Başkanım, Saygı Değer Katılımcılar, Sayın Basın Mensupları (mikrofon sorunu ve değişikliği) efendim ben burada uzun konuşacak değilim. Konuşacak olan kişiler yanımda oturuyor. Sadece şunu söylemek istiyorum, Bayburt'a "niçin yatırım yapılmaz" konusunda birçok faktör sayabiliriz. Ben 40 yılı aşkın bir işletmecilik tecrübemle, onlarca menfi faktör sayabilirim. Bu menfi faktörlere rağmen Bayburt'a yatırım yapmış olan insanları saygıyla karşılıyorum ve onları dinlemenin bizim için çok önemli bir görev olduğunu düşünüyorum. Onların macerasından bizlerin çıkaracağı, girişimci adayların çıkaracağı, yerel yöneticilerin çıkaracağı bir takım dersler olduğunu düşünüyorum. Eksiklik ve aksaklıklarımızı gidermede böyle bir toplantının yararlı olacağını düşünüyorum. Şimdi ilk sözü Salim Bey'e veriyorum, Salim Aslanhan'a. Kendisini gayet yakından

taniyorsunuz. Bayburt'a önemli yatırım yapmış bir arkadaşımızdır. Sözü ona bırakıyorum. Yalnız şunu hatırlatayım her konuşmacının konuşma süresi 15 dakikadır. Bizim bu masada oturanların konuşması bittikten sonra 5'er dakika diğer katılımcı arkadaşlarımıza söz vereceğiz. Herkesi burada konuşturma olanağı olmadığı için diğer yatırımcı ve girişimci arkadaşlarımıza da bulundukları yerlerden kendilerini ifade etmeleri için, 5'er dakikalık süre tanıyacağız. Daha sonra da soru ve cevap faslı olacaktır. Buyurun Salim Bey.

Salim ASLANHAN

(Kardelen Süt Sığırcılığı İşletmesi/Baysiad Yön. Kur. Başkanı)

Sayın Valim, Sayın Başkanım Belediye Başkanım, Kıymetli Protokol, Değerli Basın Mensupları konuşmama başlarken hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum. BAYPROJE Derneği'ni gerçekten bu etkinliği Bayburt'ta gerçekleştirdiğinden dolayı özellikle kutluyorum. Zira birazdan bahsedeceğim üzere İstanbul ve ya da Bayburt dışındaki sivil toplum kuruluşlarından gerçekten Bayburt'a yönelik, özellikle Bayburt'ta faaliyet yapan çok fazla sivil toplum kuruluşu ne yazık ki yok. Son yıllarda biraz görölse de özellikle proje üretimi insanların bir şey üretimine katkıda bulunacak etkinlikler çok fazla yapılmıyor. Ta ki benim de başkanlığını yürüttüğüm Bayburt Yönetici Sanayici Ve İş Adamları Derneğimiz son 5 yılda Bayburt'ta etkinlik yaptığı ana kadar.

Efendim ben yeminli mali müşavirim, hayvancılık tesisi kurduk şimdi nasıl bir bağ kuracağız yani nerden icap etti. Zaten bugün toplantının konusu da bir nevi nerden nereye geldiğimizi bir nevi hayat hikâyemiz. Bu sonuca nasıl ulaştığımızı sizlere anlatmak için buradayız. Ben Maliye Bakanlığı'nda denetim elemanı olarak çalışırken 2004 yılında İstanbul'da görev yapıyordum. O zamana kadar sivil toplum kuruluşlarının birçok etkinliklerine de, içlerine de girmiyordum. Bir afiş gördüm 2004 yılında, Bayburt Yönetici Sanayici İş Adamları Derneği 1. Ekonomik Kalkın-

ma Sempozyumu. Çok ilgimi çekti. Rifat Hocam, o zaman oturunun birisini de kendi yönetiyordu.

Ben, "Ne yapar bu BAYSİAD?" diye şöyle bir Atatürk Kültür Merkezi'ne uğradım. Bizim yatırıma başlama dönemimiz o zaman oldu, yani temelleri o zaman. Şimdi arka tarafta genç arkadaşlarımı görüyorum, bunlar zannediyorum üniversite öğrencileri, geleceğin iş adamları yöneticileri onlardan çıkacak ama biz bunu görür müyüz görmeyiz mi bilmiyorum. Ama onlar bizim hakikaten geleceğimize yön verecekler. Ben bu toplantıya 2004 yılında katıldım. Bugün 2012 yılı, 8 yıl geçmiş ve 8 yıl sonra ancak bu birikimler oluştu ve bir sonuç alabildik. Evet, o toplantı da şu sonuçlar çıktı. Bu sempozyumda 2004 yılında 3 tane karar alındı. Konu başlıkları çok fazla ama ben bunlardan önemli 3 başlığı aldım. Süt sığırcılığı, Organik tarım ve Bayburt'a bir Üniversite kurulması kararları alındı. Birazdan detaylandıracağız bunları. Gerçekten bunların hepsi yapıldı bu kararlar hayata geçirildi. Sadece Üniversiteyi kuramamıştık, ona da Sayın Başbakanımızın son yıllardaki, her İle bir Üniversite kararından sonra şükürler olsun kavuştuk. Bugün yanlış bilmiyorsam 4500-5000 civarında falan bir öğrenci mevcudu Bayburt'ta var.

Peki şu sığırcılık konusunda neler oldu? Derneğin daha sonra ben üyesi oldum. Bir gün beni ziyarete geldiler. Ve hiç unutmuyorum, "Siz dediler yeminli mali müşavirsiniz kardeşim malın zekâtı vardır, ama tecrübenin de bir zekâtı vardır." Gelen arkadaşlar aynen beni tabir caizse böyle ikna ettiler, tavladılar. Senin BAYSİAD'A gelmen lazım ve tecrübelerini bize aktarman lazım. Üye olduk daha sonra başkan olduk ve bir yönetim oluşturduk. Bir gün Bayburt Belediye Başkanlığı bir faks çekmiş. Biz de 2006 yılı işte henüz daha işletmenin temellerini yeni atıyoruz. Devlet memurluğundan sonraki yeminli mali müşavirlik şirketi kurmuşuz, iş adamlığı nedir çok fazlada bilmiyoruz ama okuduğumuzu anlıyoruz yani birazda bu alanda iş adamlarıyla da devamlı münasebetlerimiz dolayısıyla tecrübeliyiz. Hadi bir süt sığırcılığı işletmesi temeli attık. Ancak mesleğim icabı benim Trakya'da müşterim var, işte Ege Bölgesi'nde de müşterim var, Van'da da var, Türkiye'nin her yerini geziyoruz. Özellikle Trakya Bölge-

si'nde ki bir müşterimizin bu sektöre girdiğini gördük. Ve bir gezdik tesisini, etkilendik. Benim ortağım, yeminli mali müşavirlik şirketinin de, bu Kardelen Süt'ünde ortağıdır kendisi Fethiye-lidir. 20 yıllık dostluğumuz ve birbirimize güvenimiz vardır. "Salim dedi böyle bir şeyi gel bizde yapalım." dedi. Biraz, anlaşılan böyle bir yatırıma karar verdiksek para kazandığımız belli, daha 2. 3. yılında yeminli mali müşavirliğimizin karar verdik. Peki, nereye yapacağız. Şimdi burayı tabi girişimci arkadaşlarımız, böyle girişimci olmayı yatırım yapacak arkadaşlarımız bu-rayı çok iyi dinlesin. Bazı işler profesyonellerle yürütülebilir. Yani verirsiniz 3000-5000 Dolar ne ise bir profesyonel koyarsınız işinin başına yönetirsiniz ama hayvancılık öyle değil. O çok daha yakın takip ilgi ve alaka isteyen bir şey. Süt sığırcılığı yapıyorsunuz süt sığırcılığında; gebe inekten tutun, kızgınlıkta olan inekten tutun, yeni doğmuş buzağının ve bir sürü problemi olan hayvandır. Şimdi Bayburt'ta besicilik yapılıyor. Sektöre girdikten sonra bunu çok daha iyi anladım. Ya bu Bayburt niye besicilik yapar? Hatta bizim bir danışmanımız var Karacahöyük'den geliyor ve o bizim hayvancılığa hiç anlam veremez. Ve bizim burayı tez konusu yapacağım dedi. Bayburt yaklaşımlı olarak değerlendiriyor. Yani hayvanları 6 ay veya 8 ay boyunca merada, dağda otluyor. Sonra bir tek kurbana ümidini bağlayarak besi yapıyor. Ve besi çok kolay arkadaşlar, bir rasyo yapıyorsunuz, bir formülü var bunun, şu kadar sap, şu kadar yonca şu kadar şu. Ve siz bunu hayvana veriyorsunuz günde iki defa, iki defa da yemini veriyorsunuz başka yaptığınız bir şey yok. Ama süt öyle değil. Süt, yani bu kadar belki detaya gireriz zamanımız olursa, o kadar detaylı ki ineği sağmazsanız meme hastalığı oluyor veya çok hastadır bir hayvan teknolojiyi kullanarak sütünün düşmesinden falan anlıyorsunuz onu. Çok kısa sürede müdahale etmezseniz inek hayatından oluyor. Yani belki burada hemşerilerimiz var, hayvancılıktan anlayanlar var yani hiç duymadığınız şeyler söyleyeyim size. Yılda iki kere ineklerin uzayan tırnaklarını kesiyoruz, manikür pedikür diyoruz biz ona. Yılda iki defa uzayan tırnaklarını keserek onlara konforlu daha rahat bir hayat sağlıyor ki, bize süt versinler.

Efendim 2. Ekonomik Kalkınma Sempozyumu dolayısıyla bizi Bayburt'un o dönem Belediye Başkanı Sayın Bekir Çetin davet ettiler. Ya dedi ki siz bu işi yapıyorsunuz özetle bizim Bayburtlulara da anlatın şu sektör burada gelişsin. Bizde oturduk yönetim olarak ya orda biz bir sempozyum düzenleyelim bu bilgi ve tecrübemizi hemşerilerimizle paylaşalım. Ve dolayısıyla 2007 yılında Bayburt'ta Ekonomik Kalkınma Sempozyumları'nın 2.sini düzenledik. Sempozyumda süt sığırcılığı konusu işlendi. Sadece süt sığırcılığı çünkü konunun detayları çok fazlaydı; işletme kurmanın maliyetinden tutun, bunun bu sektördeki hibe ve teşvikler ucuz krediler nedir? Yine bugün BAYPROJE'nin yaptığı gibi, bizde sabahtan akşama kadar iki oturum şeklinde falan böyle bir sempozyum düzenledik. Ve sempozyuma o zamanda katılım aşağı yukarı bu kadardı. Yani Akın Bey, Sayın Belediye Başkanım, çok müteessir olmuyorum ben bu katılımların az olmasından, şunun için yani ilgi duyan insanlar zaten geliyor, çokta ilgi duymayanların yaptığı kalabalık işe yaramıyor. Gene bu salondaki bir anımızı anlatalım; 2. Ekonomik Kalkınma Sempozyumunu 2007'de Bayburt'ta yaptığımız zaman Erikdibi köyünde 2 minibüs insan geliyor. Yani sabah geliyor akşama kadar kalıyor. İlgi çektiler bu insanlar ama böyle can kulağıyla da dinliyorlar, meraklı. Şimdi bu adam buradan bir şeyler almaya gelmiş benim için yeterli. Şu salonda 2 kişi 3 kişi bile ilerde bir yatırım yapsa bu toplantılar amacına ulaşmış olacaktır zaten.

2. Ekonomik Kalkınma Sempozyumu'nda, arkadaşlar süt sığırcılığını anlattık. Ve daha sonra süt sığırcılığı işletmesi kuruldu birazdan bahsedeceğim şekilde bugün Kardelen Süt Sığırcılığı İşletmesi bunların öncülüğünü yapmaktadır. Ve günlük 12000 kiloda, 12 ton süt üretmektedir. 3. Ekonomik Kalkınma Sempozyumumuz, yine Bayburt'ta yapıldı. Doğu Anadolu Kalkınma Projesi kısa adı DAP olan proje için yine Tarım Bakanlığı'ndan uzmanlar getirildi. Bu projelerin nasıl uygulanacağını, ne kazandıracığını anlatıldı ve Bayburt, takip eden yılda 3 proje hazırladı. Birisi tarafımızca Kardelen Süt İşletmesi tarafından hazırlandı. Ve 3 proje bakanlıktan onay aldı.

4. Ekonomik Kalkınma Sempozyumu, tabi daha sonra gelen valilerimiz, belediye başkanlarımızın çok hoşuna gitti bu sempozyumlar akşamları da konserlerle tamamlıyorduk. Devamlı davet vardı, bizde unutmadan geldik. 4. Ekonomik Kalkınma Sempozyumunu; koyun yetiştiriciliği ve kooperatifleşme olarak belirledik. İşte o 2. Ekonomik Kalkınma Sempozyumu'na gelen hemşerilerimiz, Tarım Bakanlığı'ndan genel müdür düzeyinde söz aldık, bir kooperatif kurdurduk ve bakanlıkta da takip ettik. Ve bu projenin bir güzelliği de yerel teşkilatla, tarım bakanlığının yerel yöneticileriyle işbirliği yaparak bu dönemin il başkanı, tarım il müdürü köye kadar gitti ve çiftçilerimizi izleyecekleri yol haritası konusunda bilgilendirdiler. 50x50 projesi adı verilen bir projeyi uygulayarak, Bayburt'a 2500 koyun kazandırdık. Bunun altını özellikle çiziyorum, gerçekten bakanlığa bir dosya gittiğinde o dosyanın tekemmül etmesi lazım. Burada o dosyanın tamamlanmasına Tarım İl Müdürlüğümüzün eski ve yeni bütün yetkililerinin yöneticilerini katkısı büyük oldu. Ve şükürler olsun ki 2500 koyunu Bayburt'a kazandırdık.

Derneğimizin diğer faaliyetleri sosyal içerikli faaliyetleri var. Ancak dergiler konusunda biraz bilgi vereceğim. Yapılan bu sempozyumların köydeki üreticilere kadar ulaşmasını sağlamak içinde 3 tane dergi çıkardık. Mesela şu anda ekranda orta ki şey, "Süt Sığırcılığı Nasıl Yapılır?", "Aklınızı Kullanın Etinden Sütünden Faydalanın." Diye de bir şey yazmıştık. Dolayısıyla bütün bu alt yapıdan sonra dediğim gibi belli bir sermaye birikimi oluşunca Kardelen Süt'ü kurduk. Sayın Başkanım, biraz Kardelen Süt (Oturum Başkanı Akın Bey: asıl Kardeleni bekliyoruz, Salim Bey. Kardelen nasıl geldik şimdi hakkını teslim etmek lazım) gerçekten BAYSİAD'ın, o toplantısı, o dönemde burada oturanların çoğu bilir, zaten tekrar oradan derken, geldik Kardelen Süt Sığırcılığı İşletmesi kurmaya karar verdik. Çok entere-sandır burada bir müşterim vardı Karo Plastik. Ben yeminli müşavirim onlar ihracat yapıyorlardı. Onun bir şeyini deklaresini, katılım vergi iadesi raporunu getirmiştim. Yoldan geçerken bir tane, burada belirleyici olan o oldu, ayağında ayakkabısı olmayan, şubat ayı hiç unutmuyorum bir öğrenci gördüm, öğrenci okula gidiyordu. Şimdiki öğrenciler falan bizim dönemimiz ha-

kikaten çok daha zordu, yani fakir öğrenci de çoktu, şimdi devlette bu açığı kapatıyor. Yani o zaman şöyle bir karar verdim. Yani dedim, bu yatırım buraya, yani bu yatırıma Bayburt'un ihtiyacı var dedim. Ortağım da sen geliyorsan dedi bende varım dedi ve 2006 yılında temel attık. İşletmemiz 30110 dönüm üzerine kurulmuştur. 30.000 metre kare dönüm kapalı alan vardır. İşletme tam kapasiteye ulaştığında, 500 sağmal inek olmak üzere 2000 baş kapasiteye ulaşmış olacaktır. Projede şu anda 1300 civarında hayvanımız var. Projede 2 sağmal ahır, 2 adet revir, 3 adet ot yem deposu, 1 adet doğumhane, 1 adet sağım hane, 1 adet düve ahır, 1 adet besi ahır, 150 kapasiteli çoklu buzağı ahır, 300 kapasite tekli buzağı kulübe alanı, 2 adet sosyal tesis ve yönetim binasından oluşmaktadır. Tahmini yatırım bedeli 15 milyon civarında bir yatırım yapılmıştır ilimize. İşletmemizde şuan itibarıyla 430 sağmal olmak üzere 1300 hayvan bulunmaktadır. Günlük süt üretimi 12 ton civarındadır. Şu an itibarıyla işletmemizde 48 adet çalışan bulunmaktadır. Yaklaşık 50 çiftçimizle sözleşmeli üretim yapılmakta ve 400 civarında çiftçimizle direkt ticaret yapılmaktadır. Yatırımlarına devam etme kararı alan şirketimizin karşılaştığı en büyük problem kaba yem olarak tabir edilen; yonca, silajlık mısır sap üretiminde ve temini yaşanan sıkıntılardır. Bütün bunlar aşıldığında şirketimiz mevcut kapasitesini 5000'e çıkarma kararı almıştır. Tabi bu sıkıntıların giderilmesinde burada valiliğimize, tarım il müdürlüğümüze çok iş düşüyor. Bunları zaten kendilerine bir talebimizde oldu. Eğer onlar önümüzü açarlarsa bize yardımcı olurlarsa ki bu konuda hiç kuşumuz yok. Zamanla yarışıyoruz Bayburt gerçekten bu işletmeye bu kapasiteye ulaştığında işsizliğini işsizlik problemini aşmış ve doğunun en büyük süt üreten bir ili olacak. Bir şey daha olacak günlük belki 100 ton civarında falan olan bir süt kapasitesine ulaşan ilimizde süt ve et işleme tesislerinin yanında yem fabrikası kurulması da zaruri bir şey olacaktır.

Birkaç karşılaştığımız problemlerden de bahsedeceğim müsaadeniz olursa çünkü Bayburt'a yatırım yapanların bazı şeyleri bilmesinde fayda var. (çok kısa olarak başkanım). Öncelikle bürokratik engeller. Tabi bunu derken yani ilin bürokratlarının tavırlarından falan şikâyet etmiyoruz. Gerçekten biz temel attı-

ğımızda dönemin valisi Musa Küçük Kurt'tu. Arkadaşlar az gelişmiş yörelerde insanların davranış biçimleri de farklı oluyor yani bunu çok yakın gördüm. Ben en çok bundan çektim. Eksi 30 derece soğuktan bir yani 20-30 tane buzağımız ölüyor en kötü ihtimalle. Yani o da çok büyük bir zarar vermemişse, soğukun faydaları da var çünkü yani bazı hastalıkları baskılıyor. Sıcaklarda çok hızlı üreyecek bazı bakteri ve mikroplar soğuk havada çok daha az oluyor. İneklerin iştahı açılıyor soğukta çok daha iyi yem yedikleri için daha fazla süt veriyor. Kışın bizim sütümüz artar. Yazın sütümüz azalır şimdi batıda inekler çok mutsuz çünkü çok sıcak onların ısıtma sistemleri var, ama klima sistemleri yok. Biz onları öyle tanımlıyoruz. Öncelikle bürokratik engeller derken, gerçekten biz dönemin valisi belediye başkanı daire müdürlerinden, bunların hepsinden ben yoğun şekilde destek gördüm. O kadar ki az önce dediğim gibi yani yörenin insanı yeniliğe kapalı. Büyük işletmelerin gelmesine karşı bir direnç gösteriyor. Yani sanki biz uzaydan gelmişiz. O kadar basit hesaplar yapılıyor ki, öncelikle bürokratik engeller derken gerçekten biz dönemin valisi, belediye başkanı, daire müdürleri bunların hepsinden yoğun şekilde destek gördük, o kadar ki az önce dediğim gibi yani yörenin insanı yeniliğe kapalı, büyük işletmelerin gelmesine karşı, bir direnç gösteriyor. Yani sanki biz uzaydan gelmişiz, o kadar basit hesaplar yapıyor ki yani diyor ki adam, şu kulağımıza geliyor, şunun hesabını yapıyor. Bunun babası yav köylüydü, şofördü, benim babam Almanya'ya gitti ben bir baltaya sap olamadım Salim bu tesisi nasıl kurdu. Şimdi gel işin içinden çık adamı ikna et edebilirsen. Hala köyün yarısı bizimle konuşmuyor. Ya evine gidiyorsun, ayağına kadar gidiyorsun, bunun biraz gazını alalım diye tabiri caizse, olmuyor. Cahillik ve ön yargı bu ilde yatırım yapanların karşılaşacağı en büyük dirençlerden birisidir. Aşacağız inşallah.

İkincisi yetişmiş iş gücü bulmakta zorlanıyoruz, profesyonel bir yöneticiyi ben işletmeme hala bulamadım, bu sayede çok iyi bir hayvancılık işletmesinden anlayan ve onu yönetme bilgisine ve kültürüne sahip olan bir patron oldum. Yani birçok şeye ben müdahale ediyorum.

Ayrıca Bayburt'ta şöyle bir sıkıntı daha var. Vasıfsız işçi bulmak zor. Başkanımızın zaman zaman beyanatlarını da duyuyoruz, yani sıfır işsizliğin olduğu bir İl. Yani böyle bir ilde yatırım yapmakta aslında ne kadar da mantıklı? Ben o zaman işsizliğin bu kadar az olduğunun farkında değildim. Yani 50 kişiyi bir araya getirene kadar, şu anda civar illerden bizim işletmemize gelip çalışan personel var.

İklimin elverişsiz olması nedeniyle yaşadığımız problemler var, onun için hayvan çiftliğimizin kapasitesini ve hayvan sayısını artırmaktan korkuyoruz, hayvanları doyuramamaktan korkuyoruz. Başkanım sabahleyin bir espiyi yaptı "yem vermeden süt almanın yolunu Salim Bey deniyor" diyor. Ama yani ta biz mesele yonca ihtiyacımızı Iğdır'dan, yüzde 70 - 80'ini Iğdır'dan temin ediyoruz. Kapasite artıramıyoruz yani devamlı Iğdır'dan olmaz, onun için yeni Mera Kanunu falan değişiyor. Tarım Bakanlığı'mızda bu konuda ki bakış açısı olur, Tarım İl Müdürümüz burada zaten onlar yakinen takip ediyorlar. Artık diyor kardeşim diyor ben büyük işletme kurulmasını istiyorum. Dolayısıyla nerede olursa olsun artık köylülerin üretime katılma ve bunu geliştirme imkânı kalmamıştır, ben Angus ithal etmekten artık bıktım tamam mı, ben büyük işletme oluşturmak istiyorum diyor ve şu andaki düzenlemeler bu meyanda ve Türkiye'de de şu anda Trakya bölgesini ben çok yakinen biliyorum 200 civarında falan büyük çiftlik kuruluyor. Bayburt'da da gelecekte tarım böyle olacak.

Sulamada ve sulu arazide sıkıntılarımız var, sosyal direnişlerden bahsettik, coğrafi konum nedeniyle karşılaştığımız zorluklar var, ürününüzü satacağınız pazara uzaksınız. İstanbul'u pazar olarak, malınızı satacak yer olarak seçmezseniz eğer büyük yatırımcının sütünü böyle küçük illerde falan pazarlaması mümkün değildir. Dolayısıyla hava alanına ihtiyacımız var iyi gelişmeler olduğunu biliyorum. Demir yolumuz yok bu çok önemli ve limana Sayın Vali'mizin dediği gibi 102 km galiba, bu da bir artı ama demir yolunun Bayburt'tan geçmesinin çok daha sağlıklı olacağını düşünüyorum ben. Ben çok daha fazla sabrınızı zorlamak istemiyorum konuşacak hakikaten bu konuda çok şey var yani zaman

kalırsa soru cevap kısmında da merak eden arkadaşlarımızla bilgi paylaşımında bulunuruz ve beni dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyorum.

1. OTURUM BAŞKANI: Akın BAYRAK

Abdurrahman Bey'in gelememiş olması dolayısıyla onun konuşma süresini de Salim Bey'e verdik. Ama onu da tecavüz ediyordu az daha, neyse yararlı bilgiler edindik. Tabii Salim Bey'in tesisini biliyorum, özet olarak söylemek gerekirse Türkiye'nin iri süt hayvancılığı yapan tesislerinden biri, çok başarılı bir şekilde çalışıyorlar tebrik ederim.

Şimdi gerek solumda oturan kişiler ve gerekse bundan sonraki oturumda konuşacak kişilere, katılımcılara hayranlığımı belirtmek istiyorum. Ben 1 yıl içinde sekizinci defa Bayburt'a geliyorum. Sürekli bu insanlarla görüştüm tanıştım, bunların hangi zor şartlarda neleri başardığını gördüm. Şimdi bunların örneklerini hep beraber yine 15 dakikalık sınırı aşmamak kaydı ile izleyelim.

Feramuz Bey, Sorkunlu köyünde koyunculuk yapan bir arkadaşımız, çok ciddi bir proje başlatmışlar köylüleri ile birlikte, projelerini bize anlatıversin.

Feramuz TORLAK

(Sorkunlu Köyü Koyunculuk İşletmesi)

Sayın Valim, Sayın Başkanlarım, değerli arkadaşlar.

Bu koyun projesini ben başlatmadım köyüm başlattı onu öncelikle söyleyeyim. Akın Abi o köyde benim başlattığımı biliyor ama doğrusu köyümüz başlattı.

Bayburt Sorkunlu Köyü Güzelleştirme ve Dayanışma Derneği merkezi İstanbul Güngören de. İstanbul Güngören'de ki dernek

neler yapar? Bunları ayda bir toplanır, yönetim kurulu kararlar verir, bu kararlar da uygular. Bizler de köyümüzden 40 yıl önce İstanbul'a gittik, ama hiç köyümüzü unutmadık, köyümüzde bir şeyler olacağına hep inandık ve de bir şeyler yapıyoruz, sürekli de yapmaktayız. En son olarak da koyunculuk dedik koyun olur, neden koyun olur? Bizim meralarımız biraz fazla, dağlarımız koyuna uygun hiç olmazsa dedik 7 ay gibi bir zaman dağda otlasın, 4-5 ayını içerde bakarak yılı dolduralım. Yani isabetlimi oldu olmadı mı? Onu inşallah önümüzdeki yıllarda göreceğiz ama bir mutluluğumuz var köyümüze sahip çıktık. Bayburt'a örnek bir proje yaptık. Bayburtlu bir araya gelmez derler, biz köyde bir araya geldik. Bizim 114 ortağımız var yani köyümün tamamı ortak buraya, kooperatif kuramıyoruz neden kuramıyoruz? Sorkunlu köyünde deyim yerindeyse Toronsos da 50 tane üye bulma şansımız yok. Bizim tamamı ortaklarımızın İstanbul'da yaşıyor. Hiç olmazsa köyümüzde bir 10 kişi çalışsın dedik 10 aile ekmek yesin, bunu da inşallah yavaş yavaş başarıyoruz. Nedir bu işin zorlukları tabi ki bir araya gelmek çok zor, ikincisi eleman bulmak, Salim Bey de bunu söyledi. Cidden eleman sıkıntısı Bayburt'ta çok fazla, maalesef Salim Bey'in dediği gibi ben de zaman zaman çobanlık yapıyorum mecburen. Kendim sanayiciyim makine imalatı yapıyorum. Kardeşim ve çocuğum üzerine bırakmışım işi sırf bu proje başarılı olsun, Bayburt hayal kırıklığına uğramasın diye bunu başarmak için uğraş veriyoruz. İnşallah sizlerin duaları ile başarırız. Başarmamak için de bir sebep yok. Eleman sıkıntımız hat safhada bunu işte Salim Bey'de biz de söylüyoruz mecburen, yapılması gereken Bayburt'ta tabi ki koyunculuk çok önemli. Bayburt'un %60 %70'i dağlık, merası çok. Süt inekçiliği çok önemli tabi ki ama 12 ay içeride beslemek zorunda kalıyor Salim Bey, onun da artık ona göre programı var ama köylerimizde, her köyümüzde böyle bir projenin olmasını arzu ediyoruz. Bunu Bayburt'un olmazsa olmazları görüyoruz. Bizler dedim ya 40 yıldır terk etmişiz ama hiç Bayburt'u terk etmedik, biz 1999 yılında köyümüze 1800 metrede bizim rakımımız biraz daha Bayburt'un içinde çevre köylerde dağ köyü derler, dağ köyü ama cevizi ilk kez Bayburt'ta biz yetiştirdik, Sorkunlu Köyü Derneğinin vasıtası ile aracılığıyla. Cevizcilik yapıyoruz ticari

değil sadece gelen çocuklarımız ha bu köyde cevizde oluyor, kiraz da oluyor demek ki buraya tatile gelinebilir. Ama biz cevizi de getiriyorken burada arkadaşlar Bayburt'ta ceviz olmaz diye isyan ettiler, ama oluyor Elhamdülillah siz dikin de olur olmasını Mevla nasip edecek O takdir edecek. Onun için koyunculuk çok önemli. Bayburt'ta 300 bin 400 bin koyun olmasını arzu ediyoruz. Bunu da Tarım Müdürümüz de burada, desteklerse köylere biraz böyle seminerler verirse İnşallah bütün köylerde koyun olur. Koyun olursa bizim Bayburt'ta şöyle bir şeyler var, ya bende olsun da kimsede olmasın, hayır Bayburtlunun hepsinde olsun, herkese olursa başarırız. Yalnız ben tek başıma bir şey yapamam ama Bayburt'la birlikte her şey yaparız Allah'ın izni ile. Fazla arkadaşları bekletmeyeyim fazla da kimsenin zamanına müdahale etmeyeyim sizlere teşekkür ediyorum.

1. OTURUM BAŞKANI: Akın BAYRAK

Biz teşekkür ediyoruz. Sağ olun.

Şimdi efendim 3. konuşmacımız farklı bir işle uğraşiyor. Orhan İşi'nin Alabalık Tesisi var. Çok büyük alabalık tesisleri gördüm Kayseri Pınarbaşı'nda, Bayburt'ta geçen sene gördüklerim çok marjinal örneklerdi, ekonomik değildi. Dolayısı ile Bayburt'ta hiçbir şey yok diyor idim. ancak Orhan Bey'le tanıştıktan sonra Orhan Bey'in bu işi ciddi olarak yürüteceğine inandım. Şimdi Orhan Beyi dinleyeceğiz.

Orhan İŞİ

Alabalık Üretimi (Akpınar Yavru Alabalık Üretim Kuluçkahanesi)

Sayın Valim, Sayın Belediye Başkanım, BAYPROJE hazırlayıcı Hocalarım, Değerli Katılımcı Arkadaşlarım, sözlerime başlamadan önce hepinize hoş geldiniz diyor hepinizi saygı ile selamlıyorum.

Kısaca hocalarımın bastırmış olduğu broşürler küçük bir eksiklik gördüm ondan bahsedeyim. İsmim Orhan, Orhan Dışlı olarak yazılmış Orhan Dışlı değil Orhan İşi, Yazıyurdu alabalık tesisi diye yazılmış, Yazıyurdu alabalık tesisi değil.

Alinyurt Köyü'nde 25 ton kapasiteli hem üretim hem besi Alabalık Tesisi, Harman Özü Köyü'nde yıllık 10 milyon yavru alabalık üretim kapasiteli kuluçkahane, Gökçedere Gölet'inde yıllık 350 ton kapasiteli alabalık yetiştirme tesisine sahibim. Kısaca kendimden, yapmış olduğum işten şöyle bahsedeyim. Daha doğrusu Bayburtlu beni yapmış olduğum işin önemiyle pek bilmez, çünkü Bayburt'ta yapmış olduğumuz işin ticari anlamda %5'i kadar bir bağımız olmuştur. %95'i tam anlamıyla, tamamen Hopa'dan Samsun'a kadar, Ardahan'ın Türközü sınır kapısı, Posof İlçesi'nden, Türkiye'mizin sınırlarını takip ederekten Maraş'a kadar ve İç Anadolu da bir kaç Erzincan Elazığ gibi yörelerde üretmiş olduğumuz yavrumuzu ve yetiştirmiş olduğumuz balıkları satmaktayız. Bu yüzden Bayburt halkı yapmış olduğumuz işin önemini pek bilmiyor. Artı çok soğuk iklimlerde çalışıyoruz, çok soğuk havalarda çalışıyoruz. Balıkçılık üretimi genelde yavru üretimi kış aylarına denk geldiği için inanın -30 -28 derecelerde kışın balıklarımızı kendimiz sağaraktan, biraz önce konuşmacı arkadaşlarımızın da söylediği gibi deneyimli, bu işte bir takım yerlere gelmiş tecrübeli eleman bulamıyoruz, Çalıştıramıyoruz. Ben 4-5 tane getirdim hepsi Su Ürünleri Mühendisi maalesef hiç birisi bir şey bilmiyordu, onlara da ben bir şeyler öğretmeye çalıştım. Ama şu an hepsi Ege'de Bodrum'da Milas'ta o tür yerlerde çalışıyor. Maalesef burada biz ailecek çalıştırmak zorunda kalıyoruz, kuluçkahanemizi. Çünkü hava şartları çok zor, hatta hiç unutmam Karadeniz den bir genç mühendis arkadaşımız geldi, inanın Allah için soğuktan çocuğun dudakları uçukladı, elleri çatladı, patladı. Sonunda dayanamadı çekti gitti, ama şu an Bodrum'da büyük bir işletmenin başında Mühendis. Her zaman babasını arıyor. Allah Orhan Abi'den razı olsun bana bu işleri çekirdeğinden öğretti. Bende bu işi çocukluğumda ilkokuldan kaçarak suların başında yatardım. Rahmetlik babam beni suların başında arar dururdu hatta bir gün hiç unutmam küçücük bir öykümü anlatayım. Kalktım ki Çoruh Nehri taşmış, daha doğru-

su pardon babam kalkıyor, çarşıya iniyor bakıyor ki Çoruh Nehri taşmış, saat kulenin eteğine geliyor nehir. Geri dönüyor eve diyor ki bizim bu oğlan kalkar balığa gider ben gideyim eve. Geliyor bütün elbiselerimi neyim var neyim yok hepsini alıp dükkâna götürüyor. Bende kalkıyorum bakıyorum hiç bir şey yok evde, anne ne oldu diyorum elbiselerime, oğlum bilmiyorum, biraz sıkıştırınca dedi ki baban götürdü. Neyse sonra anladım ki babam beni korumak amacı ile kalkıp balığa gitmeyeyim diye elbiselerimi almış götürmüş. Ben bu işe böyle başladım. Ben bu işi çok seviyorum. Artı başarımızın öğlenden önce konuşmuş olduğumuz gibi dışarıdaki Bayburtlu iş adamlarımızın Bayburt'a %10'unu katkı yapmalarını elbette ki istiyoruz. Ben bir Bayburtlu olarak inanın ki bir tane evim yok. Bu Bayburt'a yatırım yapmak hakikaten yürek istiyor. Yüreğin yanında bu kadar kırsallara yatırım yapmışız işletmeci olarak. Yüreğimin yanında, sevgimi vermişim artı emeğimi vermişim. Geçen sene 2011 yılında burada bir şeye değinmek istiyorum. Geçen sene 2011 yılında maalesef toplam besi kapasitemizin 400 tona yaklaşan besi kapasitemizin toplamda %20'lerini yapabildik. Bir takım yerel yöneticilerimizin bizlere yaşatmış olduğu sıkıntılardan kaynaklanan %20, 25'ini yapabildik. Maalesef bu benim için, benim işletmem için büyük bir kayıptır. Benim kayıbım Bayburt için büyük bir kayıptır. Çünkü ben tamamen üretmiş olduğum malı Güney Doğu'nun en ücra köşelerine götürüyorum. Şırnak'tan Hakkâri'sinden Diyarbakır'ından Siirt'inden Urfa'sından Mardin'inden buralara götürüp pazarlıyorum paramı alıp getiriyorum. Bu Bayburt'a getiriyorum ve Bayburt'a yatırıyorum. Bayburt'un kırsallarına yatırıyorum. Ben bunu yapıyorum. Umarım bundan sonra yerel yönetici arkadaşlarımızın işletmemize, bizlere katkı sağlayacaklarına inanıyorum ve daire amirlerimizin de bize sahip çıkmasını istiyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

1. OTURUM BAŞKANI: Akın BAYRAK

Orhan Bey'e teşekkür ediyorum. Gerçekten bir iki hata yaptık, ama Orhan Bey'e ben 1 yılda ancak ulaşabildim, bana verilen adres Yazıyurdu idi. Ben onu Yazıyurdu'nda ararken Harmanözü'nde buldum. Ama neticede buldum. Gerçekten Alabalık kulçka yavru üretimi konusunda çok başarılı bir çalışması var. İnşallah bu işi hep beraber en iyi noktaya götürür.

Şimdi efendim sizlere bir girişimciden söz edeceğim, aslında ben daha önce Üniversite mensuplarına söyledim, bu beyefendiyi senede birkaç defa götürüp Üniversitede girişimci numunesi olarak konuşturmak lazım. Evet, şimdi sözü ben Mehmet Yılmaz beyefendiye veriyorum. Buyurun..

Mehmet YILMAZ

(Yılmaz Gıda Çay ve Un Ürünleri İşletmesi)

Sayın Valim, Sayın Belediye Başkanım ve değerli Basın Mensupları hepinizi saygı ile selamlıyorum. Önce hocamın bize verdiği bu fırsattan dolayı kendisine teşekkür ediyorum. 1983 yılından beri çay işletmeciliği yapıyorum. Bunu ben şimdi burada söz etmek istemiyorum. Yalnız kısa süre olduğu için çaydan bahsetmek isteyeceğim. Bizim bu Bayburt'a bir çay borsası halini getirmeye çalışacağız. Nasıl olacak diye sorarsanız ben 2005 yılında bir fizibilite daha doğrusunu ararsanız çayın posasını yani gübre olacak kısmını 1 araba getirdim Bayburt'a herhangi bir yere döktüm, çünkü çiçek gübresi olarak yapacağım. Fakat bunu inanın ki 2 senede çürütüp gübre yapamadım. Bunu Bayburt'un havasını bizde tam olarak bilemedik ama Bayburtlular hiç anlayamadılar. Bayburt'ta çay üretimi olmaz ancak çay imalatı mükemmel olur, bunu nasıl tespit ettin diye söylerseniz, şimdi bir kere çayın 3 safhası var. Soldurma, kıvrılma ve fırınlama şeklinde. Bizim kimyagerimizde buradadır. Sürmene'de günlük 80 ton kapasiteli bir tesisim var. Bu 80 ton kapasiteli tesisi aynen burada inşa edeceğim inşallah. Ki çoğunu etmişimdir zaten az bir kısmı kalmıştır

Sayın Belediye Başkanımda buraya girmeden Sayın Valimin yanında bize söz verdi, istediğiniz anda suyunuzu akıtacağız dedi. Ve bu sözü bize verdikten sonra inşallah bu sözü de yerine getirecektir. Bizim zaten en büyük sorunumuz şimdi bu anda sudan, çünkü sondaj kuyularından randıman alamıyoruz. Alsak bile sondaj kuyusu hiçbir zaman buhar kazanlarına güvence vermez, en küçük bir arızada bu buhar kazanları her türlü felaketi getirebilir. Şimdi bizim esas çay konusunda zamanımız az olduğu için çay konusunda Karadeniz’de küçüklü büyüklü 430’un üzerinde imalathane vardır. Bu imalat hanelerin 102 tanesi üretim izni alabilmiştir. Diğerleri ya yer sıkıntısından veya işte yeterli kriterleri yerine getiremediklerinden dolayı üretim izni alamamışlardır. Merdiven altı dediğimiz işte üretimleri yapan taraf. Hâlbuki bizim Karadeniz’in tek açılabilceği bir kapı Bayburt. Sağ olsun şimdi herkese bu konuda teşekkür ederim, bu Taraklı – Bayburt yolunu en kısa zamanda hayata geçirecekler, tünel kazılmaya başlanmıştır. Bunu Sayın Belediye Başkanım ve Valim çok iyi takip ediyorlar. En kısa zamanda Karadeniz’in çay borsası Bayburt’a yerleşeceğine inanıyorum. Şimdi diyeceksiniz ki peki nakliye? Benim esas mesleğim muhasebecilik, nakliye %35’in yanında çok az bir rakamı geçmez. Yani çayın burada hem %35 daha ucuza mal edilecek. Hem de aromasında değişik bir tat olacaktır. Bu nerden kaynaklandığını sorarsanız, Karadenizde çayı biz imalatını yapıyoruz rutubet %2, çuvala koyduktan sonra akşamüzeri tekrar ölçüyoruz %3’e çıkıyor. Kimya mühendisimiz burada, bunu çok bilen bir kişi, aynı zamanda su ürünlerinden mezun ama bu konuda da tecrübesi olan bir kişi. Hâlbuki oradan buraya depolama amaçlı getirdiğimiz çayda 1 yılın içinde hiçbir şey göremezsiniz. Yani ne rutubet, ne küflenme ve nede bozulma gibi bir olay olamaz. Ne yaptık Adapazarı’ndan paketlerini aldık Konya’da doldurdu. Sadece paketleme bu şey değil. Şimdi biz burada yaş çayı getireceğiz. İmalatını yapacağız, paketlemesini yapacağız, hiçbir sorun yaşamadan da inşallah çay borsası haline Bayburt’u getireceğiz. Yıllar gelip geçecek nasıl bizim Niğde’nin Rusya’dan çay fidesi alıp Rize’nin Fener Mahallesine dikip bunu denedi ise bende bu şekilde bir fide almış Bayburt’un Organize

Sanayine getirmişim orda dikmişimdir onu inşallah yakın yıllarda bunun neticesini alacağız.

Ama ben size şunu söyleyeyim inanıyorum ki Bayburt’taki Laleli Barajı da devreye girerse 12 – 13 derece bu Bayburt’un ikliminde bir değişikli olacak yani 12 – 13 derece ısınacak belki de zamanla burada çay üretimi bile olacaktır. Yani değil çay imalatı çay üretimini bile buraya getirebileceğiz. Hepinize çok teşekkür ederim fazla zamanınızı almayayım. Bu işle ilgilenenlere ki mutlaka ilgileniliyor. Gelirken de başkanım suyunu iste yarın sabah akıttayım dedi. Buda bizim için iyi bir moral. Sayın Valime ve Başkanlarıma ve bu işi organize eden Sayın Hocama çok çok teşekkürler.

1. OTURUM BAŞKANI: Akın BAYRAK

Efendim Mehmet Bey çok mütevazı, çay işleme ve paketleme tesisinin yanında, bir 100 tonluk Un üretim tesisi var, birde 35 tonluk Un üretim tesisi var. Çay konusunda söylediği “biz bir fide diktik diyor” tabii ki fide dikmek için su ister, maalesef bugüne kadar suyu verememişiz inşallah kısa zamanda vereceğiz, bu fidan ağaç olacak. Teşekkür ediyorum.

Şimdi efendim, panelistlerin konuşması burada bitti ancak konuşmasını istediğim değerli hemşerilerimiz var ben anons edeceğim, aramızda iseler lütfen 5-6 dakikada kendi üretimleriyle ilgili bize bilgi versinler.

Yolcu Grup’tan Mehmet Yolcu burada mı efendim? Yok.

Sanıyorum Abamüslim Çoruh Bey burada, değil mi? efendim. Abamüslim Bey buyurun Baytek Tekstilin Sahibi

Abamüslim ÇORUH

(Baytek Tekstil)

Sayın Valim, Sayın Belediye Başkanım, Sayın Basın Mensupları, Değerli katılımcılar.

Ben Baytek Firmasının nacizane Yönetim Kurulu Başkanıyım. Firmamız 98 yılında kuruldu. Ticaret odasının 5. katında 8 makine ile tekstile başladık, üretime. Aynı zamanda 8 ortakla, 8 ortakta köy hizmetlerinde işçi olarak çalışıyorduk. Özal döneminde bir yasa çıktı o yasadaki faydalanmak istedik arkadaşlar bir araya geldik, ne yapalım? Bir tekstil fabrikası kuralım. Bu şekilde başladık hikâyemiz çok uzun ben kısıdan gideyim. İlerleyen zamanlar içerisinde o zamanın Valisi Ali Haydar ÖNER Bey, açılışa davet ettik, geldi. Okul önlüğü dikiyorduk, ilk siparişimizi, Vakıf için Sayın Valimizden aldık. O bize bir cesaret verdi. Sayın Valimizde dedi ki devlet olarak ben sizin arkanızdayım. Sözünü de tuttu. O zamanın Millet Vekili Sayın Ülkü GÜNEY “ben dedi on kişiyi işe soktuğum zaman şapkamı havaya atarım. Siz burada 15 kişi istihdam ediyorsunuz, sizin hakikaten eliniz öpülecek insanlarsınız”. Estağfurullah dedik hocam yeter ki bize destek olun. Oldular amma Bayburtlu bir araya gelmez. Ülkü Güney kredi çıkarttı bize bankada sözünüzü yerine getirin dedi getiremedik. Öylece ortaklarımız dağıldı tek başıma ben kaldım kala kala. Yılmadım devam ettim. 8 makineden 120 makineye çıkarttık. Şu anda sağ olsun Sayın Belediye Başkanım bize büyük bir yer tahsis etti. Ufak bir yerdeydik. 300 m²’lik bir alandaydık, şimdi 950 m²’lik bir alan bize verdi. Orda rahatlıkla 60 kişi şu anda istihdam ediliyor. LCW’ye çalışıyoruz. LCW’nin bize söylediği 500 kişiye çıkartın. 500 kişilik ben size 12 ay iş vereceğim. Taahhüdünü alıyoruz. Maalesef şu anda 60 kişideyiz. İşçi bulmada zorlanıyoruz. Şu anda Belediye Başkanımızın bize tahsis etmiş olduğu yerde dar geliyor, organize sanayide yerimiz var tamamlayamadık, onu tamamlayıp nasip olursa Bayburt’ta 500 kişi istihdam edilecek kapasiteye ulaşacak duruma geleceğiz. Hedeflerimiz bunlar artık pazar İstanbul için bize açılmıştır. O pazardan içeri girdik. Söyleyeceklerim bu kadar. Eğer destek bulursak, baya

destek aldık nankörlük etmeyelim. Ama yeterli değil destekler devam ederse bilhassa işçi konusunda, bu büyük bir sıkıntı tekstil tamamen insan gücüne dayalı bu olmazsa olmaz. İnsan gücünü bulmamız lazım. Evlerde hanım kızlarımız var, ne bileyim yani her türlü insana ihtiyaç var burada. Yani birazda yönlendirmek gerekiyor. İnsanlarımızı yönlendirmek gerekiyor. Bunun için Bayburt’ta en büyük işveren olarak inşallah birkaç yıl içerisinde karşınız çıkacağız. Hepinizi saygı ile selamlıyorum.

1. OTURUM BAŞKANI – Akın BAYRAK

Abamüslim Bey’e teşekkür ediyoruz. Nurettin Gürbüz Bey buradalar mı acaba. Yok.

İsmail Öksüz Beyefendi. İsmail Öksüz Beyefendiyi siz tanıyorsunuz. Kendisi Bayburt’ta bir takım yeniliklerin öncüsü. Evet, Aslandede Köyü’nden Sayın İsmail Öksüz

İsmail ÖKSÜZ

(Aslandede Köyü Karpuz Üretimi)

Sayın Valim, Sayın Başkanım. İsmim toplantıya karpuz üreticisi diye yazılmış, tabi sebze üreticisiyiz. Köy olarak. Bayburtlu hemşerilerimiz bilir. O meşhur Çam Kavunu, Çam Karpuzu, Çam Domatesi, Çam Salatasını organik olarak üretildiği köy köyümüzün eski ismi Kah.

Efendim organik sebze üretiyoruz. Karpuzla ilgili konuşma verildi, karpuzu da anlatayım. İlimizin, Bölgemizin karpuzla ikliminin tam yetmediğini biliyoruz. Yalnız biz Aslandede köylüler olarak, üzerinde deneyler yaparak deneyerek, karpuzun Bayburt’ta Türkiye’nin iyi karpuz yetiştirecek illeri ile rekabet edebileceğini isbatladık. Fide yapıyoruz değerli hemşerilerim. Yani Mayısın 20 sinde eskiden tohum olarak tarlaya diktığımız karpuz

zu şimdi Mart'ın 1'inde seralarda viyolere dikeyiyoruz. 2 ay fideyi büyütüyoruz. 2 ay yazı uzatıyoruz. Erkencilik kazanıyoruz ve Bayburt'ta karpuz süper oluyor. Şuan bugün de karpuz dikimi var dı. Bu toplantı için buradayım. Bugüne kadar bu senelik 13.000 fide karpuz toprağa aşırttık Sayın Valim. Sayın Valimizi inşallah seralarımız var. Haziranın 1'inde yani 13 gün 12 gün sonra mahsulü çıkartmayı düşünüyoruz. O zaman seralarımıza davet edeceğiz. O zaman yapacağımız işleri sayın amirlerimizi sayın valimize göstereceğiz. İnşallah. Beyler tabi biz eski alışkanlıkları bırakıp teknik tarımı öğrenmeye başladık. Yalnız bu arada organik tarımı bırakmamaya gayret ediyoruz. Şunu söyleyim size kusura bakmayın şımarıklık saymayın çok önemli bence bu. Rus Harbi'nde yani seferle birlikte dedelerimiz savaşta iken bizim Aslandede köyünde muhacir giden nenelerimiz. Çorum'dan Samsun'dan 1915'lerde 16'larda 17'lerde köyümüze getirdikleri sebze tohumlarını, o gün bugün devam ettiriyoruz. Aynı tohumu evlerimizde tohum sandıkları vardır. Buranın iklimine alışmış, lezzeti test edilmiş, işte meşhurlaşmış çam domatesi denilmiş o güzel tohumları teknik tarım uygulayarak işte viyol fide uygulayarak Bayburt'ta devam etmeye çalışıyoruz. Bunun yanında tabi ticari olarak hibrit fide de kullanıyoruz. Yalnız hibrit fidenin dışarki memleketlerde daha çok ziraatin tarif ettiği tam teknik yönünü uyguladığımız halde dışarıda üretilen den Bayburt'ta daha çok lezzetli olduğuna çok şahidiz. Biz sebze üretiyoruz yazın Bayburt'ta hibrit sebze de satıyoruz tabi yerli farklı o daha pahalı yalnız hibrit sebzelerimiz bile müşteriler tarafından seçilir. Müşteriler tarafından bizim sebzelerimiz alınır. Geçen sene karpuzu ben şahsi üretimim 130 ton civarın da idi, Sayın Valim. Bunu özellikle Rize'ye ihraç ettik, satış yaptık. Her hafta bir kamyonet bir kamyon geliyor, bağımızdan doldurup gönderiyoruz. Ve bunu köyümüzde gittikçe artırıyoruz. Burada söylemek istediklerim organik sebze Bayburt'ta güzel oluyor. Hibrit Sebze oluyor. İddia ediyorum, Bayburt'ta karpuz kavun iklim yetmezliği söz konusu değil, fide yaparak devam ettirebiliyoruz. Bu konuda söyleyeceklerim bu kadar hepinize saygılar sunarım.

1. OTURUM BAŞKANI: Akın BAYRAK

Evet, efendim İsmail Bey'e teşekkür ediyorum. Gerçi bizi tenkit etti, karpuzcu dendi bize dedi ama domatesi herkes yetiştirir. İşki Bayburt'ta karpuz yetiştirilsin. Ben sizi hep karpuzcu olarak lanse edeceğim bundan sonra.

Efendim yine Bayburt'umuzda bu işlere çok meraklı bir ilim adamımız var. Onun da bir şeyler söylemesini istiyorum. Yrd. Doç. Dr. Rahmi Dumlupınar lütfen.

Yrd. Doç. Dr. Rahmi DURLUPINAR

Sayın Valim, Sayın Belediye Başkanım, kıymetli büyüklerim, saygıdeğer katılımcılar ve saygıdeğer basın mensupları hoş geldiniz diyorum. Rahmi Dumlupınar Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü, Atatürk Üniversitesi'nde çalışıyorum. Doç. Dr. yeni olduğu için burada Yrd. Doç. yazıyor önemli değil. Bu davetiyeyi aldığım da çok şaşırdım, girişimci olarak girişimcilerin öykülerinin dinlendiği bölümde bizimde ismimizin geçmesi nedeni ile baya şaşırdım. Çünkü ben Üniversite de Öğretim Üyesiyim, bir ailemle birlikte amatör de olsa küçükten bir işletme kurmaya karar verdik. O amaçla abim Adnan Dumlupınar kendisi arıcılık yapıyordu. Amatörce başlayıp daha sonra ciddi anlamda bal üretimi sürdürüyordu ve Manastır Köyü'nde Kumus Köyüne hemen yakın Manastır köyünde bu üretim faaliyetlerini yürütüyordu. Bizde o üretim yaparken yanına gider gelirdik, orda 50 dönümlük bir arazimiz var, başlangıçta öyle ciddi niyetimiz yoktu fakat araziye görünce, arazi boş babamızdan dedemizden kalan yer. Dedik ki bir buraya biraz meyve dikelim, gidip geliyoruz burası bir mesire alanı gibi olsun. Erzincan'da mühendis arkadaşlarla görüştük, meyve fideleri getirttirdik. 150 tane onları o yıl diktik. 150 taneyi diktik. Onların yeşerdiğini çiçek verdiğini görünce hoşumuza gitti. Bir sonraki yıl dedik ki biraz daha büyütelim biz bu işi 350 tane daha getirttirdik. Böylece 500 tane değişik türden Bayburt iklimine uygun fideleri diktik ve onların bakımı ile onla-

rın sulaması ile ailecek, Ben, Abim, Kardeşlerim, Annem, Babam olmak üzere yeğenler falan. Bizim için güzel de bir eğlence alanı haline geldi, hafta sonlarını değerlendirdiğimiz, birlikte çalışırken yorulduğumuz, yorulurken de zevk aldığımız, zevk aldıktan sonra da ailecek oturup piknik yaptığımız bir alan haline dönüştü. Bir taraftan da düşündük ki yav arazi boş, 50 dönümlük bir arazi acaba şu 5-10 tane koyun alsak, onlarda etrafta dolaşsa nasıl olur diye. Öyle düşünürken bir anda babamın da verdiği teşvikle birlikte 80 tane koyun aldık. 80 koyun alınca bu kez abimde baktı ki koyunculugu sanki biraz daha arıcılıktan iyi gibi geldi ona da. Bu kez oda işin içine katıldı, diğer kardeşlerimle birlikte koyun sayısını 150 ye çıkarttık. 150 ye çıkarttık her şey iyi güzel gidiyordu, yani koyunlar etrafta otluyor bizimde hoşumuza gidiyor fakat köylü bundan rahatsız oldu, merayı kullanmamızdan dolayı şikâyetçi oldular. Manastır Köyündeki 50 dönümlük araziye kullanamaz hale geldik, merayı kullanamayınca. İşletmeyi Kopus köyüne taşıdık, kopus köyündeki yerlerimiz atadan dededen kalma. O atadan dededen kalma yerlerde büyük ahır bulmak zor. Eski ahırlar, küçük ahırlar, büyük bir imkânımız yok, köyün içerisinde sıkışmış bir arazi, 150 tane koyun doğurdu 150 tane civarında kuzu fakat yer almıyor bu seferde bu kez Maden Köyünde boş ahırları kiraladık oraya gittik. Fakat birkaç ay sonra buradaki mera kullanımından dolayı şikâyet geldi tekrar bida yerimize geri dönmek zorunda kaldık. Yani söyleyeceğim o ki ailecek küçükten başladık, niyetimiz 1000 civarında damızlık koyun tesisine sahip olmak ciddi anlamda bir üretim gerçekleştirmek fakat bunun önünde bir takım engeller var. Bu engelleri eğer kıymetli idarecilerimiz Mülki ve İdari amirlerimizin de önümüzü açmasıyla aşabilirsek ailecek biz ciddi anlamda en az 1000 koyun buda senede teknik bilimsel verilerin kullanımıyla yüzde 70-80 oranında ikiz doğum oranını artırmak mümkün olabiliyor. Doktora çalışmalarından arkadaşlarımdan edindiğim bilgiye göre özel bir rasyon uygulanarak ikiz doğurtma oranı yüzde 70 – 80'e kadar çıkartılabiliyor. Bunu diğer koyuncu arkadaşla da paylaşmak isterim. Niyetimiz bu şekilde büyötmek ve büyöttüğümüz çoğalttığımız hayvanlarımıza ilk önce iç piyasadan Bayburt sınırları içerisinde diğer üreticilere de satmak veya-

hut onlara ulaştırmak daha sonra da şüphesiz Türkiye'nin diğer illerine, Bayburt olarak o pozisyonda şöyle bir durumda söz konusu olacağını düşünüyorum zira çiftçi ürününü satarken pazara getirdiği koyunları hakkıyla satamamak gibi bir sorunu var. O sorunun aşılabilmesi için de güçlü bir üretim kapasitesi yakalaması ve kooperatif oluşturması gerektirdiğini düşünüyorum. Aksi halde çiftçi uğraşıyor ediyor eğliyor ondan sonra Pazara getiriyor, pazarda verilen fiyata kurban oluyor, yani o fiyattan satmak zorunda kalıyor zararına verip tekrar geri geliyor. Böyle olunca çiftçi zayıflıyor. Çiftçi ekonomik anlamda gelişmiyor. Bu tür engeller aşıldığı takdirde Bayburt'ta arkadaşımızda söyledi koyunculuk işine girişmişler fakat onların tesisi bizimkinden çok çok büyük. Bizim amacımızda o şekilde büyömek ama sonuçta biz sadece bir aile şirketiyiz, bende bir öğretim üyesiyim her zaman ilgilenemiyorum. İşletmenin başında sadece abim bulunuyor. Dolayısıyla eğer tüm Bayburt sathında o üretim faaliyetlerini genişletebilir de yüksek oran potansiyel yakalayabilirsek ve kooperatifleşebilirsek bu kez üretim kalitemiz, üretim kapasitemiz daha da yükselecek ve sattığımız koyunlardan da kar elde edebilirsek, bu Bayburt için de ilerleyen dönemde çok büyük bir ekonomik gelir sağlayacağı düşüncesindeyiz. Öte yandan meyvecilikte şu anda meyve fidanlarımız 3 yaşında dördüncü yıldan sonra, bu yıldan itibaren geçen yıl vişnelerden almaya başladık. Elma, erik, armut, ceviz gibi hatta dut, hatta badem gibi çeşitlerde getirttik. Onlarında bir nevi denemesi yapılıyor. Eğer onlarda yöremize uygun olursa, yöremize uygun adaptasyon sağlayabilirlerse bunlarında yaygınlaşması için elimizden geleni yapacağız. Bayproje de bizlerin irtibatı bizlerin birbirleriyle olan diyalogunun sağlanması açısından büyük bir misyon üstlenmiş durumda kendilerine ayrıca tekrar teşekkür ediyorum. Herkesi saygıyla selamlıyorum. Sağ olun.

1. OTURUM BAŞKANI: Akın BAYRAK

Rahmi Bey'e teşekkür ediyoruz. Şimdi tabi bu programda olmayan değerli bir hemşerimiz var, onunla telefonla görüştük, kendisini daha önce tanıma imkânımız olmadı ama önemli bir iş yapıyor. Hasan Okur beyefendinin tavukçuluk konusunda ciddi bir girişimi var Bayburt'ta, onu dinleyelim müsaade ederseniz.

Hasan OKUR

(Çiğdemdere Köyü Tavuk İşletmeciliği)

Sayın Valim, Sayın Belediye Başkanım ve bu toplantıya iştirak etmiş arkadaşlar hepinize hoş geldiniz diyorum. Biz Bayburt Çiğdemdere Köyünde 1992 yılında kaynak kullanımı destekleme fonundan yararlanarak, 5.000 adet yumurta kafes tavukçuluk projesiyle işe başladık. 1996 yılında Ziraat Bankası desteğiyle beraber 10.000 adetlik yeni bir kümes inşa ettik. 2005 yılında belli bir noktaya kadar geldik. Devam mı? Tamam mı? Sorusu sorduk. Devam etmemiz için karar kıldık. Devam etmemiz için kendi yemimizi kendimiz yapmamız gerekiyordu. Organize Sanayi Bölgesinde saatte 5 ton kapasiteli bir tesis kurarak kendi yemimizi de yaptık. Bunun akabinde devam dediğimiz için arkasından 50.000 adetlik yeni bir tesis daha ilave ettik. Tabi tekrar aynı noktaya geldik yıllar sonra. Devam mı? Tamam mı? Tekrar geldi. Çünkü değişen şartlara göre yatırımcı sürekli yatırım yapmak zorunda kalıyor. Yoksa geri kalıyorsunuz. Kısaca bizim öykümüz bu. Burada gördüğüm kadarıyla herkes kendi konusundaki tarihi geçmişini izah etti. Bense Bayburt için neler yapmalıyız aslında en büyük sorulardan bir tanesi bu. Bir kere kurulan kalkınma ajansı var fakat kalkınma ajansının şu anki yapısı itibariyle konumunu fazla sağlıklı görmüyorum. Bu ayrılan para birkaç ile ayrılmaktadır. Burada çeşitli faktörler rol oynamaktadır. Bu da sanki nüfus oranına göre para dağıtımı gibi şeyler yapılıyor bu hoşuma gitmiyor. Ya bu kalkınma ajansları paraları vilayet bazında vermeleri gerekiyor. Buda nüfus oranı gibi değil. Nüfus

oranı gibi olacaksa o zaman belediyeden bir farkı olmaz. Belediye gibi bir şey alınır kalkınma gibi olmaz. İkincisi buranın uzunyol bağlantısı yapılması gerekiyor. Tünel bağlanması bunlara çözüm yolu bulunması gerekiyor. Daha dün gördüm ki İspir Rize'ye bağlanmak için diyorlar ki çift tünel çift tüp projesi var. Ben çift tüpleri fazla görüyorum, bu memleket bu kadar lüks değil. Tek tünel yapılsın çok yere yapılsın bütün insanlarımız faydalansın gibi düşünüyorum. Tabi diğer arkadaşların bahsettiği gibi işçi büyük bir problem bölgede. Zaman zaman işe adam alıyoruz. Ve şu sorularla sık sık karşılaşıyoruz. Sigortasız çalışma teklifleriyle karşı karşıya kalıyoruz. Bizde prensip olarak sigortasız işçi çalıştırma politikamız yoktur. Buda ayrı bir problem. Diğer fonlardan destek aldıkları için sigortasız çalışmak istiyorlar, sigortalı işe de yanaşmak istemiyorlar, buda ayrı bir problem. Birde, iş disiplini ve iş ahlakı işçilerde bulunması gereken hususlardan bir tanesi burada maalesef işçilerde iş disiplini ve ahlakı yoktur. Bunlar nasıl giderilecekse buda ayrı bir problem. Başlı başına disiplini meydana getirmektedir. Şimdilik bu kadar. Organizenin bir sürü problemleri var sadece sudan bahsedildi suyun dışında elektriksel problemlerde var maalesef. Organize sanayinin içinin elektriği yapılmış fakat bu organize sanayini dışarıdan besleyecek elektrik hattı, sanayi için gerekli olan bir enerji hattı yok. Yoksa bir enerji var orda ama organize sanayi işletmeleri için, onların standartlarına uygun bir hat yok. Bunları da dile getirmekte fayda vardır. Teşekkür ederim efendim.

1. OTURUM BAŞKANI: Akın BAYRAK

Hasan Bey tabi ben Bayburt'ta büyük tavuk çiftliği olduğunu bilmiyordum. Hatta Kayseri'de büyük tavuk çiftlikleri yetkilileri ile görüştüğüm zaman diyorlardı ki Sayın Valim, Bayburt'ta 10.000 adetlik tesisler olursa iyi olur aile işletmesi şeklinde. Ondan daha fazlasına girmeyin diyorlardı. Ama 60.000 adetlik tesisi kurmuş olmak dolayısıyla Hasan beyi tebrik ediyorum. Şimdi birde son olarak bir arkadaşımız var, oda yatırım yapmaya çalışıyor ama bu güne kadar bir takım problemler dolayısıyla bunu

başaramadı, bir iki dakikada ona söz vermek istiyorum. Mustafa Sansu kardeşimiz buyur bakalım.

Mustafa SANSU

(Süt Ürünleri İşletmeciliği)

Sayın Valim, Sayın Belediye Başkanım, Sevgili misafirler.

İlk önce kendimi tanıtayım, Mustafa Sansu ismim. Bayburtluyuz. Bayburt'ta biz 2006 yılından beri süt hayvancılığı yapıyorduk. Sonra biz bu işi profesyonel işe dönderdik Sayın Valim. 2010 yılı KOBİ mali destek programına bir proje gönderdik 600 milyar liralık. Organize sanayi bölgesine süt fabrikası kurmaya niyetlendik, 1 yıldır uğraşıyoruz. Projemizi hala tamamlayamadık. Finansman konusunda falan. Yani memleketteki en büyük sorun bürokratik engeller Sayın Valim. Yani biz bankanın istediği bütün şartları vermemize rağmen işte hiçbir problem olmamasına rağmen, yani bilmiyoruz bizimle şahsi problem mi var. Biz bu işi aşamadık şuan yatırımımız yarım kalmış durumda. Yani kurulumunu falanda bitirdik şuan işletmeye geçeceğiz inşallah. Yalnız finansman konusunu aşamadığımız için şuan yatırımımız yarım kalmış durumda. Daha önce kurulmuş bir fabrika vardı biz bu rayı satın aldık işte paramızı harcadık işte makineleri getirdik kurdurduk. Varımızı yoğumuzu her şeyimizi harcadık. Yani saatte 5 ton kapasiteli kurduğumuz işletme 8 saat içerisinde 40 ton süt işleme kapasiteli bir yer. Bundan 5-6 yıl öncesine kadar Bayburt'ta belki süt fabrikası rantabl'lığı yoktu. Ama şimdi çiftlikler arttı. Salim Bey'in çiftliği olduğu gibi. Bundan sonrada artmaya devam ediyor. Özellikle bu Dap projeleriyle ya da belli başlı projelerlerle. Yani Bayburt'ta ciddi potansiyel var. Kurduğumuz yatırımın Bayburt'a ne zararı olacağını da bilmiyoruz. Tek suçumuz Bayburt'a yatırım yapmak gibi bir şey oldu. Yoğurt, ayran, tereyağı, kaşar, beyaz peynir üretimi yapacağız inşallah. Fakat işte önümüze engeller konuluyor bu engelleri aşarsak inşallah Bayburt'a 1 trilyonluk yatırımı kazandırmış olacağız. Sayın Valim özellikle sizin bizim yeri görmenizi rica ediyorum.

Yani en son size gelecektim şikâyetimi size bildirecektim. Yarım kaldı çünkü doğrusu bu. Teşekkür ederim sağ olun.

1. OTURUM BAŞKANI: Akın BAYRAK

Şimdi efendim bu genç arkadaşımızın sorununu ben 1 yıldır takip ediyorum Sayın Valim. Gerçekten başlangıçta bu işte deneyimsiz olmaları dolayısıyla bir takım taktik hatalar yapmışlar. Şu anda sorun çözülebilir bir sorun ama biraz ilgilenmek gerekiyor. İnşallah hep beraber bu arkadaşlarımızın sorunlarını halledebiliriz. Şimdi efendim bu oturumla ilgili konuşmasını öngördüğümüz girişimcilerimiz konuştular, kendilerini tanıttılar bu girişimcilere sorusu olan arkadaşlarımızın sorularını alalım. Sorusu olan var mı efendim?

Pekâlâ, bu yatırımcıların yaptığı işlerden memnun musunuz?

Ben tabi burada sorunlarını not etmeye çalıştım.

Buyurun efendim.

Rüştü AKKOYONLU

Ben önce Valimi, Sayın Başkanımı, katılımcıları sizleri saygıyla selamlıyorum. Valime bir soru sormak istiyorum. Müsaade ederlerse.

Sayın Valim, beni Akın Bey biliyor. İki senedir Bayburt'a gelesi. Ben Rüştü Akkoyunlu, inşaat yüksek mühendisiyim. Emekli ettim kendimi, kendi kafama göre geldim burada bir yatırımda ben kurdum fakat tek şikâyetim köylerde de gördüm arkadaşlar burada da ifade ettiler. Ara eleman yani işsizlik yok diye bir şey yok. Çoğu işsiz, fakat sosyal yardım fonundan gözlemlediğim kadarıyla herkes istifade ediyor. Aslan gibi adamlar çalışmıyorlar. Köylerde gelip tebdili kıyafet yapın bir gezin bir görün yani

üzülüyorum. 64 yaşında ben elime kürek alıyorum, kazma alıyorum, çalışıyorum üşenmiyorum ama yani hoşuma da gidiyor. Örnek olmaya çalışıyorum fakat ne hikmet ise, bunları sanki böyle efsunlamışsın. Yani bunlar bütün gençlerimiz böbürlenmiş. Çalışma azimleri yok. Gidin kahvelere ağzına kadar dolu hiçbir tane, yahu gelin çalışın yevmiyeleri de peşin ödüyoruz, samimiyetle söylüyorum. Ben Rüştü köyündeyim, ben gidiyorum Çıpkınıs'tan, başka köylerden arabamla eleman alıyorum, saat 9-10 da getiriyorum akşamda evlerine götürüyorum. Ama kendi köyümdeki elemanlar çalışmıyorlar, gördüğüm kadarıyla diğer arkadaşlar da bu sorundan muzdarip yani buna çözümü siz getireceksiniz Sayın Valim. Yani bunu bir düzene sokarsak burada öbür yatırımlar şunlar bunlar ben örnek olmaya geldim. Ben bir kar edeceğim bilmem ne edeceğim değil. 40 sene sonra gelmişim yani nedir, Bayburt'a benim bir katkı olsun çevredeki insanlarda istifade etsin. Düşüncemiz bu şimdi hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Akın Bayrak

Başka soru sormak isteyen veya katkıda bulunmak isteyen, Sayın Valim buyurun efendim.

Vali Bey

Daha başka varsa onları da alalım.

Akın Bayrak

Ben bir şey söyleyeyim o halde, son söz size ait olsun Sayın Valim. Tabi burada bu kadar yatırımcı ile 1 yıl içinde temas edince bunlar beni heyecanlandırdı. Rüştü Bey'den de daha yaşlıyım ben, bu yaştan sonra bende bir yatırım yaptım Bayburt'a. Yeğen-

lerimle beraber, köylülerimle beraber 200 tane koyun aldık, şimdi onu geliştirmeye çalışıyoruz. Ama bizimde şikâyetlerimiz var. Şimdi koyunculuk yapıyoruz. İstiyoruz ki hani haberleşmemiz sağlıklı olsun. Çocukları arıyorum Kayseri'den 3 arayışta ancak ulaşma imkânım oluyor. İnternetle ulaşma imkânım olmuyor, efendim ulaşım sorunları genellikle yollarımız iyi olmakla birlikte kış sonu belki biraz bozukluklar var bu şikâyetlerimizi de biz arz etmiş olalım bu vesile ile. Teşekkür ediyorum.

Vali Bey

Şimdi ben ikinci oturumu izleyemeyeceğim başka programlarım sebebi ile burada başka sorusu olan varsa hepsine birden cevaplıyayım.

Şimdi önemli bir konu elektrik problemi organize sanayinin su ile birlikte belirttiler, su problemi de vardı. Şu anda geçen yılki yapılan çalışma ile suyu şehir şebekesinde organize sanayiye şu anda verebileceğiz. Onunla ilgili bir sıkıntımız yok ama organize sanayiye has bir su kaynağının da araştırması içerisindeyiz. Birincisi bu. İkincisi elektrik ile ilgili konuda çok doğru söylüyorsunuz. Çok yanlış bir yatırım yapılmış ama bu sene Kudaka'dan bu sene projemiz geçti. Onun ihalesini de şu anda yaptık ihaleyi ilana çıktık yani, elektrikle ilgili sıkıntımızı da inşallah organize sanayi olarak çözeceğiz. Bu iki konu vardı. Bu işte ne yapalım bizde biraz fazla, geçen günde söyledim, fazla merhametli bir hükümete denk geldik, fazla para gönderiyorlar. Ondan sonra bu sıkıntıları ilk defa sizden değil birçok girişimciden duyuyorum. Ama bununla ilgili çalışabilir %30 yani yardım alanların %30 u çalışabilir yaş sınırında olan insanlar bizdeki fakir fukara. Ama onlarla ilgili inşallah bir organizasyon kuracağız. Sizlerden işgücü taleplerinizi alacağız, o çocuklarında onların işe yönlendirilmesi ve eğitimleriyle ilgili fakir fukara fonu tarafından yapıp yani para kazanarak kendilerini geliştirmeye alıştırmanız lazım. Çok doğru söylüyorsunuz ama işte sosyal devlet olmanın gereği

de yani siz benim yerimde olsanız o insanların gelip bize söylediklerini dinleseniz iki katı verirsiniz

Aydıntepe için Kültür Bakanlığı'ndan da ilave para istedim. Araklı yoluna, Araklı tünelinin hemen bizden taraftaki çıkışından Uzun Göl'e oradan ulaşacak yol için ben karayolları ile konuştum. Bizim uzun göl bağlantımızı Bayburt olarak mutlaka sağlayacağız. Bunu Kültür Bakanlığına da ayrıca bir proje yaptım gönderdim. Ayrıca karayolları olarak da mutlaka bir çalışma yapmalarını ayrıca yani o uzun vadeli tabi, Soğanlıdan aynı Araklı Tüneli gibi bir tünel daha yaptıracaktır. Onun projesini çizdiriyorum şu anda, ama bu arada biz yayla yolu bağlantısı olarak bunu özel idare olarak yapacağız. Bunun projesini kaynaklarını Kültür Bakanlığından almamız gerekiyor. Doğu Karadeniz Turizm Master Planı çerçevesinde Kültür Bakanlığında ayrılan bir kaynak var, o kaynaktan inşallah bunu yapacağız. Onun kaynağı parasını istedik hatta Yusuf Bey Ankara'da idi, sabahtan burada idi. Kültür Bakanına da kendisi verdi şeyi ayrıca inşallah oda gelir. Ama çok doğru bir şey söylüyorsunuz, Uzun Göl'den gelen insanlar oraya gidenler görünce sıkılıyorlar, burada bir müddet sonra çünkü güneş görmüyorlar. Yani 1 gün kalıyor 2nci gün sıkılıyor. Onun için mutlaka Bayburt tarafına, hem bizim tarihi Aydıntepe Yer Altı Şehrimiz var, Kalemiz var, ondan sonra Şehit Osman'ımız var, Abdurrahman Gazi Hz. var. Gelenin güneş görmeye ihtiyacı var birde değişikliğe ihtiyacı var, o da çok önemli bir şeyden bahsettiniz. Fakat onunla ilgili bir iki çalışmamız var. Ben tabi çalışmalardan bahsetmektense hani yaptıklarımızdan bahsetmeyi konuşmamda da onu söyledim hani hayal satmak çok hoşuma gitmiyor, çünkü biz sonuçta devlet memuruyuz ve sonuçta ciddi olmamız gerekiyor. Bu aşamada çalışmalarımız o konularda var, ama inşallah sonuç alırız. Ben teşekkür ediyorum hepinize. Özellikle buradaki yatırımcı arkadaşlarımıza ve bizim açımızdan da çok faydalı bir oturum oldu. Tüm konuşmacılara teşekkür ediyorum. Organizasyonu yapan arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Hepinizin eline sağlık, bizler sizlere gerçekten yardımcı olmak için elimizden geleni yapıyoruz. Bazı arkadaşlarımız belki bilmediği halde zaman içerisinde giyabında çok yardımcı olduğumuzu onlar bilmiyorlardır. Biz

başka kaynaklarda yani ben biliyorum ama her şeyi de reklam etmiyoruz. Problemleri arkadaşlarımız lütfen hiç çekinmeden kapımızı çalsınlar, gelsinler, rahat olsunlar. Peki, hepinize çok teşekkür ediyorum.

1. OTURUM BAŞKANI: Akın BAYRAK

Muhterem arkadaşlar programa geç başlamıştık ama zamanında bitirdik. Bir 15 dakika çay molasından sonra çok değerli konuşmacılarımız var. İkinci oturumda onları da dinleyeceğiz.

İKİNCİ OTURUM

Sunucu

Değerli Katılımcılar BAYPROJE koordinatörlüğünde Bayburt'a yatırım yapan girişimci öyküleri kongresinin 2. oturumunda tekrar birlikteyiz.

Efendim şimdi oturumu yönetmek üzere oturum başkanı Prof. Dr. Sayın Rifat YILDIZ hocamı sahnedeki yerlerine davet ediyorum. Değerli hocam buyurun. Ve ikinci oturumu konuşmacı olarak katılacak işletme sahiplerini takdimine geçiyorum:

Baksi Kültür ve Sanat Vakfı kurucusu Sayın Prof. Dr. Sayın Hüsamettin KOÇAN hocamızı yerlerine davet ediyorum. Buyurun değerli hocam.

Otel Bayburt Konaklama İşletmesinden Sayın Hanefi TÜRKER.

Akkoyunlu Sığırcılık İşletmesinden Sayın Rüştü AKKOYUNLU.

Beşpınar Köyü Süt Sığırcılığı Tesisi'nden Sayın Neşet AKGÜN ile Koral Madencilikten Sayın Alaaddin KORAL, konuşmacı olarak katılacaklardı fakat cenazelerinden dolayı şu anda ikisi de toplantıya katılamıyorlar. Bütün katılımcılardan özür dileklerini buradan bizim aracılığımızla göndermişler. Koral Madencilik adına İşletme Müdürü Sayın Ömer GACIR aramızda, kendisi konuşacaklar, buyurun. Ömer Bey, hemen sizi de yerinize alalım.

Ve değerli bir misafirimiz var aramızda, Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölüm Başkanı Sayın Prof. Dr. Sayın Atilla DURSUN hocamız. Buyurun hocam.

Efendim konuşmacılarımız sahnedeki yerlerini aldılar ben şimdi sözü oturumun başkanımıza bırakmak istiyorum. Prof. Dr. Rifat YILDIZ hocam, Buyurun efendim söz sizde.

2. OTURUM BAŞKANI: Prof. Dr. Rıfat YILDIZ

Sayın Belediye Başkanım, Değerli Hemşerilerim, Sayın Misafirler, hepinizi saygılarımla selamlıyorum, hoş geldiniz.

Evet, 2. oturumumuzu başlatıyoruz. Ve önümüzdeki programa göre ilk konuşmayı değerli hemşerimiz, dünyada tanıyıp bildiğim kadarıyla, örnek bir proje gerçekleştiren her zaman her yerde onun adına gurur duyduğumuz, Baksı Müzesinin sürekliliği için çok büyük mücadeleler vererek gerçekleştirdiği Baksı Vakfının kurucusu değerli hemşehrimiz Prof. Dr. Hüsamettin KOÇAN Bey'in hikâyesini dinleyeceğiz. Çok önemli bir projedir. Baksı Müzesi Bayburt'un turizm çeken merkezi olacaktır. Aynı zamanda hem sosyal kültürel açıdan turizme hizmet edecektir, hem de önemli bir katma değer yaratacak, ekonomik gelir yaratacak bir müessese olduğuna inanıyorum, olacağına inanıyorum. Günlüğü 300 – 500 Avro'ya satılabilecek butik otel özelliğinde bir tesis olduğuna inanıyorum. Hüsamettin Beyi tekrar yürekten tebrik ediyorum. Kendisine sözü veriyorum, değerli hemşerim. Kusura bakmayın "Profesör" unvanınızı yazmayı ihmal etmişler. Sözü size veriyorum, önceki oturumda olduğu gibi, her konuşmacıya 15 dakika zaman tanıyoruz. Sayın Koçan, buyurunuz efendim.

Prof. Dr. HÜSAMETTİN KOÇAN

(Baksı Müzesi ve Baksı Kültür ve Sanat Vakfı Kurucusu)

Sayın Belediye Başkanım, Sayın eski Başkanımız. Böyle halef selef yan yana birbirinizi görmek iyi oluyor. Rahmetli Sakıp Sabancı'nın bir güzel sözü kıymetli hazirun diye söze başalardı. Çünkü buradaki herkesi çok fazla konumları ile bilmiyorum. Efendim hepinizi selamlıyorum. Sayın YILDIZ, bu unvanların hiçbirisi bir işe yaramaz, bir şey yapmıyorsak eğer. Bence asıl mesele, galiba kendi öz ismimize ilişkin yaratabildiğimiz bir şeyler var ise, anlamlı olabiliyor. Çok nazıksınız, çok teşekkür ederim. Sağ olun.

Şimdi efendim ben biraz gecikerek geldim bu toplantıya bir kısmını izledim, şöyle aklıma geldi. Bu insanlar bir reel başarı öyküsü anlatıyorlar. Başarmak isteyen insanlar var, azimli insanlar var burada. Doğrusunu isterseniz bu benim açımdan son derece olumlu bir ortam, insanlar direniyorlar başarmak istiyorlar. Bayburt bizim çok değerli. Ozanımız Şair Zihni'nin dediği gibi, "Vardım ki yurdundan ayak göçürmüş". Millet ayak göçürmüş buradan. Bayburt'un değer sistemlerinde doğrusunu isterseniz baktığınız zaman, ben buraya yabancı dostlarımı getiriyorum. Türkiye'den farklı bakış açısı olan insanları getiriyorum. Bir gün bir arkadaşım bana mail attı 1930'da Bayburt'ta çekilmiş bir fotoğraf var. Altına yazmış Hüsamettin bu şehri bu hale nasıl getirdiniz diye. Onun için işte mimaride sorunlarımız olmuş, yanlış kentleşme olmuş. İnsanlar burada doğup büyümüşler ama başka kentlerde mutluluk aramışlar. Geçen gün dikkatimi çekti, bizim köyde böyle eli yüzü düzgün bir kızı istemeye gittikleri zaman kızın babası soruyormuş, Oğlanın Bayburt'ta evi var mı? Ya da evlenince Bayburt'ta yaşayacaklar mı? Bayburt'takiler de diyor-muş ki, İstanbul'da var. Demek ki herkesin bir ülküsü var. Bir an önce bulunduğu yeri terk etmek. Hâlbuki Bayburt aslında terk edilmesi gerekli bir yer değil. Bayburt yaşanacak bir merkez. O açıdan bakınca Bayburt'un bir yanıyla büyük bir şanssızlığı var, başka bir yanıyla çok büyük şansı var. Çünkü Bayburt'ta bir sürü şey yapılabilir. Yapılabilme enerjisi ve potansiyeli var. Şimdi bizim burada arkadaşlarımız söylediler elektrik sorunu var, bürokrasi sorunu var, şu var bu var. Bir de bizim Bayburt'a misafir gideceksiniz. Size dünyanın en iyi adamı muamelesi yapacaklar, moralinizi yükseltip sonra buradan gideceksiniz. Burada iş yapmaya kalktınız mı yandınız. Çünkü burada kalifiye işçi kalmamış. Yani Bayburt taşçı ülkesi memleketin Bayburt'ta taş duvar yaptıramazsınız. İşte biz başkandan rica ettik. Ya Azeriler var, ya da Kürtler var. Onları buldunuz, bulamadınız mı, burada taş duvar yapamazsınız, yapamıyoruz. Bizim bulduğumuz günde 1 m2 yapıyor. Sayın Başkan, uzman kalmamış. Uzmanlar işini iyi yapanlar dışarı gitmişler ve dönmemişler. O açıdan Bayburt'ta iş yapmanın zorluğunu bile bile başlamak lazım bu işe. İkincisi insanlar çok fazla sözlerine, verdikleri söze çok düşkün değiller.

Hemen o sözüñ etrafında başka şeyler oluşturabiliyorlar. Zamanlama yok. Üçüncüsü süreklilik kavramı diye bir şey yok. Yani geleceklilik yok. Yani daha çiftçilik döneminin daha ilkel dönemindeyiz. Bulutlara göre davranacak, diyecek biçecek evine koyacak yiyecek. Yani bütün mesele odur. Yarın, öbürsü gün, daha öbürsü gün ne olacak, bununla ilgili plan perspektif oluşmamış. Ama başka bir şey var, Bayburt'ta. Ben 2001 de projeme başladım. 2001'den bu güne kadar Bayburt'ta geldiğimde lokantalara gidemezsiniz. Lokantalarda ki bizim aşçıların lezzeti iyidir ama önlüğü 3-4 ay yıkanmamıştır. Hakikaten geçerken görmek istemiyorum, öyle yemeklere baksam acaba onu görür müyüm diye. Servis yapan insanların üstü başı düzgün değildi ve yıkanmamışlardı. Şimdi görüyorum filinta gibi çocuklar pırıl pırıl. Tuvaletleri yoktu bazı lokantaların. Şimdi bütün bunlar son derece olumlu, kentte bir gülümseme başlamış, kentte bir temizlik başlamış, kentte artık yabancıyı getirdiğiniz zaman mahcup olmuyorsunuz. O açıdan Bayburt'ta bir yandan iyi o anlamda gelişmeler var. Ben bir yatırımcı değilim. Baksı Müzesi kar maksatlı yapılmış değildir. Ben bir gönül adamıyım. Yani Zihni nasıl şiir yazdıysa, Celali Baba, İrşadi Baba nasıl yaptıysa ben de onu yapıyorum. Gerçi beni zengin zanneden, kara para aklayan, İsrail parasıyla iş yapan, falan filan zennedenler oldu; biliyorsunuz bizim bir efsane mantığımız vardır ya, bilmez ama yakıştırırlar. Ona göre bir sürü eleştiriyorlar. Bunlar bazen moral bozucu olabiliyor. Bazen başka şeyler olabilir, ama ülkenizi seviyorsanız, memleketinizi seviyorsanız, bu insanda bizim diyorsunuz. Ah bizim kültürümüz ah bizim cehaletimiz deyip yola devam etmek zorundasınız. Terk edemezsiniz. Aksi takdirde burasını kim geliştirecek. "Burada insanlar arkadaş, mutluluk var bu dünyada, haberin olsun. Güzel şeyler var bu dünyada haberin olsun. Kültürüne sahip çık, kendine geleneğine sahip çık ve gelecek için hayaller kur" kim diyecek o zaman. Birilerinin demesi lazım, onun için de birileri buna katlanacak. Ben buradaki yatırım yapan insanların o anlamda birer kahraman olduğunu düşünüyorum. Çünkü çok yalnızsınız. Çünkü herkes size önce size hırsız gözüyle bakar. Herkes size şuan nasıl bir çelme takalım diye bakar. Özellikle de bürokrasi, Sayın Valimiz burada yoklar. Bürokrat-

lardan kaç kişi burada var, bilmiyorum ama bürokrasi, siz bir şey yaptığınız zaman sizi desteklemez. Sizin önünüze engeller kor. Sizin ufkunuzu bu konuda genişletmiyor. Benim için öyle oldu. Yani Baksı'ya ben geldim, bir projeyle geldim. Bir de benim şöyle bir sorunum oldu: "Niye Bayburt'a yapmadın da Baksı'ya yaptın?" dediler. Sanki Baksı Rusya'dan getirilmiş bir şehir, merkez. 40 km ötede bir köy, yani orası niye Bayburt olmasın ki; ayrıca bizim Hüküm Bey (eski belediye başkanı) vermedi bana arazi burada, ne yapayım. Sonra oradaki işleri görünce, "Yav ağabeyi sen ciddiymişsin" dedi. Demek ki çok ciddiye alınmaz bir yerde başlamışız. Başladığımda Sayın Vali bana dedi ki, Hocam git hazinenin arazisine git kazmayı vur. Ben "hayır Sayın Valim ben akademisyenim böyle bir şey yapar mıyım? Bana bir arazi sattın işte 10 dönüm aldık, 10 dönüm daha gerekli". Bize kimse demedi ki, kardeşim senin ruhsatın var mı, bu nedir falan hiç kimse bir şey demedi. Biz ha bire devam ettik. Geldik erkân geldi, şu geldi, peki bizim bir ruhsata ihtiyacımız yok. Burası köy burada ne gerek var dediler. Geçen sene müzenin açılışını yaptık, bize bir kültür girişimi belgesi verilecek. Dediler ki, size işletme belgesi verilecek Orda misafirhane var, işletme belgesi gerekli. Atölye var işletme belgesi verilecek. Aaa olmaz yapı denetime gideceksiniz. Yav ben 2004'de vakıf kurmuşum, vakfa armağan etmişim, yani yargıçta gelip bunu teslim etmiş, bu köyün bir parçası. Hayır, olmaz kardeşim, onu çiz getir, bunu çiz getir. Şimdi bugün 30 küsur kg bavulla çizimleri aldım geldim. Yeniden yapılmış binaların projelerini çizdik, yeniden kör statik hesaplarını yaptırarak, yeniden yerleşke çizdik. Çünkü bizim bürokratlar beni orada önümü açmak değil, benim biraz canımı sıkmak ve beni biraz üzme istiyorlar. Şöyle düşünüyorlar, bu adam zengin, biraz buraya para bıraksın. Hatta bir ara şunu da söylediler, bu projeleri sen niye burada yaptırmadın da gittin İstanbul'da yaptırmadın? Hâlbuki benim projemi Bayburt'taki adamlar yapamazlar, hiç kimse kusura bakmasın, bu dünya çapında bir proje, ona da ayrıca ben para vermedim. Ben ona para versem bu projeyi oraya dikemezdik. Bugün bizim projemizin değeri 8-10 trilyon dolayında olduğu söyleniyor. Ben böyle bir para vermedim oraya ben vatansever, idealleri olan insanların desteğiyle yaptım. Ama şu-

nu göze aldım. 1 kuruş param kalmayacak kadar da cebimde ne kadar varsa harcadım. Sonra küçük maaşımdan, şimdi özel bir Üniversite de ders veriyorum, maaşım daha büyük değil. Onun için ben zengin mengin bir adam katiyen değilim. Benim gönlüm zengin, bir şey yapmak istiyorum, bir şiir yazmak istiyorum, kuşaklara kalsın ve bu şiir buradaki insanlara moral versin. Buradaki insanlara gelecek umudu versin ve Bayburt merkez olsun istiyorum. Bayburt marka olsun istiyorum. Şimdi Bayburtlu bir sürü dernekler var İstanbul'da, Ankara'da şurada burada. Yav, bizim sorunumuz şu, Bayburt'a çivi çakan herkes şöyle elde tutsun. Çünkü bu çiviler çakıla çakıla burada bir şey üretilecek. Yoksa çakanın elinden çekici almaya kalktığınız zaman hiçbir şey olamaz. O açıdan burada bir yüreklendirme bir morallendirme ve bir destekleme politikasını özellikle bürokrasi açısından mutlaka geliştirilmesi lazım, siyaset açısından geliştirilmesi lazım. Bunu çok temel görüyorum. Şimdi benim anlatacaklarım o kadar uzayabilir ki, siz beni uyarın Sayın Başkan. 5 dakikam kaldı. Çok güzel.

Akşam gazetesinde yazan Ali Saydam misafirimiz oldu. Müzeyi gezdi ve köşesinde bir yazı yazmış, Ali Bey. Baksi Müzesi'ni herkeşe moral verecek bir kahramanlık öyküsü olarak göstermektedir. Bir insanın doğduğu topraklara gidip orada var gücüyle mücadele etmesidir, diyor. Onun için bu dünya insanına tanıtılmalıdır, diyor. Dışarıdan bakanlar bunu bir kahramanlık öyküsü olarak algılıyorlar, içerden bakanlar başka bir öykü olarak algılıyorlar. Şimdi bazen bizim yöneticilerimiz Bayburt'un potansiyelini sayıyorlar, valla Baksı'ya gelince bitiyor onların saydıkları. Yani şimdi bu bir süreç meselesidir. Elimdeki bu klasörleri görüyor musunuz? İki yılda Baksi Müzesi hakkında ulusal gazetelerde çıkan haberler bunlar, bunu Bayburtlular görsünler. Bayburt marka olacaksa böyle olacak. Şimdi bu sene önümüzdeki ayın 23 de Kültür Bakanlığı katılımıyla muhtemelen Aileden Sorumlu Devlet Bakanı da katılacak. Biz **mesafe ve temas** gibi bir etkinlik düzenliyoruz. Bu etkinlik için buraya çeşitli iş adamlarını tasarımcıları getiriyoruz. En son seyahatimizde Arzu Kaplan'la Faruk Alan'ı getirdik. Baktılar Arzu Kaplan daha önce gelmişti, Faruk Alan Koleksiyon Mobilya'nın sahibi aynı zamanda. Adam baktı

şöyle bir ilişkiler kuruldu. Eksik olmasın Belediye Başkanı onları ağırladı, bizim Ticaret Sanayi Odası Başkanımız ağırladı. Adam biraz burnu büyük bir adam, giderken dedi ki, yav Hüsamettin dedi, bu Bayburt çok değer kaybetmiş ama insanları ne kadar sıcak. Belediye Başkanıyla seramikçi yan yana masada oturuyor, yav dünyanın neresinde olabilir dedi. Sonra onun orda biz basın toplantısı yaptık, belki bazı arkadaşlar bunu izlemişlerdir basın da. Basın toplantısında dedi ki ben Bayburt'tan döndüğüm zaman geldim, yatıyorum gözümü kapıyorum, acaba burası sahi mi diye düşünüyorum. Ve söylediği şey şudur: Bu insan sıcaklığıyla samimiyetiyle orda iş yapılabilir. Onun için biz mesafe temas projesi ile Bayburt'un geleceğine yönelik istihdam ve marka oluşturma projesi uygulamaya başladık. Faruk Alan, eğer porselelen çamuru bulabilirsek burada 200 kişiyi istihdam edecek bir tesis kurmak istiyor. Ertesi gün başkan bizi aracı ile aldı, tepe tepe gittik, oradan buradan topraklar topladık götürdük. Bunu anlatınca kesinlikle burada bir insan malzemesi var ve bu insan malzemesi ile mutlaka bir şey yapılabilir. Çok şey kaybetmiş sayılmazsınız diye basın önünde de bunu söyledi. Onun için bu insan malzemesi ile birlikte mutlaka bir şey yapmamız lazım. Yalnız şunu gördüm; çok sayıda insan getirdim götürdüm, şeyden çok etkileniyorlar. Yani Belediye Başkanı sahip çıkıyor. Ticaret Odası Başkanı sahip çıkıyor. Valilik sahip çıkıyor. Bu tür kenetlenmeler buraya gelen insanlar açısından moral dağıtıyor. Ben size söyleyeyim aynı kişiye Mardin'de ki Mardin'de bu kentsel kalkınmayla ilgili numaralar verilmiş ya bizimki 5 Mardin 6 imiş. Ondan sonra Mardin'de halı seriyorlar fakat Mardin güvenli bir yer değil. Mardin'de bu kadar sıcak ve yakın bir insan nefesi yok. O açıdan biz bu hem güvenli bir ortamda olmanın hem bu insan sıcaklığını yan yana getirerek onu birbirine yaklaştırarak ve belki bunun önüne de şunu koyması lazım. Burada iş yapan herkes yeni yürümeye çalışan sürünen bebektir kardeşim. Hiçbir şey bilmeyiz biz. Bize bürokrasinin destek vermesi, bize bürokrasinin yön göstermesi ve bizi bu konuda önümüzü açması gerekir. Bunun başka lamı cimi yok. Yok, efendim ben devlet memuruyum bunun burasında bu yok derse buradan insanlar kaçır. Burada insanlar doğduğuna pişman olur. Burada insanlar üreteceklerini

üretemezler. Özet olarak şunu söylemek istiyorum. Biz bu 23'de açacağımız etkinlikte mutfağımızla ilgili çok ciddi çalışmalar var. Burada kadınlar derneğinin yürüttüğü bir proje, olağan üstü lezzetler var ve bir uzman arkadaş geldi, şimdi yerel yemeklerle ilgili bir mutfak açacağız ve unutulmuş yiyeceklerini büyük hollerde pazarlamayı planlıyoruz. Faruk Alan eğer porselen yapılırsa 200 kişilik birim oluşturacak, yapılmazsa 100 tezgâhlık bir dokuma birimi oluşturmayı düşünüyor. Arzu Kaplan bizim burası için ürettiği şeyleri kendi satış alanlarının hepsinde pazarlayacak. Bu şu demektir biz uluslararası pazara açılabilme şansı elde ediyoruz. Ama öteki taraftan ben yarın ya da öbürsü gün gideceğim, bizim bürokratlar bakacaklar ruhsat verelim mi? Vermeyelim mi? Bana ruhsat verirlerse ben 10 tane işçi daha çalıştıracağım, çünkü sigortayı devlet bunu bana sağlıyor, %50 indirim yapıyor, elektrikte %50 indirim yapıyor, vergide indirim yapıyorlar, yani bu teşvikle ilgili bir şey. Benim önümü açarlarsa ben Rusya'dan adam getirmeyeceğim, burada istihdam yaratacağım. Bir başka sorunumuz onu maalesef çözemiyoruz. Köylerde üretimde sürekliliği sağlayamıyoruz. Yani KUDAKA'nın projelerinde öteki projelerde İŞKUR'da kadınlar yazın gelmiyorlar. Biz bunu anlamak zorundayız. Gelmiyorsa kışın bunu nasıl istihdam edeceğiz. Yani oradan alabileceğimiz verimin azamisi nedir? Bütün bu değerler sistemini oturup düşünmek zorundayız. Bizim hamurumuz bu hamurumuza göre çözümler üretmek zorundayız. Böyle köşeli çözümlerle biz gidemeyiz. Bizim önümüzü özet olarak bürokrasi açmalı, bizi bütün birimler yerel yönetim, valilik ve öteki birimler hepsi desteklemeli, sivil toplum geliştirilmeli, sivil toplumun önü açılmalı ve bir şeyi bilmek lazım ki, ben bu organizasyonu şu açıdan çok beğeniyorum. Bir şey yapmak isteyenleri bir araya getiriyor oluşturuyor. Ben ilk kez böyle bir yere geliyorum. O açıdan bu buluşma noktalarını çoğaltmak gerekiyor. Bir de Bayburt'ta artık bir öncelikler sıralaması yapmamız lazım. Sorunların hepsini aynı anda çözemeyiz. Neye yoğunluk vereceğiz. Nerden gideceğiz. Oraya hep birlikte yoğunluk verelim ve hep birlikte el ele tutuşursak, yüksek bir moralde çok ciddi işler başarabiliriz, diye düşünüyorum. Ben 23 Haziranda herkesi bekliyorum. Bugün orada büyük bir basın ilk kez olacak, bütün

basın organlarının temsilcileri olacak. Bu Bayburt için çok büyük bir şanstır diye düşünüyorum. Bu şansı kullanalım, bu şansı iyi değerlendirecek Bayburt'un markalaşma sürecinde bayağı ciddi bir mesafe almış oluruz. Ben geçenlerde internette girdim, değerli dostumun oteli ile ilgili baktım orda çok güzel vermiş. Onunla ilişkisi var, bununla ilişkisi var. Böyle böyle halka genişleyecek. Yani biz buraya turizmi getirmeye kalktığımız zaman turizmciler dediler ki, Bayburt'ta otel yok. Onun için Gümüşhane'ye gidiyoruz dediler fotoğraf şeyleri düzenliyorlarmış. Şimdi değerli dostumun oteli tertemiz olduğunu söylüyor orda yaşayanlar. Başka imkânlar geliştireceğiz. Onun için bu işbirliğini belli bir vizyon doğrultusunda geliştirmemiz gerekir diye düşünüyorum. Efendim ben özet olarak iş yapmak isteyen herkesi, yapmak isteyenlerden söz ediyorum, yapmış olduklarından dolayı kutluyorum. Onların büyük başarıları olduğunu düşünüyorum. Büyük kahramanlar onlar, onları alkışlamak gerekir. Yapmak isteyen herkesi de çok desteklemeliyiz diye düşünüyorum. Yüksek bir morale ihtiyacımız var. Aslında içimizdeki o yapabilme enerjisini harekete geçirmemiz lazım. Benim proje bu enerjiyi bir nebze olsun kımıldatabilirse ne mutlu bana diye düşünüyorum. Bu proje benim hayatımın en zor projesi idi, ama en anlamlı projesi de oldu. Ben doğduğum toprağa bir tohum atmaya çalışıyorum. Bu tohum geleceğin umudu olsun istiyorum. Bunun içinde var gücümle hayatımın sonuna kadar mücadele edeceğim. Umut ediyorum kaderi de iyi olur bu projenin ve önce Bayburtlular sahip çıkar. O çok önemli. Ondan sonra da zaten Türkiye sahip çıkıyor. Dünya sahip çıkıyor. Gelen turiste çok iyi davranmak zorundayız. Çünkü ben buraya insanları getirdiğim zaman da aman çocuklar, hanımlar biraz daha uygun giyin, bilmem ne giyin gibi onların şeklini şemalını aşarsak, onlar istedikleri gibi gelecekler. Yani biz kendi kamuoyumuzu o anlamda biraz hazırlamak zorundayız, diye düşünüyorum. Yani bu hemen olmayacak tabii belli kademeler gerektirecek. Onun için açılmaya psikolojik olarak kendimizi hazırlamamız gerekir, diye düşünüyorum. Efendim bu toplantı uzayacak galiba öyle düşünüyor Sayın Başkan. Ben bitiriyorum bu konuşmayı, çok teşekkür ederim sağ olun. Ünlü bir sinemacı var, Orson West, bu müthiş harikalar yapıyor.

Bunu konferanslara çağırıyorlar. Konferansların birisine gidiyor salon boş. Orson West diyor ki, burada 5 kişi var ama bu 5 kişi anlamak istiyor diyor. Bu salon çok dolu değil ama burada 30 kişi var, bu 30 kişi başarmak istiyor. Bu çok değerlidir. Çok teşekkür ederim sağ olun.

2. OTURUM BAŞKANI: Rıfat YILDIZ

Efendim Hüsametdin Koçan hemşerimize çok teşekkür ediyoruz. Çok heyecanlı ve damıtılmış bilgilerle, anlamlı deneyimlerden geçmiş bilgilerle bizi bilgilendirdiler. Kendisine tekrar çok teşekkür ediyoruz. Çok önemli önerilerde bulundular. Bunlar üzerine gerçekten çok düşünmemiz lazım. Bunlardan çok çok güzel anlamlı projeler üretebilmemiz lazım. Değerli hemşerilerim turizmin iki önemli kaynağı var. Birincisi doğa ikincisi ise kültür. Bu her ikisi de Bayburt'ta var. Bakınız, değerli hemşerimiz doğal değeri dünya standartlarında modern ve çağdaş sanat ile birleştirmiş bütünüştür. Bu değer büyük bir turizm destinasyonu. Yani turizm merkezi turizmi çekecek bir merkez. Bu değerler belki de gelecekte Laleli barajıyla daha büyük bir turizm potansiyeli yaratacak, iyi şeyler aklıma geliyor. Öte yandan turizmde hizmet eden 3 önemli işletme gurubu var. Birisi taşımacılık işletmeciliği, diğeri otelcilik işletmeciliği üçüncüsü ise seyahat acenteciliği ve onun içinde olan rehberler işletmeciliğidir. Şimdi bir başka kahraman hemşerimizi dinleyeceğiz. İstanbul'da en iyi para kazanan sarraflığı bıraktı. Hepiniz tanıyorsunuz. Hanefi Türker hemşerimiz geldi buraya büyük bir kahramanlıkla otel yaptırdı. Onun otelinde konaklıyoruz. Büyük bir rahat ve aile atmosferinde; örnek bir işletme ve ailece çalışıyorlar. Oğlu ile, kızı ile, gelini ile ve komşuları ile sabahtan kahvaltı yaparken gözledik. Erken minibüsle geldiler hanımefendiler. Bayburt mutfağından bize kuymak, kete ikram ettiler. Çok memnun olduk ve takdir ettik, hizmetlerini. Şimdi Hanefi Türker hemşerimizin öyküsünü dinleyeceğiz. Buyurun değerli hemşerim.

HANEFİ TÜRKER

(Otel Bayburt Konaklama'nın Sahibi)

Sayın Belediye Başkanlarım, Sayın Arkadaşlarım, Sayın Hocalarım, hepinizi saygıyla, sevgi ile selamlıyorum. Konuşmama başlamak istiyorum.

Az öncede hocamın dediği gibi Bayburtluyum. Burada 30 sene önce kuyumculukla iştigal ediyorduk. Çok belirli bir sermaye gücünden dolayı burada güzel işlerimiz vardı. Bayburt'taki iş potansiyelinden dolayı biraz daha büyümek istedim. Kapalı çarşıya 30 sene önce gittim, Allah nasip etti, orada mülk sahibi olarak ticarete başladım. Kapalı Çarşı, bildiğiniz gibi, Türkiye çapında değil dünya çapında tanınmış bir yerdir. Orada her şeyden önce paradan puldan daha çok itibar önemlidir. Allah'a şükür o itibarı da orada kısa zamanda sağladık. Güzel kazanımlar elde ettik. Kuyumculuk yaptığımız dönemlerde de gayrimenkul işini de devam ettirdik. Beylikdüzü'nde inşaatlarımız oluştu. Ellerinizden öperler 3 tane erkek çocuğumuz dünyaya geldi İstanbul'da. Çocuklarımız 30 yıl orada yaşadılar. Fakat ben Bayburtlu olarak hiç Bayburt'u unutmadım. Hep Bayburt'un sevgisiyle, belki ticari olarak Bayburt'tan çıkmam gerekti, ama sevgi olarak hiçbir zaman Bayburt'u unutamadım. Belki 30 sene içinde benim kadar Bayburt'a gidip gelen hiçbir hemşerim olmamıştır. Belirli bir zamandan sonra çocuklarıma şunu derim, yatırımımın belirli bir kısmını, en azından yarısını size bırakacağım, yarısını da ben Bayburt'a götüreceğim. Çocuklarım, Bayburt'ta yeteri kadar mülkün var dediler. Yatırıma da ihtiyacımız yok. Ben hayatımda ticaretçi olarak hiç param olmamıştır, hep gayrimenkulde sermayemi yatırmışımdır. Yeni bir yatırım için Beylikdüzü'ndeki gayrimenkullerimden satmam gerekirdi. Durup dururken, burada çok büyük kira geliri elde ederken, iyi bir yaşantımız var iken, baba neden Bayburt'a yatırım yapmak istiyorsun, diye sordular. Ben de evlatlarıma şunu söyledim: Ben ticari tatminimi hayatım boyunca yaşadım, ben manevi tatminimi yaşamak istiyorum. Tabi bunun üzerine çocuklarım bana baba siz bilirsiniz dediler. Ama bir uyarıda bulundular: Burada sattığın yerleri,

Bayburt'a yapacağın yatırımı 5 sene sonra sattığın zaman, tekrar burada almaya kalktığın zaman, yarısını bile alamazsın. Dedim onu da biliyorum, ama manevi tatminim için ve Bayburt'a olan sevgimden dolayı orada altı daire sattık. İşte böyle Bayburt'a bir otel yaptırdık. Esasen oteli kiraya vermek ve İstanbul'daki işlerimize devam etmek istedik. Fakat tabi yaptıktan sonra, güvenebileceğimiz işletmeci grup oluşmadı, oluşmadığı gibi biraz da benim titizliğimizden dolayı bizim kendimizin işletmesine karar verdik. Fakat tabi biz dedik ki böyle işletmeyi biz başlattık, ama kesinlikle Müdürümüzü buluruz, elemanlarımızı buluruz biz gene çocuklarımızla beraber kendi işlerimize devam ederiz. Çocuklarımızın biri Mali Müşavirdir, biri Mimardır, biri Kuyumcudur. Tabi olayın içine girdiğimiz gibi baktık ki olay öyle değil, kabak bizim başımıza patladı. İşletmeciliği de yapmak mecburiyetinde kaldık, çünkü gerekli kalifiye elemanı bulamadık. Bizler ceketlerimizi soyunduk. Bunu samimiyetimle konuşuyorum. İstanbul'da sabahleyin yazıhaneye gittiğim zaman, benim sekreterlerim yarış ederler, Türker Bey'in kahvesini ben vereceğim diye. İki tane yumurtayı kırıp yiyebilecek durumda bir becerimiz var, mutfak üzerinde. Fakat burada öyle bir durum oldu ki, sabahleyin kalkıyorum müşteriye ben kahve yapıyorum, ama çok mutlulukla, yapıyorum. Yani bunu söylemekle, çok çok özür diliyorum, büyük bir mutlulukla bunu yaptığımızı belirtmek istiyorum.. Çok mutluyuz, her şeye rağmen, Allah'a çok şükür olsun. Böyle bir şey Allah nasip etti. Bayburt'umuza böyle bir otel yaptık. Hizmet amaçlı, kesinlikle ticari amaçlı değil. Zaten ticaret amaçlı olmuş olsaydı, ben kesinlikle 22 yaşında buradan kaçmazdım ve 55 yaşında da ticari amaçla tekrar geri dönmezdim. Benim Türkiye'de gezmediğim şehir kalmamıştır. Antalya'yı bilirim, Fethiye'sini bilirim, Kaş'ı bilirim, Bodrum'u, Marmaris'i buralar ben bu yatırım var. Buradaki kazancımın iki katını üç katını beş katını kazanacağıma da eminim ticaretçi olarak. Fakat kesinlikle ticaret aklımızdan geçmedi. Doğup büyüdüğüm memleketime hizmet etme kararı aldım. Çocuklarımız da dayanamadılar, bu işte bana destek olmaya başladılar. Mali Müşavir oğlum geldi, orada Beylikdüzü'nde bürosu vardı elemanları vardı, onlara bıraktı, geldi burada şu anda Otelin Müdürlüğünü

yapıyor. Kuyumcu oğlum yeri geliyor garsonluk yapıyor. Hanımım aşçılık yapıyor. Ben yeri geliyor garsonluk yapıyorum, ama yani bundan hiç gocunmuyoruz. Önemli olan yatırımdan ziyade birde hizmetten dolayı çok mutluyuz. Şöyle bir anımı anlatayım, belki burada gazeteci arkadaşlarımız var. Türkiye Gazeteciler Federasyonu 100 kişiye yakın geldiler, onlara yatak ve yemek hizmetleri verdik. Kalabalık tabi. Beyaz porselende de yumurta pişirmişler gazeteci arkadaşlara gidecek, garsonlar böyle koşturuyorlar. Dedim benim de katkım olsun, durun şunu da ben götürüyüm. Tepsiyle beraber aldım götürdüm yumurtayı. Porselen tabak elimi yaktı, bilemediğim için önceden tedbirli davranamadım. İster istemez sert bir şekilde tabağı gazeteci arkadaşın önüne koydum. Dedi ki abi elin mi yandı, diye sordu. Evet dedim, kusura bakmayın lütfen. Yok dedi abi olur mu öyle dedi, biz çok teşekkür ederiz. Ondan sonra diyor ki, beni göstererek, şu kravatlı abi kim. Diyorlar ki bu müessesenin sahibi; yemekten kalktı geldi boynuma sarıldı. Bu kadar mütevazılık olur mu diye. Yani o derecede, hizmet ediyoruz, Allah'a şükür olsun. Mutluyuz, otel hizmeti Bayburt'un çok büyük noksanıymış, açtıktan sonra biz de bunu daha iyi gördük. Misafirler hem parasını veriyor, parasıyla kalıyor, teşekkür ediyor, Allah razı olsun diyor, bir de çok özür diliyorum, diyor ki Bayburt'un bu konuda şerefini kurtardınız. Yani çok özür dileyerek bunu söylemek mecburiyetindeyim. Benim de başımdan şöyle bir olay geçti; birazda ondan dolayı bu otel yatırımı yaptım. Biz şimdi Bayburtlu olarak İstanbul'da Bayburt böyle Bayburt şöyle Bayburt'u yerden yere hiç koymuyoruz, arkadaşlar arasında. Bir grup arkadaşım Karadeniz'e gezmeye geldiler, Trabzon'dan demişler haydi gidelim şu Hanefi'nin memleketini bir görelim. Gelmişler buraya kalacak otel bulamamışlar. Gezmişler, tozmuşlar sonra tekrar geriye dönmüş Trabzon'da kalmışlar. Geldiler benimle alay etmeye başladılar. Dedim sizin bu alayınızı en kısa zamanda eriteceğim, arkadaşlarımla öyle de bir anımız olmuştu. Allah'ta nasip etti. Binlerce şükürler olsun. Güzel bir yer yaptık. Şu anda yaptığımız yer komple projemiz 300 yatak 3 blok oluyor. Şu anda mevcut olan yerimiz 1 bloğumuzu yaptık. 2 blok daha yapacağız. Kompleksi 100 odalı 300 yataklı yerimiz. Şu anda mevcut olan yer 50 oda

120 yatağımız var. Allah nasip ederse diğer bloklarımızı da en kısa zamanda yapacağız. Bloğumuzun birinde bir engelimiz var. Sayın Belediye Başkanım ona el attı. İnşallah onu da kısa zamanda çözeceğiz. İnşallah Bayburt'ta bir tane de yıldızlı otelimiz olacak. Konaklamanın haricinde ayriyeten bir de restoranımız var. 300 – 400 kişiye yemek verebileceğimiz restoranlarımız var, toplu yemekler yapıyoruz. Bu toplu yemeklerde de hep bayan aşçılarımız hizmet sunuyorlar. Bu toplu yemeklerde de kesinlikle Bayburt'un yöresel yemeklerini tercih ediyoruz. Bizim şu anda çalışan 20 kişi bayan elemanımız var. Onların haricinde, ihtiyaç olduğunda, mahalleden geliyorlar, yemeklere yardım ediyorlar, onlara da günlük ödeme yapıyoruz. Yemek durumumuz öyle. Şimdi tabi burada en büyük üç ilkemiz var: Birincisi güvenilir olmak, ikincisi, temiz hizmet sunmak ve üçüncüsü ise ucuz hizmet sunmaktır. Sadece İstanbul'da sattığım yerlerin kirasını bana getirdiği zaman, bu yatırımdan mutluyum. Daha da yatırımlarımıza deva edeceğiz.

2. OTURUM BAŞKANI: Rıfat YILDIZ

Hanefi Türker Bey'e çok teşekkür ediyoruz. Kutluyoruz. Gerçekten doğrudan hizmetlerini alıyoruz bizler de. Ayrıca daha büyük yatırımlarını da bekliyoruz. Gerçekleştireceklerine de inanıyoruz. Bayburt'ta turizme fiziki alt yapı açısından bir bayraktarlık yaptıklarına inanıyorum. Tekrar tebrik ediyorum.

Şimdi değerli hemşerilerim 3. konuşmacı olarak Akkoyunlu işletmecilik koyunculuk tesisi sahibi Rüştü Akkoyunlu arkadaşımıza sözü veriyorum. Buyurun Rüştü Bey.

RÜŞTÜ AKKOYUNLU

Sayın Belediye Başkanımı, değerli misafirleri saygı ile sevgi ile selamlıyorum. Bu projeye katkısı bulunan Sayın Rıfat Hocama da teşekkürlerimi iletiyorum. Çünkü böyle bir etkinliği düzenlemeleri Bayburt için çok faydalı olacaktır.

Bendeniz Rüştü Akkoyunlu, ben Gökçedere Köyü, eski ismi Pulur Köyündenim. Sanat lisesini burada bitirdikten sonra, İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi İnşaat Bölümünü bitirdim. 40 yıla yakın bir şantiyelerde, özel sektörde görevler aldıktan sonra, en son kamu binaları güçlendirme projesinde görev aldım İstanbul'da. Emekliye ayrıldıktan sonra Bayburt özlemi ile Bayburt'a yatırım yapmaya karar verdim. Bizde vatanımızı hiçbir zaman unutamadık. Doğduğumuz toprakları anılarımızı hatıralarımızı, dedelerimizin, büyüklerimizin geçtiği yerlerde o havayı teneffüs etmek, o havayı anlamak ve onu yaşamak için, en son dedik ki gidelim Bayburt'umuza bizim de bir katkımız olsun. Yani en azından mum gibi dibimize değil de çevremize bir ışık turalım, önderlik yapalım dedik. Elimizden geldiğince becerebildiğimiz kadarıyla çevremize yardımcı olalım manasında. Bu yaştan sonra benim bir ticari amacım yok. Bu gibi şeyleri aştık. Dolayısıyla burada Prof. Hüsamettin Koçan hocamın buyurduğu gibi, yani bunları gurbette yaşayanlar anlar. Yani burada Bayburt'ta durup ta bunları hissetmek kolay değil. Geldik buraya fakat ne yapayım, ne yapayım. Çevremdekiler abi hayvancılık yap bunu yap, şunu yap. Ben anlamam ben öküzün kulağından tutmuş bir insan değilim. Dedemizden kalan, babamızdan kalan arazi de çok, bir katkımız olsun dedik ben orada aslında koyunculuğa niyetlenmiştim. Akkoyunlu soyadımız; biz de beyaz koyun beslemek düşüncesindeydik. Bizi getirdiler büyük baş hayvancılık sektörüne soktular. Projesini mimari, statik bir projelerini çizerek işe baladım. Burada ilgili makamlara müracaat edip bu projeyi de uygulamak istedik. Özel idare olsun, Bayındırlık olsun. O ona topu attı, o da ona topu attı. Yok kentsel dönüşüme tabi olacağız. Yok, şu iş bittikten sonra yapacağız. Bu iş yaptıktan sonra yapacağız. Baktım olacak gibi değil, kendi projemi kendim uyguladım. Sayın Akın Bey tesisimize geldiler, ziyaret ettiler. Kamerası-

na varana kadar koydum, İstanbul'da oturuyorum ahırımın içini olduğu gibi görüyorum. O sistemi teknolojiyi oturturdum. Daha da oturtmaya gayret edeceğim. Burada Sayın Selam abi gibi büyük işletme değışiz, biz profesyonel değil amatör bir ruhla çalışıyoruz. Çevremizde bir kooperatif oluşturabilirsek, 40 hanelik bir köy ama çok zorluklar çekiyorum. Ne bakımdan? Eleman bakımından, ben işten mücadeleden hiçbir zaman yılmam, yılmadım da. Başınızı ağrıtmayım fazla sizin, vaktinizi almadan kısaca ben oraya, ahırı yaptım bitirdim, altyapısına varana kadar tamamladım. İçerisine gücümün yettiğinde 60–70 tanede hayvan koydum. Dedim ki bunlar et hayvanı, bir de yanına dedim 40 tanede süt ineği alayım. Ziraat bankasına müracaat ettik, dedik ki bize de belki kredi verirler, yok dediler sen çok okumuşsun sana gerek yok, sen git uğraş dediler, başka işle. Yani bana kredi vermediler, niye vermediler onu da anlamış değilim. Durum böyle şimdi kendi kendimize ceketini soyunduk, tulum da yaptırdık kendimize. Eleman Bayburt'ta olmadığı için gittik Doğubayazıt'tan bir çoban ve çobanın iki tane çocuğunu da yanıma alarak, bizzat kendim başında durarak hayvanı tımar etmek, hayvanın ahırını temizlemek, tırnağına pedikür manikür yağmak, onlara varana kadar yapıyorum. Başaracağım başka çaresi yok. Bunu öyle veya böyle ve birilerine örnek köylüme vatanıma vatandaşına örnek olsun diye. İnşallah başarılı oluruz ve çevremize de faydalı oluruz. Bu amaç ve gaye ile hepinizi saygı ile sevgi ile selamlıyorum.

2. OTURUM BAŞKANI: Rıfat YILDIZ

Efendim Rüştü Akkoyunlu hemşerimize çok teşekkür ediyorum. Şimdi 4. konuşmacı olarak Koral Madencilik Alaaddin Koral işletmesini temsilen İşletme Müdürü Ömer Gacı'ı dinleyeceğiz. Ömer Bey buyurunuz.

ÖMER GACIR

(Koral Madencilik İşletme Müdürü)

Sayın Eski ve Yeni Belediye Başkanlarımız ve bizi dinleme gereği duyan tüm büyüklerimize teşekkürlerimizi bildiririz. Bize burada konuşma, kendimizi ifade etme fırsatı veren Sayın Rıfat Hocamıza da teşekkür ederiz.

Bizim hikâyemizde bizim öykümüzde burada tüm öyküsünü anlatan büyüklerimiz gibi Bayburtlu oluşumuz, özümüzden uzak duramayışımız, özümüzden kapamamış olmamızdan kaynaklanıyor. Yine büyüklerimiz gibi bizler de doğduğumuz topraklarda, dede mülkümüzde bir şeyler yapma hissiyle geldik ve burada mesleğimiz olan mermercilik, taşçılık konusunda bir yatırıma giriştik. Şunu belirtiyim ben Bayburt İğdir Köyü 1971 doğumluyum. 3 yaşında Bayburt'tan ayrıldım Bursa'da büyüdüm. Ortağım Sayın Alaaddin Koral Bey Abimiz de oda yine aynı şekilde çocuk yaşlarında buradan ayrılmış ve İstanbul'da büyümüşler, orada ikamet etmişler. Ticari yaşantımızın büyük bir kısmını ayrı ayrı Bursa ve İstanbul'da geçirdik. İkimizi de sonuçta memleketimiz Bayburt burada buluşturdu. Ben 26 yıldır taş sektörünün içerisindeyim. Alaaddin Bey yaklaşık 10 yıldır da kendisi buradaki yatırımdan dolayı taş sektörünün içerisinde. Bayburt'a gelmemiz Bayburt'ta bu işi yapmamız yatırımımıza başlamamız her şeyden evvel Bayburt'ta bu işin hammaddesinin kaynağının olmasından dolayı. Tabi ilk önce başta belirttiğim gibi Bayburtlu oluşumuz ve buraya bağlılığımız büyük etken. Tabi kaynağımızı da bulunca biz bu işi burada yapmaya karar verdik. İlk 2001 yılında rahmetli babamla birlikte girişimlerde bulunduk. Traverten taşı işliyorduk zaten Bursa'da. Burada da bulduk Bayburt'ta da bulduk, sondajlarını yaptık, ocak ruhsatlarını aldık, girişimlerde bulunduk. 2003 yılında da Yukarı Masat Köyünde ilk ocağımızı açtık. 2006 yılına kadar çalıştık, çalıştırdık. O tarihte de sevgili büyüğümüz Alaaddin Bey burada Organize Sanayide bir taş işleme tesisi kurmaya başladılar. 2007 yılından beri de Alaaddin Bey ile birlikte mücadelemizi sürdürüyoruz. Her şeyden evvel taş sektörü dünya genelinde bugün yaklaşık 35

milyar dolar büyüklüğü olan bir sektör ufak bir sektör değil. Şu anda Türkiye’de 3,5 milyar dolarlara ulaşılmış vaziyette taş sektöründe. Yakın bölgemizde, doğu illerinde Elazığ, Diyarbakır, Malatya gibi illerimizde yoğun şekilde, Sivas bize yakın olaraktan Sivas bölgesinde yoğun şekilde taş sektörü çalışıyor. Örneğin Diyarbakır bölgesi yaklaşık 2011 yılı rakamlarına göre 450 milyon dolarlık bir satış rakamına ulaştı. Şunu da belirteyim bizim sektörümüzde dış girdi bir tekstil sektörü gibi veyahut otomobil sektörü gibi dış girdi çok yüksek değil. Eğer 450 milyon dolarlık bir ihracat yapabiliyorsa taş sektörü 50 milyon dolarlık bir dış girdi ile yapıyor bunu yani getirisi ve katma değeri çok yüksek, istihdam oranı çok yüksek bir sektör. Biz de Bayburt’ta bu kaynaklarımızı Bayburt’un taşlarını değerlendirmek maksadıyla bu yatırımımızı yaptık. Değerli büyüklerimizin anlattıkları gibi bölgeden kaynaklanan, şehrimizden kaynaklanan zorluklarla bizler de karşılaştık. Hanefi Bey abimiz yumurta pişirdi, kahve taşıdı müşterisine. Rüştü Bey abimiz işte pedikür, manikür yaptı Salim Bey abimizle birlikte hayvanlarına. Biz de fabrikamızda yeri geldiğinde elbiselerimizi, tulumlarımızı, çizmemizi giyip taş taşıyoruz. Bu da şundan kaynaklanıyor. Bölgemiz şehrimiz çok göç vermiş bir şehir, özellikle de genç nüfusu az bir şehir. Bundan dolayı bütün sektörlerde ister istemez insan kaynağı sıkıntısı çekiliyor. Bunlar bundan kaynaklanıyor. Yalnız değerli büyüklerimizin söylediği gibi, biz hiçbir şekilde işimizden, yapmak istediklerimizden, Bayburt’taki amaçlarımızdan vazgeçmiyoruz. Olacağından yapılacağından hiçbir şüphemiz kuşkumuz yok. Bu yönde de iyi yol alıyoruz. Ağır da olsa yol alıyoruz. Dünyanın sayılı firmalarını taş sektöründe söz sahibi firmalarını Bayburt’a getirebilmeyi başarıyoruz. Onlara buradan Bayburt taşını satabilmeyi başarıyoruz. Tabi Hanefi Bey abimizin otelinde konaklatıyoruz bu misafirlerimizi, Yani o yönden bütünleşiyoruz kendileriyle. Dolayısıyla doğuda olmamız yani göç vermemiz veyahut ta uzak bir yerde kalmamız çok bir şey değiştirmiyor. Finlandiya’da Baltık Denizinin kenarında, kıyısında granit ocakları çalışıyor, dünyanın dört bir yanına satıyorlar. Çin’de granit ocakları çalışıyor, dünyanın dört bir yanına malzemelerini, taşlarını satıyorlar. Biz Bayburt’ta neden satmayalım, sonuçta 150 – 160 km

ötemizde bir Trabzon Limanı var. Azimliyiz hiçbir şekilde işimizden vazgeçmek veya ödün vermek taraftarı değiliz. Zaman gelir kar ederiz, zaman gelir zarar ederiz, ama biz karlı olduğumuza inanıyoruz. En azından baba dede toprağımızda mülkümüzde kendimizi bir başka rahat hissediyoruz. Zorlukta çeksek de yine rahatız, bu başka bir rahatlık yani, anlatılması zor bir rahatlık. Ondan dolayı başka arkadaşlarımıza tanıdığımız firmalara burada yatırım yapmalarını tavsiye ediyoruz. Gerekli her şeyi anlatıyoruz. Şunu da buradan belirteyim, tabii ki sorunlarımız oluyor. Bu konuda büyüklerimizden bürokratik konularda bizlere yardımcı olmalarını, özellikle Sayın Belediye Başkanımızdan beklediğimiz çok şeylerimiz var. Sayın Belediye Başkanım yeridir konuşalım. Bayburt’umuzun çok güzel taşları var. Yani bir Erzurum’un Andezit’inden aşağı değil bir Masat’ın travertenini. Bir Yayla Pınar’ın travertenini bugün dünyada Türkiye’yi demiyorum bakın dünyada nadide bir taş. Bunlar işte Kıratlı’nın, Kıratlı Köyümüzün madenin üst tarafındaki travertenlerimiz hakikaten çok özel, ne İtalya’da eşi bulunuyor, ne Denizli’de, yani rakibi olmayan taşlarımız var. Başkanım bizim taşlarımıza da öncelik tanıyın. Örneğin Üniversitemizin bahçesinin taş kaplama işi var. Niçin Ankara Andezit’i veya Erzurum Andezit’i kullanılsın. Bayburt taşları kullanılsın. 15.000 – 20.000 m2 bir taş kullanılıyor örneğin. Yaklaşık bir firmamızın 2 – 3 aylık üretimine bedel bir iş. Yani bunların şartnameleri yazılırken, İl Bayındırlık Müdürlüğü yetkililerimiz bu işle uğraşan diğer yetkililerimiz bunu göz ardı etmemeleri lazım. Bayburt taşı dediğimiz zaman Bayburt’un travertenleri de Bayburt taşıdır. Belki yumuşak tüp taşlarımız zemine ayakaltına kullanılamaz, ama travertenlerimiz son derece dekoratif güzel sıcak şekilde kullanılabilir. Aynı zamanda kaplaması da oluyor. Her şekilde yani bunları değerlendirelim Başkanım. Örneğin kendi taşımızı koyalım. Size ismini de vereyim Dünya Taş firmasının sahibi Önder Bey geldiler, bugün Dünya Taş Türkiye’den Çin’e en büyük blok ihracatı yapan firmadır. Yıllık 300.000 ton gibi bir blok ihraç ediyorlar. Bayburt taşları da alıp satıyorlar, dediler ki Ömer Bey şehrinizde Bayburt taşı travertenleri uygulanmış bir yer gösterebilir misiniz bize, var mı bir yerinde görelim. Maalesef sağ olsunlar Eski Em-

niyet Müdürümüz Mesut Bey'in sayesinde Polis Evi'nin bahçesi haricinde bir yer gösteremedik, Başkanım. Yani bu manada bizim yaptığımız işlere sadece Koral Madencilik olarak konuşmuyorum. Tüm taşçı arkadaşlarımız emek veren, emek gösteren bu topraklardan, biz buranın taşına toprağına sevdalıyız. İşte Bayburtluyuz. Yani ne bırakıp gidebilmemiz mümkün ne geri dönebilmemiz mümkün. Dolayısıyla sarılacağız kucaklaşacağız hep beraber. Kütahya'ya gidin Kütahya şehrinin bütün kaldırımları, bordürleri, işte park bahçe düzenlemeleri hep Kütahya travertenleri. Bizde burada ister istemez sahiplenilmek istiyoruz. Sadece Başkanımın değil, İl Bayındırlık Müdürlüğü'nden yetkili arkadaşlarımız varsa onlarda duysunlar sesimizi. Dolayısıyla her türlü zorluğuna karşı biz Bayburt'un dağına taşına sevdalanmışız. Bırakmamız gitmemiz mümkün değil, zararda etsek Bursa'daki İstanbul'daki ticari faaliyetlerimizden finanse ediyoruz, Bayburt'ta işimizi ayakta tutuyoruz. Kısacası öykümüz böyle şu anda da ticari faaliyetimiz devam ediyor. Yaklaşık 50 kişilik bir istihdamımız var, onu da tüm değerli hemşerilerimizin bilgilerine sunayım, yani öyle çok ufak bir işletmede değiliz. En sonunda başkanım, Marmaris Kent meydanının taşları Bayburt taşı olarak gitti. Tüm hemşerilerimize duyuralım. İnternette girip bakabilirsiniz. Marmaris'in orta yerine bir saat kulesi diktik Bayburt taşından. Teşekkür

2. OTURUM BAŞKANI: Rıfat YILDIZ

Değerli hemşerilerim, Ömer Gacı Bey'e çok teşekkür ediyorum. Bayburt'un öncü sektörlerinden birisidir, doğal taş sektörü.

Bu sektörün modernize edilmesi lazım, bilgiyle donatılması lazım, teknolojik olarak donatılması verimli çalışmasını sağlayacaktır. İzin verirseniz tarihi göz önüne getirerek sizlerle doğal taş ile ilgili bir anımı paylaşmak istiyorum. Sene 1988, Türk Tarihinde ve Kültüründe Bayburt Sempozyumunu ben Erzurum'da Yardımcı Doçent iken Belediyemizle, Vilayetimizle gerçekleştirdiğimizde, tartışma konularının birisi Bayburt taşı idi. O zaman

bu fabrikalar bir tarafa, 1988'de atölye seviyesinde işletme de yok gibiydi. Bu sektörün özellikle teşvik edilmesi hususunda çok tartışmalar yapıldı. Daha sonra, 10 yıl sonraki sempozyumda Ali Haydar Öner Bey buradaydı yine doğal taş ile ilgili sunduğumuz tebliğde ben tebliğimizi şöyle sonuçlandırıyordum, değerli hemşerilerim: "Bayburt dışında yaşayan ve ekonomik durumu iyi olan her Bayburtlu, Bayburt'a, Bayburt taşından, bir Bayburt Konağı yaptırmalıdır." Kişisel seviyede Bayburt'un ekonomisine Bayburt'un doğal taşı ile katkıda bulunmayı o zamandan beri önemsiyoruz. Her toplantıda bunu gündeme getirdik. Bu seviyeye geldi hepimizin katkısıyla, biz de akademik açıdan ucundan tuttuk. Hatta yıllarca bu kürsülerden çok söyledik, çok dile getirdik, hala gerçekleşmedi. Meslek Yüksekokulu Müdürü hemşerimiz İhsan Çubukçu burada. Bayburt Meslek Yüksekokulunda doğal taş işletmeciliğine yönelik bir bölüm açılsın, istedik. Daha teknolojik olarak bu taşın işlenmesi öğretilmeli, teorik ve uygulamalı eğitimler verilmelidir. Bu konuda Bayburt Üniversitesi'nde henüz bir teşebbüs göremiyoruz. Sayın Rektör bu konunun lütfen farkında olmasını ve ele almasını bekliyoruz. Sayın Bayburt Meslek Yüksek Okulu Müdürü Yard. Doç. Dr. İhsan Çubukçu'nun, değerli hemşerimizin bu konuyu yeniden lütfen Sayın Rektöre iletmesini, gündeme getirmesini bekliyoruz.

O dönemde yine aynı konuda başka bir sempozyumda Bayburt Taşının Bayındırlık Birim Fiyatlarına dahil edilmesi önerisinde bulunduk. Değerli hemşerimiz, Mahmut Küçük (şimdi emekli) problemi çözdü ve Bayburt taşını bayındırlık fiyatlarına dahil ettirdi. Kamu ihalelerinde yerel kaynaklara öncelik verilmesi gerekli ve çok faydalı olur. Yerel kalkınmada kamu kuruluşlarının ihalelerinde yerel kaynaklara öncelik verilirken, benzer konuda illerdeki üniversitelerin eğitim-öğretim ve araştırmalarında da yerel kalkınmaya öncelik vermek, ilgili üniversitenin öncelikleri arasında olmalıdır. Üniversitelerin, **üniversal düşünüp yerel davranmak ilkesine** uymaları beklenmektedir. Bu ilke, dünyadaki üniversiteleşme hareketinde baskın olarak kabul görmüştür. Üniversiteler, bilimsel çalışmalarında konu olarak yerel problemleri ele alıyorlar. Yerel öncü sektörlerle kalifiye eleman yetiştiriyorlar. Söz konusu uygulama dünyada geçerli bir temel üniver-

siteleşme politikasıdır. İnşallah bizim üniversitemiz de Bayburt'un problemlerine akademik çalışmalarında öncelik verir.

Evet, efendim bunları da söyledikten sonra, şimdi çok önemli bir misafirimize söz vermek istiyorum. Misafirimiz Atatürk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Bahçe Bitkileri Bölüm Başkanı Prof. Dr. Atilla Dursun Bey. Atilla Dursun Bey, hemşerimiz Doç. Dr. Rahmi Dumlupınar Bey ile bizim bu toplantımıza katıldılar. Değerli bilim adamı Atilla Bey, Erzurum'da bahçe bitkileri konusunda, Erzurum'un içinde ve çevresinde önemli projelere imza atmış bir akademisyen meslektaşımız. Erzurum'daki deneyimlerini, tecrübelerini bizlerle paylaşmasını istirham ettik. Kabul ettiler, teşekkür ediyoruz. Erzurum iklim olarak Bayburt'a yakın, Erzurum'da yetiştirilebilecek bitkiler Bayburt'ta da büyük nispette yetiştirilebilir. Bizler anlamlı bulduk, onun için kendisini davet ettik konuşma yapacaklar. Sözü kendisine veriyorum. Buyurunuz Atilla Bey.

Prof. Dr. ATILLA DURSUN

(Atatürk Üniversitesi)

Değerli Başkanlarım, değerli katılımcılar hepinize saygılarımı sunuyorum.

Gelişmeyen, değişmeyen yoktur. Dolayısıyla bu felsefeyle BAYPROJE harekete geçiriliyor ve hocama da Rıfat Hocama da çok teşekkür ediyorum, böyle bir projeye imza attıkları için. Ayrıca benim buraya gelmeme vesile olan Doç. Dr. Rahmi Dumlupınar arkadaşımıza da ayrıca teşekkür ediyorum.

Önce Bayburt'un bir fotoğrafını çekmek lazım tarımsal açıdan, yani bitkisel üretim açısından, konum sebze yetiştiriciliği ve ıslahı, seracılıktır. Bayburt 46.418 hektar sulanabilir tarım arazisine sahip. 46.418. Bayburt'ta sebze tarım alanı ne kadar biliyor musunuz? 160 hektar. 46.418 hektar sulanabilir alan var, tarım yapılan alan 160 hektar. Bu binde 1 civarında. Bayburtlu hemşerileri-

mizin tüketmiş olduğu sebzenin yüzde kaçını kendileri tarafından üretiliyor? %3'ü. Yıllara göre bazı yıl %4, bazı yıl %3. Yani tüketmiş olduğu sebzenin yüzde 96'sını zaman zaman zaman 97'sini dışarıdan alıyoruz. Bayburtlu üretmiyor. Hiç unutmayalım ki üretmeyen toplumlar yok olmaya, fakirleşmeye, gerilemeye mahkûmdurlar. Biraz önce sözüme başlarken değişmeyen, gelişmeyen yok olur ifadesini kullandım. Ve bu proje bunun için güzel bir adımdır. Gelişmek için değişmek için. Tabi Erzurum ve Bayburt ili her ikisi de serin iklim unsurlarının olduğu illerdir. Serin iklim koşulları. Yani yazları serin geçiyor, Antalya gibi sıcak değil. Bu bir avantajdır. Antalya yazın sıcaklığında turizmini değerlendiriyor turizmden para kazanıyor. Kışın sebzelerini üretiyor para kazanıyor. Her dönemde para kazanıyor. Bizim bölgemiz Bayburt, Erzurum, bu kuzey doğu tarım bölgesi dediğimiz bölge, bu alanda tembel fakat gerçekten çok harika bir iklim özelliği var, serin iklim özelliği. Bakın Antalyalı ne yapıyor? Şu anda Antalya'dan sebze geliyor, Mersin'den sebze geliyor, Adana'dan sebze geliyor bölgemize ve alıp tüketiyoruz. Hangi sebzeleri? Sıcak iklim sebzelerini yani domates, kavun, karpuz, biber, patlıcan, salatalık bu tür sebzeler sıcak iklim sebzeleri olarak adlandırılır. Bunu o bölgeler ne zaman üretiyorlar? Sıcak dönemlerde üretiyorlar. Bizim o sebzeleri bu bölgede üretme şansımız var, biraz önce üreticimin, karpuz üreticimin başarısını anlattılar, ona da çok teşekkür ediyorum. Bizim emeklerimizin karşılığını burada salonlarda görmek bizi çok mutlu ediyor. **Viyollardan** bahsediyor, fide tohumdan bahsediyor, gerçekten çok mutlu oluyorum, bunları duyduğum zaman. Çünkü 26 yıldır bu bölgede bu türlerin bu sistemin file yetiştiriciliğinin gelişmesi için sürekli gayret ve çaba sarf ettik, bunları burada görmek bizi mutlu ediyor.

Ancak sıcak iklim sebzelerini bu bölgede kuzey tarım bölgesinde ancak fide üreterek erkencilik sağlayarak üretebiliriz. Ama bizim bir avantajımız var bölge olarak, serin iklim sebzeleri. Bunlar hangileridir? Lahana, brokoli, karnabahar, bürüksel lahanası, pazı, ıspanak, maydanoz, roka ki bunlar çok önemli sebzelerdir, diyet sebzeleridir, antioksidan özellikleri çok fazladır. Alternatif tıpta kullanılıyor. Zaman zaman uzmanlar sürekli televizyonlar-

da işte brokoli tüketin, karnabahar tüketin, işte roka tüketin, maydanoz tüketin şeklinde sürekli temkinlerde bulunuyor. Bizim bölgemiz bu türler için bulunmaz bir ekolojiye sahiptir. İklimi sahiptir. Ve biz nasıl Antalyalı, Mersinli, Adanalı sıcak iklim sebze türlerini üretip yazın bize gönderiyor. Onları kaldırıp serin iklim sebze türlerine yer veriyor. Onları da bize satıyor, domatesi de bize satıyor, kavunu da bize satıyor. Oysaki bizim iklimimiz ekolojimiz serin iklim sebzelerine; brokoliye, karnabahaya çok uygun. Şu mevsimde tohumlarını ekiyoruz ve fidelerini elde ediyoruz. Fidelerini dikiyoruz, Ekim ayında hasata başlıyoruz. Bunlar kışlık sebzeler olarak da adlandırılıyor. Tam tüketim mevsiminde bu sebzeler nasıl Antalya'dan bizim ilimize Erzurum'a, Bayburt'a, bu sebzeler; diğer sebzeler yazın bu sebzeler de kışın geliyorsa, son bahar döneminde biz bu sebzeleri hasat ediyoruz. Standart bir şekilde mükemmel sınıf oluşturmuş bir şekilde ne yapıyoruz? Tekrar öbür illere Ankara'ya İzmir'e İstanbul'a gönderme şansımız var. Bizim sebzecilik açısından kurtuluşumuz buradadır. Bayburt'un bir şansı daha var. Şu anda 5.000 öğrencisi var Bayburt Üniversitesi'nin. Bu sayı giderek artacak. Bayburt kendi tüketiminin %3 kendi üretiyor. Bayburt'ta ürettiğin sebzeyi satamama gibi bir olumsuzluk söz konusu değil. Çünkü tükettiğinin %97'sini dışarıdan alıyor. Dolayısıyla ürettiği zaman satamama problemi yaşamazsın ve daha pahalıya satar-sın. Çünkü her zaman yerel ürünler her zaman normal konvansiyonel ticari anlamda üretilmiş ürünlerden daha pahalıdır. Bayburt'un bir şansı daha var. Bayburt sürekli göç veren ve diğer illerde Bayburt'u temsil eden Bayburt özlemiyle yaşayan insanlar var. Bayburt'un ürününü diğer pazarlara gittiği zaman diğer illerden şanslıdır. Bu imkânımızı kullanmamız gerekiyor. Ayrıca örtü altı tarımını, turfanda amaçlı örtü altı tarımını, yani seracılık değil, çünkü seracılık Bayburt'ta ekonomik olmaz. Isıtma maliyetleri yüksek olduğu için seracılığı engeller. Ama turfanda amaçlı örtü altı tarımını öneririm. Yani ısıtma yapmadan sadece örtü altı yapılarak, ilk baştan 1,5 ay sonradan da 1,5 ay bir periyodu ilave ederek 3 aylık bir vejetasyonumuzu 6 aylık süreye çıkarabiliriz. Bu durumda Bayburt'ta yetişmeyen hiçbir sebze türü kalmaz, bütün sebze türlerini yetiştirme şansına sahip olu-

ruz ekonomik anlamda. Hiç unutmayalım ki, tarımsal sektör içerisinde iki grup vardır. Birincisi hayvansal üretim, ikincisi bitkisel üretimdir. Her iki grup içerisinde de birim alanında en fazla yani metrekaare olarak hesap edelim birim alanından en fazla gelir getiren sektörün örtü altı sektörü olduğunu unutmayalım. Ve alternatif türler gerek açık alanda, gerek örtü altı alanda. Kesme çiçekçiliği öneririm. Yapabilirsiniz. Artık ülkemizde hemen hemen her il her bölge kesme çiçekçilik yapılıyor. Üniversite açıldı burada, öğrencinin zaman zaman ihtiyacı olacaktır. Bütün bunlar bu yerel üretimle karşılanabilmelidir diye düşünüyorum. Bu sektörü mutlaka Bayburt'ta canlandırmamız lazım. Biz elimizden gelen desteği veririz. En yakın il olarak bölgede önder bir üniversitenin, bahçe bitkilerinin bölüm başkanı olarak biz elimizden gelen gayret ve çabayı gösteririz. Bu güne kadar gösterdik bundan sonrada gösteririz. Gerek tohum hususunda gerek bitkisel materyal kaynak açısından her zaman yardımcı oluruz ve gerekli yerlerle irtibat kurmanızı sağlarız. Kesme çiçekçiliği, mevsimlik çiçekçiliği bu anlamda örtü altı tarımı altında öneririm. Açık tarla sebzeciliği açısından da özellikle brokoli, karnabahar, kırmızı lahanaya, yani bu güne kadar bölgede yetişmeyen, daha doğrusu Bayburt ilimizde yetişmeyen bu türleri de alternatif tür olarak öneriyorum. Bunlar birim alanında getirisi fazla olan türlerdir. Yani evet lahanada üretilmeli ama kırmızı lahanaya varken beyaz lahanayı üretmemek lazım, ya da brokoli varken kırmızı lahanayı üretmemek lazım. Veya işte işletme karakterinde sürdürülebilir daha geniş alanlarda üretici alan oluşturmali ve bu üretimi de işletme karakterinde standart şartlarda yapması lazım ki Pazar değerini oluşturabilsin. Bunu mutlaka öneriyorum. Örtü altı tarımını bu anlamda öneriyoruz, çünkü birim alanından en fazla gelir getiren sektör olarak tarımsal sektör olarak görülen bir sektördür. Yani hektardan 20 ton 25 ton ürün aldığınız zaman şaşırmayacaksınız. 1 dekarlık örtü altı alanı 6 kişilik bir aileyi yıl boyu doyurabilecek gelir getirmektedir. Bir de bu sektörlerin bir avantajı var. Nedir bu avantaj? Ailedeki her birey 5 yaşından 90 yaşındaki nineme kadar her birey üretime katkıda bulunabiliyor. Çünkü her bireyin yapacağı bir iş var. 5 yaşındaki de üretiyor, 90 yaşındaki de üretiyor. Bu sektörün bir başka avan-

tajı daha var. Bu sektörle uğraşmak alternatif tıptır. Yani kendi kendinizi tedavi ediyorsunuz. Toprakla uğraşıyorsunuz. Negatif enerjinizi toprağa veriyorsunuz, stres denen olayı yeniyorsunuz. O zaman doktora gitme ihtiyacı hissetmiyorsunuz. Yani rahatsız olan ağrıları olan vatandaş hocalardan birisi tıp fakültelerinden bir reçete yazmış birazda böyle esprili olsun diye. Dört gün çapa yapacaksın diye. Buda tabi reçeteyi okumadan, zaten bizim hocalarımızın da yazıları biraz okunmaz oluyor. Eczaneye gitmiş, eczacı şaşırmış, demiş ilaç falan yazmamış, dört gün çapa önermiş size. Evet, doğrudur, yani işleyen demir paslanmaz misali vücudu çalıştırmak gerekiyor. Dolayısıyla bana bu söz hakkını verdiğiniz için bu kısa süre içerisinde ancak bu kadarını toparlayabildim. Hepinize beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyorum ve bu projenin çıktılarının çok güzel olacağını ümit ediyorum. Saygılar sunuyorum.

2. OTURUM BAŞKANI: Rıfat YILDIZ

Prof. Dr. Atilla Dursun Bey meslektaşımıza çok teşekkür ediyorum, çok anlamlı mesajlar verdi, bitkisel üretim hakkında. Öz olarak ben şunu söyleyebilirim. İhtiyacımızın %3'ünü üretiyoruz %97'sini dışarıdan satın alıyoruz, ama o dışarıdan satın aldığımız %97'yi de çok rahat bir şekilde üretebiliriz. Bu çok anlamlı bir mesajdır. Bunu ilgili tarım işletmelerimiz değerlendirmelidir.

Ayrıca önceki konuşmacımız Ömer Gacı'ın vurguladığı bir rakam var, onun da altını çizmek istiyorum., Diyarbakır'dan 450 milyon dolarlık ihracat yapılıyor, bu ihracatın yapılabilmesi içinde 50 milyon dolarlık ithalat yapılıyor. Bu ne demektir. İhracatın ithalata bağımlılık oranı %10 gibi bir rakama geliyor. Hâlbuki Türkiye'nin ihracatının geneli %80 seviyesinde ithalata bağımlı, değerli hemşerilerim. Demek ki bizim açımızdan Türkiye açısından çok cazip bir ihracat sektörü doğal taş; Türkiye'den toplan 3,5 milyar dolar doğal taş ihracatı gerçekleştiriliyormuş. Bununda altını çizmek istiyorum.

Şimdi tekrar değerli panelistlere teşekkür ediyorum. Programımıza göre söz vereceğimiz, programımıza göre 5'er dakika konuşmak üzere 5 hemşerimiz var. Önce Nurtat Et ve Süt Ürünleri temsilcisi, Sait Koloğlu hemşerimiz, burada mı acaba? Evet, görebildiğimiz kadarıyla yok. Ondan sonra efendim İtimat Plastik sahibi Habib Berber hemşerimiz burada mı? Yok, olduğunu tespit ediyoruz. Efendim Battal Tarım Seracılık sahibi, Cihat Battal'da yok. Efendim Erikli Köyü Koyunculuk Kooperatifi başkanı Sinan Kurt da katılmamış.

Hasan Hafizoğlu, Akşar Çilek üretimi tesisleri sahibi. Hasan Bey size söz veriyorum, buyurun.

HASAN HAFIZOĞLU

(Akşar Çilekçilik)

Cümlemenize hoş geldiniz der sevgi ve saygılarımı sunarım. Ben Hasan Hafizoğlu Bayburt'un Akşar beldesinde 1946 da dünyaya geldim ve çiftçilikle uğraşıyorum. İlkokulu Akşar'da bitirdim, ortaokulu 2. sınıfta imkânsızlıktan dolayı bıraktım. Askerlikten sonra Almanya'ya gittim. 1969 da Almanya'ya gittim, 1974'de Almanya'dan döndüm, amma orada çok gerçekler gördüm ve öğrendim. Çiftçilikte hep teknikle beraber çalıştıklarını gördüm. Buraya gelince aynı durumu devam ettirmek istedim. Orada ki çiftçiliğe çok heves ettim. İklimi buradan çokta farklı değilken her türlü meyve, sebze, hayvancılığı bilinçli olarak yaptıklarını gördüm. Ekipman çokluğu ve teknik çalışmalarına heveslendim. Geri dönünce ağaca çok hevesliydim ve arazimizin her tarafına, o günlerde kavak dikme revaçtaydı, ben de kavak diktim. Çelik-Kavak fidanı yetiştirip sattım. Çokta para kazandım. Sonra Bayburt'ta bize meyve sebze türleri olmaz donar diye ima ettiler. Meğerki şahsi çıkarlar içinmiş, sonra öğrendik. Ve tarım müdürlüğü öncülüğünde evvel silajlık mısır ektik. Çok verimli oldu. Sonra domates, karpuz, biber, salata her şey diktik, son derece memnun olduk. Akşar beldesinde çilek yetiştirdik, hepsine ön ayak olduk, güzel verim aldık ve 6800 metrekare alana çeşitli

elma fidanı diktim. Yarı bodur elma fidanları, Amasya misket, erik vs. küçük olduklarından daha da verim alamadım, inşallah ileride memnun kalacağız. Sulama için yağmurlama yapıyoruz. Çokta verimli oluyor. Şimdi ise daha ilerisine doğru gitmek istiyoruz. Burada biz hayvan çiftliği de kurmak istiyoruz, bunun için şirket kurduk. Abimle beraber Ltd. şirketi kurduk, her türlü işe gireceğiz inşallah. Bir de bu çilek üretim deneyimlerimizle ilgili bir dörtlük yazdım. İzin verirsiniz onu okumak istiyorum:

Heveslendim kavak diktim,

Baktım daha karlısı var,

Gözüm iyisine diktim,

Gördüm daha tatlısı var.

Çilek diktim baldan tatlı,

Onu yiyen oldu mutlu,

Organik gıda umutlu,

Hafızoğlu ağaç çiçek,

Geleceği olur gömlek,

Vatana hizmettir gerçək,

Bayburtluma etkisi var.

Hüsametdin Bey bir söz söyledi, o söylediğini Şair Zihni 1828 de Bayburt'u gördüğü zaman, Bayburt'u yıkılmış viran olmuş, bul-

duğu için söylemiş. Şimdi biz de Dede Korkut şölenleri yapıldığı zaman, buradaki etkinliği her taraftan gelen hemşerilerimizi ve etkinliği gördükten sonra, ben de bir şiir yazdım Şair Zihni'ye izafeten Nazire olarak izin verirsiniz onu da okumak istiyorum:

Bayburt Dede Korkut Şöleni için ve ahalinin kaynaşması için:

Dede Korkut dedik şölen adına,

Sunaları gelmiş içte sallansın,

Geçmişimiz anık şölen adına,

Sunaları sanki düşte sallansın.

Dağdan yaylalardan toplayın çiçek,

Kovanları dolu dolu ballansın,

Kana kana bal şerbetini içerek,

Güzellerin yanakları ballansın.

Duyulsun dünyada Bayburt şöhreti,

Diyarı Oğuzdan al hürriyeti,

Koparılan gülün açacak elbet,

Şarkı Garbı duysun name yollansın.

Ne ABD ne de AB bizi bağlamaz,

Düştüğümüz darda bize ağlamaz,

Öldürülen canlar geri sağlanmaz,

Azeri, Kerküklü, Balkan kollansın.

Sebep şölen olsun milletim toplan,
 Sıkıca kenetlen açılman kopman,
 Kızıl elma hedefini unutman,
 Dostun gülsün düşmanların ağlasın.
 Yiğitlik mertliğin gelir mi sonu,
 Ezelden giymişiz şehitlik donu,
 Açalım kervana ipek yolunu,
 Çin'den Avrupa'ya yollar bağlansın.

Ahmet Yeseviler Korkut Atalar,
 Duamızdır nur gölünde yataklar,
 Öğüdümüz Hafızoğlu tutalar,
 Elde Kur'an gökte Bayrak sallansın.

Teşekkür Ediyorum.

2. OTURUM BAŞKANI: Rıfat YILDIZ

Çok teşekkür ediyoruz.

Kıymetli misafirler, başka görüşü olan, soru sormak isteyen var mı?

Soru mu soracaksınız? Buyurun.

MİSAFİR

Benim bir talebim olacak.

Saygıdeğer Oturum Başkanı, sizden istirhamımız var, dernek olarak. Bir dahaki panelde Bayburt'un hayati önem taşıyan turizm ile ilgili değerlerini formata sokmanızı önemle rica ediyoruz, zira 81 il içerisinde Bayburt'ta özellikle büyük bir potansiyel var. Yapılan bu konuşmalardan dolayı sizleri de tebrik ediyorum. Yürekten saygılar.

Salim ASLANHAN

Ömer Beye sormak istiyorum. Taş potansiyeli nedir. Doğrusunu isterseniz? Bir hemşerimiz, büyük bir şirketler grubu Bayburt'ta deneme yaptı. Çok olumlu sonuçlar alamadığını düşünüyorum. Acaba bir yanlış anlaşılmanı var, şirketinizin şu anda mesela ayda kaç, yılda kaç ay üretim yapıyor, kesintisiz üretim yapabiliyor musunuz? Taşınıza yoğun talep var mı? Biliyorsunuz, bizim İl Özel İdareimizce Dünya Bankası kaynaklı 9,5 milyon Avroluk bir proje yürütülüyor. Bizim Bayburt taşına talep nedir, piyasası nedir, ihracat yapıyor musunuz? Bu konuları biraz detaylandırır-sanız sevinirim. Teşekkür ediyorum.

Ömer GACIR

Salim Bey, sorularınızın hepsine cevap verebilirim. Bayburt'ta doğal kaynağın varlığı önemlidir. Doğal taş olmadığı takdirde yatırımlar heba olur. Biz kulaktan dolma hurafe bilgilerle yola çıkmadık. Öncelikle bilimsel sonuçlarla, bilimsel denemelerle hareket ettik. Örneğin, biz Masat'taki kendimize ait olan ocağımızdan bahsedeyim. Oraya 2003 yılında sondajlar yaptık. Dünya genelinde traverten rezervlerinin kabul edilen kalınlığı 35 metre civarındadır, yani 35 metre kalınlığında bir traverten taşı onun üzerinde bir rezerv bulduğunuz zaman o istisnadır ekstradır. Bizdeki, şu anda Bayburt'taki traverten rezervlerinin minimum kalınlıkları 35 metreden aşağı değildir. Masat'taki traverten ocağımızın sondaj sonuçlarına göre, karot sondaj, 60 metreler civarı bir traverten taşı var. Bugün Türkiye'nin en büyük traverten rezervlerinin olduğunu varsaydığımız Denizli ilimizde bile 60 metre kalınlığında bir travertene rastlamak pek mümkün değil. Bunun yanı sıra Yaylapınar Köyümüzde var Bayburt Mermer firması sahipleri arkadaşlarımız. Onların taşı da onların rezervleri de yayılımları da çok büyük aynı zamanda bizim ocaklarımızın yani alanları da ufak değil, örneğin 250 hektarlık alanın 200 hektarında istisnasız bu 60 metre kalınlığında rezerve rastlıyoruz.

2. OTURUM BAŞKANI: Rıfat YILDIZ

Ömer Bey, Yurt içi ve yurt dışı pazarla ilgili sorulan soruya cevap ne söylemek istersiniz?

Ömer GACIR

Traverten de mermer sınıfında değerlendirilen bir taştır. Yani zemin, cephe kaplaması, iç mekân kaplaması gibi alanlarda kullanılıyor. İşlenmesi kolay ve aynı zamanda bir ahşap sıcaklığı, bir dekoratif görüntü verebilen bir taştır. Islak zeminlerde özellikle

kaymayan bir taştır. Delikli yapısından dolayı, aynı zamanda cephe kaplamasında teneffüs eden, nefes alan bir taştır, iç ve dış kaplamada. Kalsiyum Karbonat içerikli olduğundan dolayı içerisinde mikro organizma barındırmayan bir taştır, son derece sağlıklı bir taştır traverten. Dünyadaki talebine gelince; İtalyanlar rezervlerini yaklaşık 15 yıl gibi bir sürede bitirdiler. Bir hafta evvel Denizli yöresinde idim. Denizli yöresindeki taş ocaklarının yaklaşık 3 yıl, bilemediniz 4 yıl rezervleri kalmış. 3 metre kalınlığında, 10 metre yüksekliğindeki rezerv için firmalar övünüyorlar. Ruhsat sınırlarında olan yerler için firmalar birbirleri ile çekişiyorlar, benimdi senindi diye. Yani bu durumda talep gören bir taş Salim Bey. Dünyada talep gören bir taş türü, sadece yurt içinde değil.

Geçtiğimiz yıl biz Çin'e blok olarak traverten gönderdik. Bu yıl Bayburt taşımızı iç Pazar olarak 1600 km uzaklıktaki Marmaris'e sattık. Marmaris Kent meydanını ve saat kulesini Bayburt taşından çizdiler. Şartnamelerine koydular.

Salim ASLANHAN

Kışın olumsuz şartları etkiliyor mu üretiminizi, 12 ay çalışabiliyor musunuz?

Ömer GACIR

Kışın olumsuz şartları etkiliyor. Örneğin tesisimizde kışın 2 ay çalışmıyoruz. Ocak ayının 15'i ile Mart ayının 15'i arasında üretimimize ara veriyoruz. Ancak bugün geldiğimiz noktada o iki ayı bile çalışmak mecburiyetimiz var, şimdi onun alt yapısını hazırlamaya çalışıyoruz. Yani tesisimizi ısıtacağız, suyumuzu ısıtacağız dondurmayacağız, 12 ay çalışmanın derdindeyiz. Taşımıza talep var. Firma olarak, sadece Koral Madencilik değil, bizimle birlikte burada 4 firma daha faaliyet gösteriyor. Onların

taşlarına da çok güzel talep var. İnşaat sektöründe faaliyet gösteren hemşerilerimizin bu işle 1–2 yıl çalışıp bırakmalarının sebebi, şudur: Mermer sektöründe yapacakları üretim, onların sektörüne göre çok ufak kalmaktadır. Örneğin o firmamız 350 milyon dolarlık bir iş alırken kalkıp 1–2 milyon dolarlık bir işle uğraşmak istemiyor. Ayrıca mermer sektörü sahibini başında isteyen bir iş türüdür. Yani bizzat işin başında olacaksınız, dışarıdan oturduğunuz yerden kumanda edebileceğiniz bir sektör değildir. Ondan dolayı o hemşerilerimiz bu işi sürdüremeyeceklerini anladılar. Bir de ortaklı bir yapıları vardı, ortaklar kendi aralarında anlaşılamadılar, işi bırakmayı tercih ettiler. Zaten dediğim gibi inşaat sektöründeki yatırımları veya iş hacimleri bizim sektörümüzün kat ve kat üzerindeki bir firmadır onlar, bilindiği gibi.

2. OTURUM BAŞKANI: Rıfat YILDIZ

Son olarak, izin verirseniz bir soru da ben sormak istiyorum. Oturumu kapatmadan önce de Sayın Başkanımıza değerlendirme için söz vereceğim. Başkanımın önce Akın Bey de söz almak istiyor.

Pazarladığınız taşın yüzde kaç kütük, yüzde kaç işlenmiş, merak ediyorum.

Ömer GACIR

Şu anda bizim firma olarak hocam %60 işlenmiş %40 kütük olarak satıyoruz.

2. OTURUM BAŞKANI: Rıfat YILDIZ

Peki, yeni teknolojiler geliştirerek, satın alarak bu %60'ı %80'e veya %90'a çıkarma şansınız var mı?

Ömer GACIR

Hocam onu size şöyle örnekleyeyim. İtalyanlar bizden Bayburt'ta dâhil olmak üzere tüm illerimizden blok mermer alıyorlar hammadde (kütük) olarak. Onlar işleyerek satıyorlar. Burada değindiğiniz ileri teknoloji konusu çok önemli. Örneğin, bizim onlara sattığımız blok mermeri onların teknolojisi ile işlendikten sonra tanıyamıyoruz, biz taşımız olduğunu zor anlıyoruz. Dolayısıyla bizim örneğin 25 dolar/m² fiyatla yurt dışına ihraç ettiğimiz taşları, onlar 50 dolar civarında rahat satıyorlar, hiç problemsiz işlenmiş halde. O teknolojiyi yakaladık mı, biz de hammaddemizi Çinlilere veya başkasına satmamız söz konusu olmayacak, daha çok kazanmak üzere işledikten sonra ihraç etmeyi tercih edeceğiz.

2. OTURUM BAŞKANI: Rıfat YILDIZ

Teşekkür ederim.

Ömer GACIR

Sağ olun hocam, ben teşekkür ederim. Hocam bir şey daha ilave edeyim. 450 milyon dolarlık ihracatı sadece Diyarbakır ili yapıyor. Türkiye geneli toplam 3,5 milyar dolar ihracat yapıyor.

2. OTURUM BAŞKANI: Rıfat YILDIZ

Teşekkür ediyoruz. Aydınlatıcı bilgiler almış olduk. Ayrıca Bayburt'ta 9,5 milyon Euro'luk çok büyük bir AB projesi şu anda uygulanıyor. Bayburt doğal taşına yönelik. Bu proje gerçekleştirildiğinde, hem kalifiye eleman hem işletmecilik bilgimiz gelecek ve pazarlama konusunda da bu sektörde çalışan işletmeler bilgilendirilecek, yeni teknolojiler gösterilecek ve dolayısıyla bu

sektöre çok önemli bir verimlilik dinamizmi kazandırılmış olacağını ümit ediyoruz. Teknik açıdan, pazarlama açısından. Bayburtlu bu sektörden önemli şeyler bekliyor.

Şimdi değerli misafirler, sonndan bir önceki sözü Akın Beye arkadaşşıma veriyorum, Birçoğunuzun bildiğı gibi, Akın Bey BAYPROJE' nin yönetim kurulu üyesi bu hareketi birlikte yürütüyoruz. Ondan sonra da Sayın Belediye Başkanımıza kapanış konuşması yapmak üzere söz vereceğim.

Akın Bey, buyurunuz.

Akın BAYRAK

Bu toplantılardan sonra bir iki hususun altını çizmek istiyorum, çünkü bunu çok önemsiyorum. Konuşmalardan sonra şu noktalarda hem fikir olduk sanıyorum.

Bir tanesi, bizim girişimcimizin önünde bir takım bürokratik engeller vardır. Daha doğrusu bürokratların tutum ve davranışında bir takım eksiklikler vardır, bunu tespit etmiş olduk.

İkincisi, yöre insanının yatırımcıya karşı tutumunda birtakım yanlışlıklar vardır, bunu halletmenin yollarını bulmamız lazım.

Üçüncüsü, yetişmiş insan gücünü temin etmemiz lazım. Öncü sektörlerimiz taşçılık, hayvancılık, turizm ise bizim üniversitemizin de bu öncü sektörlerin yetişkin insan gücünü üretecek alt yapıyı hazırlaması lazım. Yani burada üniversite mensuplarının, rektörlüğün bu işi ciddi olarak ele alması lazım, almazsa biz bu işin sürekli takipçisi olacağız.

Dördüncüsü, ciddi alt yapı eksikliğimiz vardır; bunlar elektrik, su, ulaşım, haberleşme meselesidir. Mesela, bugün Sayın Valimiz ifade ettiler. Organize Sanayi Bölgesinin 1 yıl önce konuştuğumuz sorunları bugün hala konuşuyoruz. Hâlbuki 10 yıl önce halledilmesi gereken konulardı bunlar. Ama hiçbir şey gecikmiş değildir. Bir Organize Sanayi Bölgesinin suyunu şehir şebekesinin

den tedarik edecek isek, problemi çözmemiş sayılırız. Çünkü Organize Sanayi Bölgesi çok daha fazla miktarda su gerektirecektir. Ulaşım imkânını iyileştirecek altyapı çalışmalarını memnuniyetle dinledik. Hakikaten Bayburt Karadeniz'e karayolu ile, inşallah tren yolu ile bağlandığı takdirde, Karadeniz'in hareketli ticari hayatı ile Bayburt'un güçlü üretim potansiyeli buluşacaktır.

Beşincisi, ne olursa olsun burada dinlediğimiz müesseselere sivil toplum kuruluşu olarak, kamu yöneticileri olarak, halk olarak sahip çıkmamız lazım. Bunu sayın basın yayın organlarının her vesile ile işlemesi lazım. Yine üniversitemize de bu konuda önemli görevler düşüyor.

Sayın Prof. Dr. Atilla Bey'i dinlemiş olmaktan çok mutlu oldum. Rahmi Bey'e de çok teşekkür ediyorum, böyle bir imkânı bize sağladığı için. **Bizim BAYPROJE olarak önümüzdeki 15 gün içinde uygulamaya başlayacağımız bir projemiz var. Bu proje çiftçi eğitim seminerleri projesidir.** Yem bitkilerinde, tahıl bitkilerinde; hayvan sağlığı ve hayvan beslenmesinde; arıcılıkta; mera ıslahında uzman hocalarımız, Aydıntepe'de Demirözü ve Bayburt merkezde 1 ay süre ile bir eğitim programı uygulayacaklar, teorik ve pratik olarak. Dolayısı ile sizin anlattıklarınızı projeye koyamadık, ona da üzüldük. Eğer bilseydik, sizin anlattıklarınızı daha önce duymuş olsaydık, bu projeye onları da koyardık. İnşallah ileride, ama anlattıklarınızdan sanıyorum buradaki kişiler önemli bir şekilde işaret ve ışık almışlardır. Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Haci Ali POLAT

(Belediye Başkanı)

Program gerçekten zannediyorum maksadı buldu. Bu konudan dolayı emekleriniz için size ve sizinle birlikte hareket eden bütün arkadaşlara teşekkür ediyorum ve Bayburt'a yatırım yapma cesaretini ortaya koyarak bütün gecesini gündüzüne katarak, bu çorbadada benim de tuzum olsun diyerek ve zararı göze alarak Bay-

burt'a yatırım yapanları gerçekten tebrik ediyorum. Hikâyeleri dinledik gerçekten çok güzel hikâyeler ve ümit verici hikâyeler. Hocam da aramızda oldu gerçekten teşekkür ediyorum. Biz şu anda SODES çerçevesinde bir bahçe bitkileri projesi uyguluyoruz. 50.000 çiçek bu sene İnşallah toprakla buluşacak. Şu anda serada çalışmalarımız devam ediyor. Sizin iletişim bilgilerinizi alıp, projenin devamı konusunda, sürdürülebilirliği konusunda bilgilerinize ihtiyacımız olacak. Ömer Bey kardeşime sunumu için teşekkür ediyorum. Biz siyasetçiyiz, tabi harmana giren porsuk dirgene dayanacak derler. Biz de dayanırız, eksiklerimiz bize söylensin ama eksik bilgilerle hareket edipte söylenmemesi gerekiyor. Biz siyasetçiyiz, yaptıklarımızın dolu tarafı da var, boş tarafı da var mutlaka. Optimistler ile pesimistler burada yarışıyorlar. Şimdi Ömer Bey'i o ifadelere sürükleyen gerçeğin ne olduğunu açıklamam gerekiyor. 2009 yılında 2 tane büfe yaptık biz, büfe yapım aşamasında da ve taştan kaplama niyetimizdi. Tuğlaları ördükten sonra Erzurum'da doğal taş işi ile uğraşan bir hemşerimiz, Bayburtlu dedi ki, bunun kaplamasını ben yapayım. Biz belediyeciler olarak bedava bulduk mu koşarız. Şimdi ve şunu ifade edeyim, Bayburt'un insanını hiçbir yerin insanına değişmediğim gibi, Bayburt'un taşını da hiçbir yerin taşına da değişmem. Ve bu konuda yaptıklarımı da ifade edeyim. O büfelerden sonra ve büfelerle ilgili süreç devam ederken ben 3 senede Bayburt'un taşından 2500 metre boyunda doğal taştan duvar yaptırдым. Bu da Bayburt taşı yani bunu görmeyip, 2500 metre boyundaki duvarı görmeyip te 2 tane büfe ile beni evet bu başkan Bayburt taşında yeterli değeri vermiyor diye ifadelendirmek sadece siyasi bir söylem olur. Artı ben 3 senedir plaket adına kimseye para vermedim. Plaket olarak sadece Bayburt'un doğal taşı ile yapılmış saat kulesini, şehit Osman silüetini ve Kop Şehitleri ve İmaret tepedeki anıtları insanıma verdim. Bu işle de şu anda atölyede çalışan 7 tane doğal taş uzmanı elemanım var. Şu anda uyguluyor olduğum doğal taş projesi var SODES çerçevesinde 20 tane Bayburtlu doğal taşçıya doğal taş işletmeciliği öğreteceğim. Özel idare ile birlikte yapacağımız 9,5 milyon Euro'luk proje sonrasında Bayburt'ta nitelikli eleman sıkıntısı hep beraber çekeceğiz. DPT Kalkınma Bakanlığı'na sunulan projeler arasında

da içinde CNC makinesi de olan bir projem daha şu anda gitti. Hedefim şudur işte turizmden bahsettik Bayburt'a dışarıdan gelip te gitmek isteyenlerin Bayburt'tan ne götürebiliriz sorusunun cevabını üretmeye gayret ediyorum. Bir şey daha yaptım bu gölün kenarına büfeler yapmaya devam edeceğim. Büfelerin kaplamalarını 1 tane yaptım. Geçen sene Bayburt'taki taşçılara dedim ki bunun kaplamasını da siz yapın şu anda hala bekliyorum. Bir arkadaş vaat etti, gelip yapmasını bekliyorum. Artı bir şey daha söyleyeyim. Cumhuriyet Caddesi'nin bütün kaplamasını, Gölbaşı'ndaki taşçılar dediler ki biz andezit verelim yap. Şimdi ben belediyeciyim, kim bedava verirse onu alırım. Şimdi Ömer Bey ne kadar yetkili bilmiyorum ama bizde cadde çok, bizde yapılacak işte çok, sizde de zannediyorum traverten çok, ne kadar yaparsınız Gölbaşı'ndaki taşçılara verdiğim fiyatı size de vermeyi taahhüt ediyorum. Aynı şekilde siz de Cumhuriyet Caddesi olabilir, Fuzuli Caddesi olabilir, Semerciler Caddesi olabilir. Bayburt'ta Cadde de çok, uygulama alanımız da çok. Ama ben bu konuda Alaattin Koral Bey ile konuştum, ondan ışık alamadım, onu size ifade edeyim. Ondan sonra Gölbaşı'ndaki taşçılarla istişaremiz oldu. Yani biz biraz iş yapıyoruz. Biz bir Şair Zihni çıkarmışız. Buna razıyız, ama artık konuşma dönemi değil, iş yapma dönemi. Hangi caddeyi yapmak istiyorsanız, o cadde sizin emrinizde. Katılımlarınızdan dolayı teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

2. OTURUM BAŞKANI: Rıfat Yıldız

Katıldığınız, sabırla dinlediğini ve katkıda bulunduğunuz için değerli panelistlere ve siz kıymetli misafirlere çok teşekkür ediyorum.